

Integrovaný plán rozvoje území města Jihlavy

Analytická část

MEPCO, s.r.o.

a

Centrum investic, rozvoje a inovací

PRACOVNÍ VERZE

Srpen 2014

Obsah

1	Úvod	4
2	Vymezení území Jihlavské sídelní aglomerace a základní charakteristika	5
3	Socioekonomická analýza.....	10
3.1	Obyvatelstvo.....	10
3.1.1	Věková skladba obyvatelstva	14
3.1.2	Vzdělání obyvatelstva.....	16
3.2	Podnikání a konkurenceschopnost.....	22
3.2.1	Míra podnikatelské aktivity	22
3.2.2	Velikostní struktura ekonomických subjektů	23
3.2.3	Ekonomické subjekty dle právní formy	25
3.2.4	Ekonomické subjekty dle převažující činnosti CZ-NACE	25
3.2.5	Trh práce.....	28
3.2.6	Klastry	31
3.2.7	Výzkumné organizace.....	32
3.3	Doprava	37
3.3.1	Silniční doprava	37
3.3.2	Železniční doprava.....	37
3.3.3	Veřejná doprava	38
3.3.4	Městská hromadná doprava.....	38
3.3.5	Cyklistická doprava	39
3.3.6	Letecká doprava	39
3.4	Životní prostředí	41
3.4.1	Příroda a krajina	41
3.4.2	Ovzduší	41
3.4.3	Voda.....	43
3.4.4	Odpady	44
3.4.5	Ekologické zátěže a brownfields.....	45
3.5	Sociální oblast a zdravotnictví	48
3.5.1	Sociální služby.....	48
3.5.2	Sociální vyloučení	50
3.5.3	Podíl nízkopříjmových obyvatel.....	51

3.5.4	Dávky hmotné nouze	52
3.5.5	Kriminalita	53
3.5.6	Zdravotnictví.....	55
3.6	Kultura, volný čas a cestovní ruch	58
3.6.1	Kulturní potenciál	58
3.6.2	Kulturní a volnočasové aktivity.....	58
3.6.3	Potenciál pro cestovní ruch	60
3.6.4	Turistická infrastruktura	60
3.6.5	Charakter a výsledky cestovního ruchu.....	61
3.7	Veřejná správa a partnerství v regionu	63
4	Zmapování strategií relevantních pro dané území.....	66
4.1	Evropská úroveň	66
4.2	Národní úroveň	66
4.3	Regionální úroveň.....	66
4.4	Srovnání využití integrovaných nástrojů se zahraniční dobrou praxí	68
5	Analýza problémů.....	69
6	Analýza rizik.....	73
7	Analýza zainteresovaných stran	77
7.1	Podrobná identifikace subjektů	77
7.2	Subjekty relevantní pro IPRÚ.....	83
8	Analýza potřeb.....	87
9	Seznam obrázků, grafů a tabulek	88
10	Přílohy.....	91

1 Úvod

Socioekonomická analýza je založena na kvantitativní analýze zpracované na základě dostupných dat a již zpracovaných výstupech. Smyslem analýzy nebylo zpracovat rozsáhlý, detailní dokument, ale pragmatický rozbor hlavních jevů a procesů, které se v území odehrávají a které je třeba brát v potaz při návrhu intervenční logiky integrované strategie a projektových záměrů. Analýza má charakter účelového souhrnu klíčových dat, která poslouží jako zdroj silné argumentace pro opatření integrované strategie.

Struktura dokumentu zahrnuje vymezení území aglomerace a dále socioekonomickou analýzu mapující situaci v jednotlivých oblastech, ke kterým patří demografický vývoj, podnikání, ekonomika a konkurenceschopnost, doprava, technická infrastruktura, životní prostředí, cestovní ruch, kultura, sport, vzdělávání, sociální oblast, zdravotnictví a správa věcí veřejných. Tyto oblasti jsou zpracovány pouze pro toto vymezené území Jihlavské sídelní aglomerace. V závěru dokumentu jsou na základě výstupů v jednotlivých oblastech zpracovány problémová analýza a analýza potřeb Jihlavské sídelní aglomerace, které budou tvořit základní východisko pro definici prioritních oblastí rozvoje a následně cílů, kterých má být v rámci Integrovaného plánu rozvoje území města Jihlavy (dále jen „IPRÚ“) dosaženo. Součástí dokumentu je také analýza zainteresovaných stran, která se zaměřuje na klíčové stakeholdery, kteří budou mít na přípravu a na samotnou realizaci IPRÚ podstatný vliv.

Při zpracování dokumentu musely být zohledněny možnosti získání statistických dat. Ne vždy byla tato data k dispozici až na úroveň obcí, a proto bylo pracováno s agregovanými daty na vyšších správních celcích. Pro ověření závěrů a tvrzení v jednotlivých oblastech jsme úzce spolupracovali se zadavatelem, který pro účely zpracování analytické části poskytl zpracovateli základní strategické dokumenty mající přímý vliv na území aglomerace a dále oborové koncepce jak na úrovni samotného města Jihlavy, tak na úrovni kraje. Dále byly využity výstupy projektu Obce sobě, do něhož je město Jihlava přímo zapojeno.

Součástí socioekonomické analýzy jsou také návrhy SWOT analýzy pro jednotlivé oblasti, které budou následně projednány v pracovních skupinách sestavených pro jednotlivé klíčové oblasti.

2 Vymezení území Jihlavské sídelní aglomerace a základní charakteristika

Vymezení území Jihlavské sídelní aglomerace bylo provedeno na základě multikriteriální analýzy hodnotící intenzitu vazeb mezi jádrovým městem Jihlava a jednotlivými obcemi v jeho zázemí. Podstatou vymezení bylo identifikovat ty obce v zázemí města Jihlavy, **které jsou skrze silné funkční vazby integrovány k Jihlavě a současně nejsou vazbami s podobně vysokou intenzitou vázány k jinému dalšímu centru mimo jihlavský funkční region.**¹

Území bylo hodnoceno na základě dojížděkových, migračních, dopravních a dalších dynamických vazeb. Základním východiskem pro stanovení výsledné podoby Jihlavské sídelní aglomerace byla studie „Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace“ zpracovaná týmem vedeným Mgr. Ondřejem Mulíčkem, Ph.D.

Tato studie vymezuje území aglomerace na základě pěti skupin ukazatelů. Tyto ukazatele (viz Tabulka č. 1) jsou zpracovány formou samostatných regionalizací a vstupují jako dílčí parametry funkčních vztahů do závěrečného syntetického vymezení. Vstupní data pro tyto ukazatele zahrnují výlučně území Kraje Vysočina. Územní rozsah vymezovaného funkčního území je tak a priori omezen hranicemi kraje.

Tabulka 1 - Klíčové ukazatele pro vymezení Jihlavské sídelní aglomerace

SKUPINY UKAZATELŮ	POPIS UKAZATELE
Dojíždka za prací	Využity tři typy analytických nástrojů: 1. travel to work areas 2. analýza významných proudů 3. podíl vyjíždějících za prací do jádra Klíčový ukazatel pro vymezení popisující reálné interakce v území periodického charakteru.
Dojíždka do škol	Využity dva typy ukazatelů: 1. podíl dětí ve věku 6-14 let v obci dojíždějících do základní školy v Jihlavě 2. směr a velikost významného proudu (proudů) dojížděky do jiných nežli základních škol v Jihlavě Popis reálné interakce v území periodického charakteru.

¹ Mgr. O. Mulíček, Ph.D., Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace, str. 4

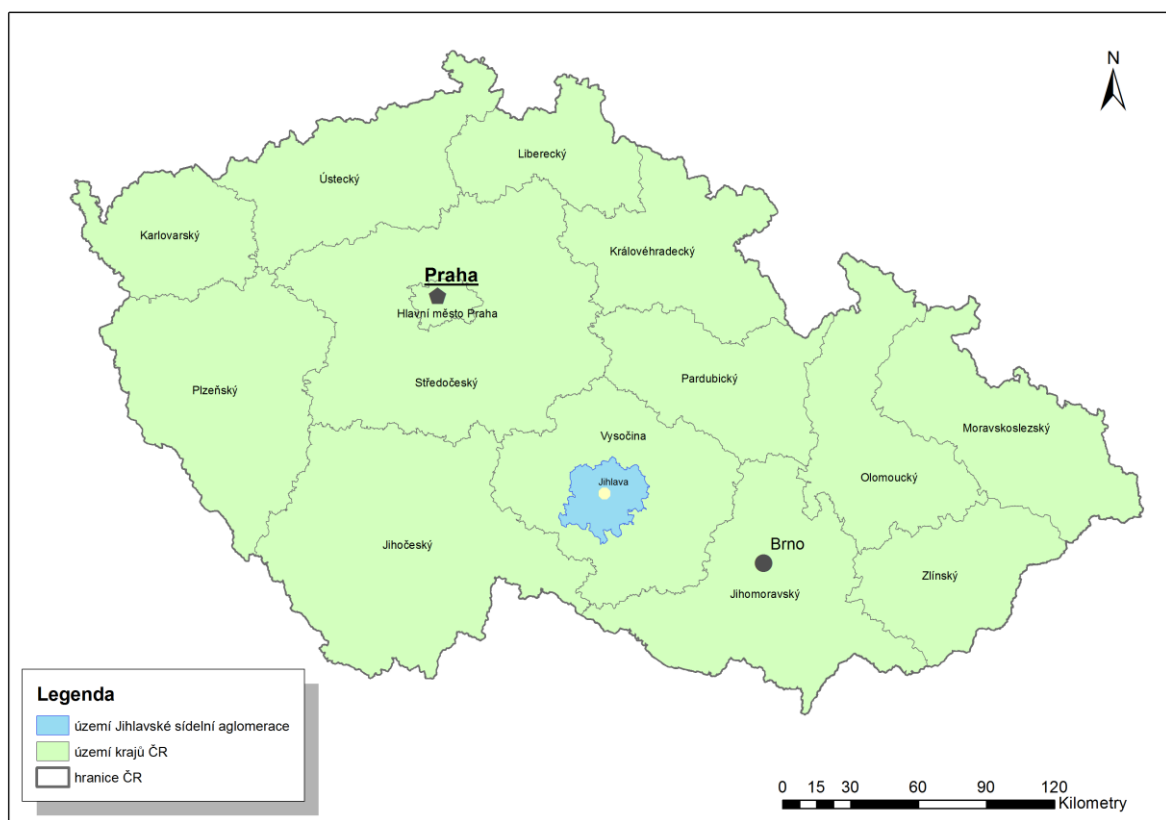
SKUPINY UKAZATELŮ	POPIS UKAZATELE
Migrační vztahy – proudy stěhování	Analýza migrace je rozdělena do dvou oddílů: 1. prostorové shlukování obcí na základě největšího migračního vztahu (metoda INTRAMAX) 2. identifikace významných emigračních a imigračních proudů obce Popis reálné interakce v území neperiodického charakteru.
Dostupnost individuální automobilovou dopravou	Vyjádření dostupnosti časovou vzdáleností centra obce od centra Jihlavy měřenou po silniční síti
Dostupnost hromadnou dopravou	Určení dostupnosti centra hromadnou dopravou: 1. časová vzdálenost mezi obcí a centrem Jihlavy 2. počet spojů za zvolený časový úsek dne

Identifikace obcí zahrnutých do funkčního území je postavena na strukturované, resp. vážené syntéze výsledků jednotlivých skupin ukazatelů. V prvním kroku syntézy byl vymezen maximální vnější rozsah funkčního regionu na základě ukazatelů pracovních vazeb. Ve druhém kroku došlo k diferenciaci obcí zahrnutých do maximálního vymezení rozsahu dle syntetického **ukazatele funkční integrace**. V posledním kroku byl vybrán finální soubor obcí funkčního území aglomerace na základě zvolené hraniční hodnoty ukazatele funkční integrace.

Podstatný vliv na podobu aglomerace má polycentrický charakter Kraje Vysočina a přítomnost dalších silných městských center v blízkosti Jihlavy, k nimž patří Havlíčkův Brod, Pelhřimov nebo Třebíč. Pro vymezení Jihlavské aglomerace byla po posouzení více variant vymezení zvolena hraniční hodnota ukazatele funkční integrace -1,5, jež odpovídá realistické střední variantě, kdy obce zahrnuté do Jihlavské aglomerace mají silnou vazbu k Jihlavě a zároveň nemají podobně silnou vazbu k jinému centru. Území aglomerace je tak tvořeno celkem 74 obcemi (bez jádra aglomerace města Jihlavy), jejichž index funkční aglomerace je vyšší nebo roven výše uvedené hodnotě. Výjimkou v tomto vymezení tvoří obce Hrutov a Záborná, jejichž index funkční integrace tuto podmínku nesplňuje. Pro obec Záborná byl index spočítán -1,73 a obec Hrutov má index -3,30. Z důvodu zachování územní celistvosti aglomerace byly tyto dvě obce do území Jihlavské sídelní aglomerace zařazeny. Seznam obcí spadajících do Jihlavské sídelní aglomerace je uveden v Příloze 1, mapa aglomerace je pak obsahem Přílohy 2 této analýzy.

Vymezené území se nachází přímo ve středu Kraje Vysočina – na česko-moravské zemské hranici. Stěžejní část tvoří obce spadající převážně do ORP Jihlava. Aglomerace dále částečně zasahuje do ORP Havlíčkův Brod, Třebíč, Žďár nad Sázavou a Pelhřimov. Toto vymezení pokrývá téměř celý správní obvod obce s rozšířenou působností Jihlava, vyjma 9 obcí. Součástí aglomerace jsou na základě hodnocení indexu funkční integrace také obce, které nespádají do ORP Jihlava. Obec Jankov přísluší do správního obvodu ORP Pelhřimov, obec Štoky do správního obvodu ORP Havlíčkův Brod, obec Meziříčko do správního obvodu ORP Velké Meziříčí a obce Chlum a Bransouze do správního obvodu ORP Třebíč.

Obrázek 1 - Lokalizace Jihlavské sídelní aglomerace

Vymezené území zaujímá plochu 903,68 km², což představuje necelých 13,2 % rozlohy Kraje Vysočina (6 795 km²). Vymezená sídelní aglomerace je složena ze 75 obcí, ve kterých žilo 99 768 obyvatel k 31. 12. 2013 (téměř 19 % obyvatel kraje). Ve vymezeném území se nachází statutární město Jihlava, 3 města (Brtnice, Třešť a Polná), 7 městysů (Batelov, Dolní Cerekev, Kamenice, Luka nad Jihlavou, Stonařov, Větrný Jeníkov a Štoky) a 64 obcí. Jádrem aglomerace tvoří Jihlava se svou rozlohou 87,87 km² a 50 510 obyvateli (ke dni 31. 12. 2013). Zázemí zaujímá rozlohu 815,81 km², což tvoří 90,3 % rozlohy aglomerace a žije v něm 49 258 obyvatel (ke dni 31. 12. 2013), což tvoří 49,4 % celé aglomerace.

Tabulka 2 - Vybrané charakteristiky Jihlavské sídelní aglomerace

Jihlavská sídelní aglomerace (JSA)	Počet obcí	Počet obyvatel (31.12.2013)	Rozloha km ²
Obce JSA celkem	75	99 768	903,68
Obce JSA bez Jihlavy	74	49 258	815,81
Jihlava	1	50 510	87,87

Zdroj: Bilance počtu obyvatel a věkové složení v obcích Kraje Vysočina v roce 2013, vlastní výpočty

Statutární město Jihlava od roku 2000 současně plní funkci krajského města. Sídelní systém Kraje Vysočina nemá jedno silné jádro a lze jej spíše označit za polycentrický. Ačkoliv je Jihlava nejvýznamnějším krajským centrem z hlediska populačního i pracovního, není tak silným centrem, jakým je například Brno v rámci svého kraje. Další významná města Kraje Vysočina nedosahují svou populační velikostí hodnoty krajského města, i přesto je Jihlava spíše slabším krajským centrem a jeho význam klesá i vlivem dobré dopravní dostupnosti konkurenčních center, především Prahy a Brna.

Správním územím prochází dálnice D1, která spojuje hlavní město Prahu s Brnem, proto je významným determinantem rozvoje správního území. Dálnice sebou ale nese i řadu problémů, například se jedná o nejfrekventovanější dopravní tepnu České republiky. Současně územím vedou mezinárodní tahy E50, E65, E59 aj. Síť silnic II. třídy je poměrně hustá – II/602, II/405, II/352 atd., které tvoří hlavní část silniční sítě Kraje Vysočina a spojují centra v kraji i mimo něj. Dále územím prochází dvě železniční tratě celostátního významu: z Brna do Jihlavy (žel. trať č. 240) a trať spojující Jihlavu s Jindřichovým Hradcem a Veselím nad Lužnicí (žel. trať č. 225). Hlavním uzlem osobní i nákladní železniční dopravy je Hlavní nádraží Českých drah v Jihlavě. Dopravní obsluha (kvalita a frekvence dopravních spojů) ve venkovském osídlení je nedostatečná, příčinou je rozptýlená sídelní struktura a s ní spojené vyšší náklady na provoz těchto dopravních linek. V blízkosti města Jihlavy se nachází veřejné vnitrostátní letiště Jihlava - Henčov.

Sídelní struktura vymezeného území je značně rozdrobená – nejvíce jsou zde zastoupeny malé obce do 500 obyvatel (76%). V území se nachází 4 obce, které mají méně než 100 obyvatel a 23 obcí v rozmezí 100-199 obyvatel. V sídlech do 1 000 obyvatel žije 19 % obyvatel a v sídlech do 5 000 obyvatel téměř 37,9 % obyvatel. V Jihlavě žije více než 51 % obyvatel vymezeného území. Tato struktura není atypická, vyskytuje se i v ostatních správních obvodech Kraje Vysočiny. Samotný Kraj Vysočinu je možné označit za region venkovského typu. Území kraje je rozděleno celkem na 704 samosprávných obcí. Pouze ve Středočeském kraji existuje více obcí, všechny ostatní kraje ČR mají počet obcí menší. To svědčí o značné administrativní roztržitosti území kraje. Tu je možné vyjádřit průměrným počtem obyvatel připadajících na jednu obec - hodnota 731 obyvatel jako průměrná velikost obce Kraje Vysočina je nejnižší v mezikrajském srovnání. Podrobnější údaje o rozmístění obyvatel v aglomeraci dle velikostních skupin jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3 - Velikostní kategorie Jihlavské sídelní aglomerace

Velikostní kategorie obcí	Počet obcí	Počet obyvatel 2011 (abs.)	Podíl obyvatel (v %)
do 99	4	278	0,28
100-199	23	3830	3,90
200-499	28	9140	9,32
500-999	7	4948	5,04
1000-1999	6	10415	10,62
2000-4999	3	8535	8,70
5000-9999	2	10871	11,08
10 000 a více	1	50075	51,05
Celkem	74	98092	100

Zdroj: ČSÚ SLDB 2011, VDB 2011

Celkový obraz sídelní struktury dotváří hustota zalidnění. Ta je ve vymezeném území poměrně vysoká 108,55 obyvatel/km², což je dáno přítomností krajského města, kde k 26. 3. 2011 žilo 50 075 obyvatel a hustota zalidnění činila k témuž datu 569,88 obyvatel/km².

Tabulka 4 - Hustota zalidnění Jihlavské sídelní aglomerace

Obec	Status	Celková výměra	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)
		(km ²)	k 26. 3. 2011	
Batelov	městys	42,7	2 247	52,62
Brtnice	město	74,14	3 625	48,89
Dolní Cerekev	městys	15,84	1 275	80,49
Jihlava	statutární město	87,87	50 075	569,88
Kamenice	městys	34,04	1 824	53,58
Luka nad Jihlavou	městys	15,69	2 663	169,73
Polná	město	37,77	5 100	135,03
Stonařov	městys	13,56	1 026	75,66
Větrný Jeníkov	městys	12,22	611	50,00
Štoky	městys	39,67	1 738	43,81
Třešť	město	46,98	5 771	122,84

Zdroj: ČSÚ SLDB 2011, VDB 2011

Z detailnějšího pohledu je hustota zalidnění obcí JSA více diferencovaná. Převážná většina obcí disponuje relativně velkou rozlohou území, která je v nepoměru s počtem obyvatel. Následná hustota zalidnění je z tohoto důvodu ve většině obcí velmi nízká. Převážná většina obcí má hustotu zalidnění nižší než 50 obyvatel/km², především se jedná o obce v severozápadní části vymezeného území. U některých obcí klesla hustota zalidnění dokonce pod hodnotu 10 obyvatel/km².

3 Socioekonomická analýza

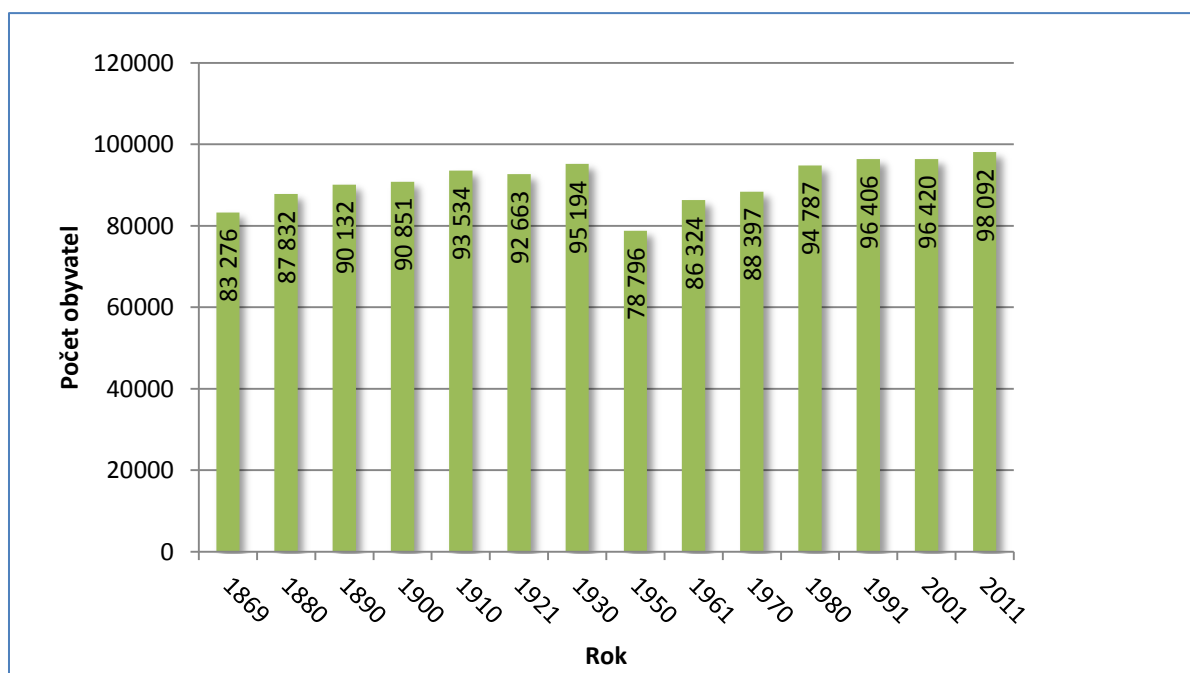
3.1 Obyvatelstvo

Ve vymezeném území žije celkem 99 768 obyvatel (31.12.2013), přičemž ve městech Brtnice, Jihlava, Polná a Třešť žijí téměř dvě třetiny obyvatel a projevuje se zde vliv krajského města.

Populační vývoj vymezeného území měl od roku 1869, kdy jsou k dispozici data ze sčítání lidu, lineární rostoucí trend. Poté byl zastaven růst území v důsledku první světové války a došlo k mírnému poklesu počtu obyvatel. Růst byl v následujících letech obnoven. Po druhé světové válce nastal největší propad z hlediska populační velikosti v důsledku odsunu německého obyvatelstva. V následujícím období byl opět nastartován mírný růst, který pokračuje do současnosti.

Vývoj počtu obyvatel na úrovni obcí měl podobně proměnlivý charakter. U všech obcí území došlo k poklesu počtu obyvatel v důsledku odsunu německého obyvatelstva po druhé světové válce. Následně je patrné snižování populační velikosti malých obcí, které bylo důsledkem konceptu sídelní politiky. Byla upřednostňována větší střediska osídlení a byl podporován jejich rozvoj. Malým obcím nebyly poskytovány investice, a proto jejich vývoj stagnoval. Tento koncept se dodnes projevuje na charakteru a rozvoji obcí. V současné době je hlavní růst zaznamenáván především v obcích v zázemí Jihlavy, zejména směrem na západ a jih. K vyššímu úbytku počtu obyvatel dochází zejména v jihozápadním cípu vymezeného území. Trend vývoje počtu obyvatel ve vymezeném území aglomerace je patrný z Grafu 1.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel Jihlavské sídelní aglomerace v letech 1869 - 2011

Zdroj: VDB 2011

Celkový přírůstek vymezeného území činí za deset let (2001 – 2011) více než 1672 osob. Hlavní podíl na něm má především kladné migrační saldo. Oproti vývoji v kraji a Česku má Jihlava stále kladný celkový přírůstek, který se nicméně snižuje. Pokles je zapříčiněn jak snižováním počtu živě narozených, tak migrací obyvatelstva. Absolutní hodnoty ukazatelů přirozená měna obyvatelstva a migrace v roce 2011 je uveden v následující tabulce v krajském a republikovém srovnání.

Tabulka 5 - Přirozená měna a migrace v Jihlavské sídelní aglomeraci v roce 2011

	Celkový přírůstek	Přirozený přírůstek	Saldo migrace	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí
Jihlavská sídelní aglomerace	63	81	-18	1045	964	2042	2060
Kraj Vysočina	-308	44	-352	5075	5031	3197	3549
Česká republika	18 714	1 825	16 889	108 673	106 848	22 590	5 701

Zdroj: ČSÚ 2013

Pro srovnání je uveden vývoj těchto ukazatelů přepočtených na 1000 obyvatel v ostatních ORP kraje.

Tabulka 6 - Přirozená měna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel v ORP Kraje Vysočina

SO ORP	Přirozená měna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bystřice nad Pernštejnem	-0,7	-3,5	-1,7	-1	-0,9	1,5	-0,7	-2,8	.	-3,6	-0,4
Havlíčkův Brod	-1,5	-0,7	-1,1	0,2	2	1,3	0,5	2,2	.	0,7	-0,3
Humpolec	-2,6	-4,5	-2,6	-2,7	-1,4	1	-0,9	-0,9	.	-0,2	-1
Chotěboř	-1,3	-2,9	0,6	0,9	1,2	1,4	-0,3	-0,5	.	-1,2	-1,4
Jihlava	-1	0,7	0,3	1,8	2	3,5	3,3	1,3	.	1	0,1
Moravské Budějovice	-1,9	-1,9	-2,1	-1,6	-0,6	-1,9	-1,7	-0,3	.	-3,6	-1,5
Náměšť nad Oslavou	-3	-2,9	-2,4	0,4	-3,1	-1,9	-1,6	1,3	.	-2,5	-2,3
Nové Město na Moravě	0,6	2,5	1,8	1,1	2,1	1,8	2,1	3	.	1,1	2,5
Pacov	-6	-2,6	-2,7	-3,8	-0,7	0,2	-3,3	-5,4	.	-4,2	-6
Pelhřimov	-2	-1,9	-2,2	0,7	-1,1	-0,2	-0,5	0	.	-0,7	-1,7
Světlá nad Sázavou	-3,6	-2,4	-2,6	-1,5	-0,9	-2,6	-2,7	-0,9	.	-2,7	-2
Telč	-1,5	-1,8	-1	-0,3	-	1,7	-0,2	-1,2	.	-2	-1,7
Třebíč	-0,2	0,1	0,2	0,9	0,8	2,1	0,4	-0,1	.	0,6	0,1
Velké Meziříčí	-0,6	0	-0,1	1,6	3,5	1,1	1,6	2	.	1,3	1,1
Žďár nad Sázavou	0,2	3,2	1	3	2,6	3,3	1,8	1,1	.	1,2	0,5
Kraj Vysočina	-1,2	-0,5	-0,5	0,7	1	1,5	0,7	0,5	-	-0,1	-0,4
Česká republika	-1,7	-0,9	-0,6	0,1	1	1,4	1	1	0,2	0	-0,2

Zdroj: ČSÚ 2013

Tabulka 7 - Migrační saldo přepočtené na 1000 obyvatel v ORP Kraje Vysočina

	Změna v počtu obyvatel stěhováním na 1000 obyvatel										
SO ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bystřice nad Pernštejnem	-2,6	1,3	-1,8	-4,4	-2,8	-1,8	-5,8	-2	.	-5,7	1,3
Havlíčkův Brod	4,8	0,7	2,3	1,9	5,8	6,9	-3,5	-1,9	.	0,5	0
Humpolec	4,6	0,9	4,1	8,7	12	3,6	-0,8	2,5	.	5,4	1,5
Chotěboř	3,4	1,9	6,1	-5,3	10,7	3,3	-1,4	-4,8	.	-2,8	-3,8
Jihlava	2,9	-0,5	7,8	2,9	2,1	4,1	1,5	0,8	.	-0,3	0,5
Moravské Budějovice	2,1	3,7	-1,4	3,6	4	-0,8	-2,6	-3	.	-5,4	-5,6
Náměšť nad Oslavou	0,7	-1,7	-1,5	-1,9	2,7	1,8	-0,1	1,2	.	-1	-2,4
Nové Město na Moravě	0,5	-3	-3,7	1,5	4,5	4,8	-11,3	-5,7	.	-3,3	-2,5
Pacov	-1,9	-0,1	3,9	-3,2	0,2	0,4	-2,3	1,3	.	-1,1	-1
Pelhřimov	1,8	-1,8	2,7	1,7	7,6	4,2	-2,2	-2,8	.	-1,2	-1,1
Světlá nad Sázavou	-2,6	-2,9	-1	1,1	1,7	-1,4	-0,3	-2,1	.	2,6	-2
Telč	-3,8	-3,8	-3,3	-3,7	-1	0,7	0,4	1,3	.	2,1	-6,1
Třebíč	-1,6	-0,2	-1,5	0,2	0,3	-2,9	-1,6	-2,2	.	-3,7	-3,1
Velké Meziříčí	-0,2	2,2	1,7	5,6	0,5	4,7	1,5	0,2	.	0,6	-1
Žďár nad Sázavou	-0,3	-2,1	-0,9	-2,5	0,2	-2,7	-2,2	-1,9	.	-2,7	-3,3
Kraj Vysočina	1	-0,3	1,8	1,1	3	1,9	-1,5	-1,3	-1	-1,3	-1,5
Česká republika	2,5	1,8	3,5	3,4	8,1	6,9	2,7	1,5	1,6	1	-0,1

Zdroj: ČSÚ 2013

Tabulka 8 - Celková změna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel ve SO ORP Kraje Vysočina v roce 2011

	Celková změna počtu obyvatel přepočtená na 1000 obyvatel										
SO ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bystřice nad Pernštejnem	-3,3	-2,2	-3,5	-5,4	-3,6	-0,3	-6,5	-4,8	.	-9,2	0,9
Havlíčkův Brod	3,2	0,1	1,2	2,1	7,8	8,2	-2,9	0,3	.	1,2	-0,3
Humpolec	2	-3,6	1,5	6,1	10,6	4,7	-1,7	1,6	.	5,2	0,5
Chotěboř	2,1	-0,9	6,7	-4,4	11,9	4,7	-1,7	-5,3	.	-4	-5,3
Jihlava	1,9	0,3	8,2	4,7	4,1	7,5	4,8	2,1	.	0,7	0,6
Moravské Budějovice	0,2	1,8	-3,4	1,9	3,4	-2,7	-4,3	-3,3	.	-8,9	-7,1
Náměšť nad Oslavou	-2,4	-4,6	-3,9	-1,4	-0,4	-0,1	-1,7	2,5	.	-3,5	-4,7
Nové Město na Moravě	1	-0,5	-2	2,7	6,6	6,6	-9,2	-2,7	.	-2,2	-
Pacov	-7,9	-2,7	1,2	-7	-0,5	0,6	-5,6	-4,1	.	-5,3	-7
Pelhřimov	-0,3	-3,7	0,6	2,4	6,6	4	-2,7	-2,8	.	-1,9	-2,8
Světlá nad Sázavou	-6,2	-5,3	-3,6	-0,4	0,7	-3,9	-3	-3	.	-0,1	-4
Telč	-5,3	-5,6	-4,3	-4	-1	2,4	0,2	0,1	.	0,2	-7,8
Třebíč	-1,8	-0,1	-1,2	1,1	1,2	-0,8	-1,2	-2,3	.	-3,1	-3

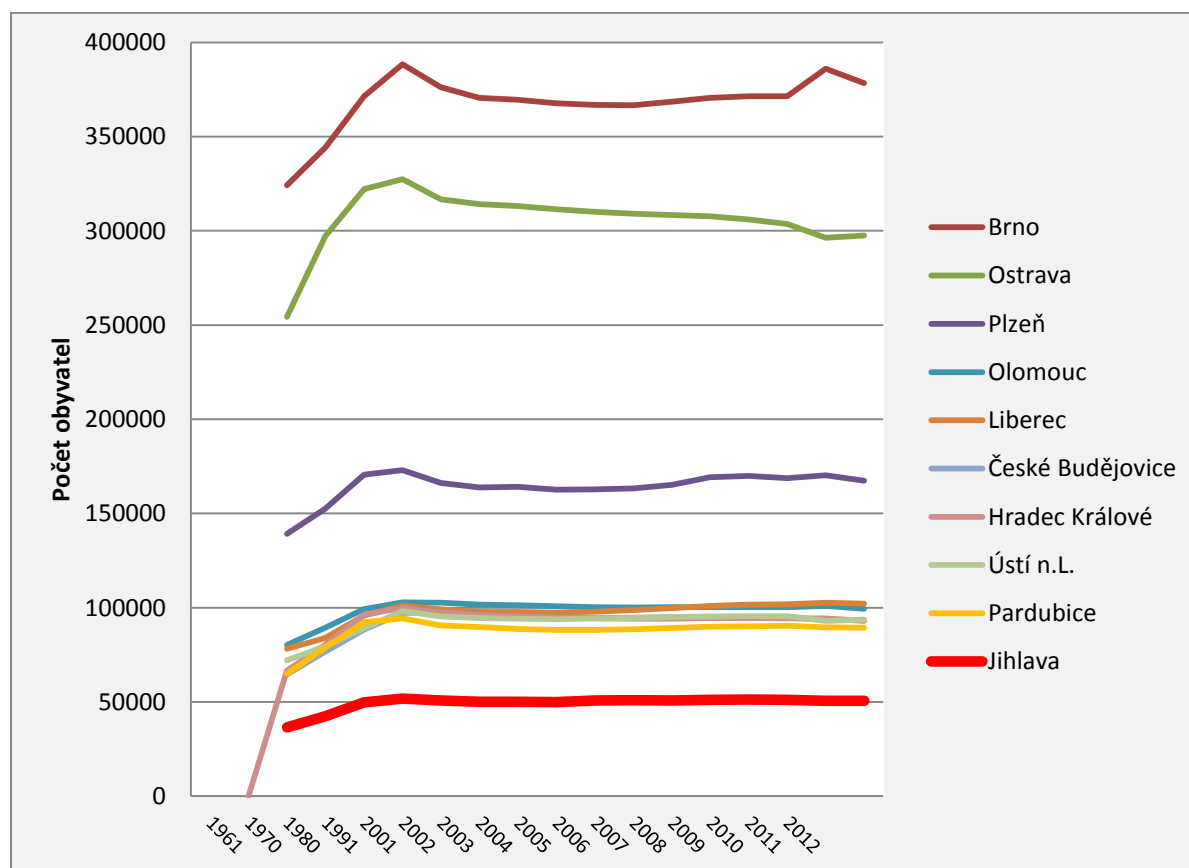
SO ORP	Celková měna počtu obyvatel přepočtená na 1000 obyvatel										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Velké Meziříčí	-0,8	2,2	1,6	7,3	3,9	5,8	3,1	2,1	.	1,9	0,1
Žďár nad Sázavou	-0,1	1,1	0,1	0,5	2,8	0,6	-0,3	-0,8	.	-1,5	-2,8
Kraj Vysočina	-0,2	-0,8	1,3	1,7	4	3,4	-0,8	-0,8	-1	-1,4	-2
Česká republika	0,8	0,9	3	3,5	9,1	8,3	3,7	2,5	1,8	1	-0,4

Zdroj: ČSÚ 2013

Střednědobé trendy

Vývoj demografických charakteristik obyvatelstva Česka lze doložit na vývoji deseti největších měst spolu s vývojem daných ukazatelů za město Jihlavu. Vývoj počtu obyvatel u vybraných měst měl v dlouhodobém vývoji rostoucí tendenci, která byla přerušena poklesem od počátku 90. let 20. století. Jednou z příčin byla zvyšující se míra suburbanizace, která se začala u českých měst projevovat v tomto období v rozdílné intenzitě u jednotlivých měst. Pokles je následován mírným vzrůstem a spíše stabilizací počtu obyvatel v následujícím období. Podobný vývoj jako největší města zaznamenala Jihlava. Předpokládá se, že suburbanizace bude nadále probíhat.

Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel v největších městech Česka a v Jihlavě, 1961-2012

Pozn.: Hlavní město Praha bylo vyřazeno z analýzy vývoje počtu obyvatel z důvodu nemožnosti srovnání.

Zdroj: ČSÚ 2013

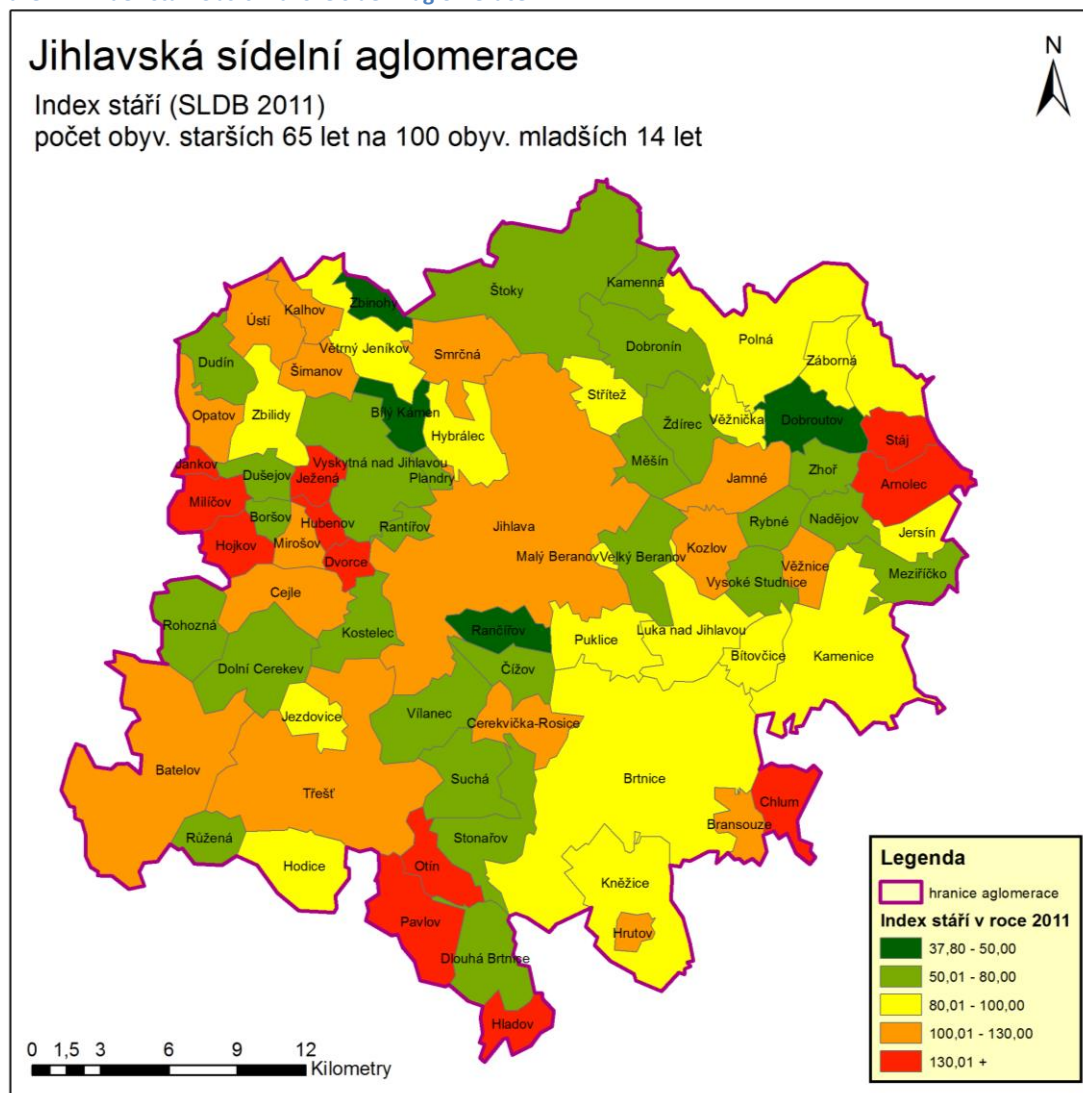
3.1.1 Věková skladba obyvatelstva

Věková skladba obyvatelstva je základním indikátorem demografického vývoje. Její struktura v rámci vymezeného území odpovídá trendům Česka. Podíl obyvatel ve věku 65 a více let 16,9 % mírně převyšuje dětskou složku, která ve vymezeném území tvoří necelých 16,1 %. Průměrný věk obyvatel území dosahuje hodnoty 40,5 let.

Budeme-li index stáří a průměrný věk považovat za hlavní ukazatele vypovídající o stárnutí populace, lze mezi jednotlivými obcemi vymezeného území nalézt signifikantní rozdíly z hlediska věku. Můžeme specifikovat dvě skupiny obcí – obce s nepříznivou věkovou strukturou, kde převyšuje populace ve věku 65 a více let a dětská složka je minimální (např. obce Hrutov, Švábov, Hubenov) a naproti tomu obce s velmi příznivou věkovou strukturou – s převažující dětskou složkou. Jde především o obce lokalizované na severovýchodě území, s dobrou dopravní dostupností nebo v zázemí města Jihlava, např. Rančířov, Dobrouťov, Zbinohy, Bílý Kámen.

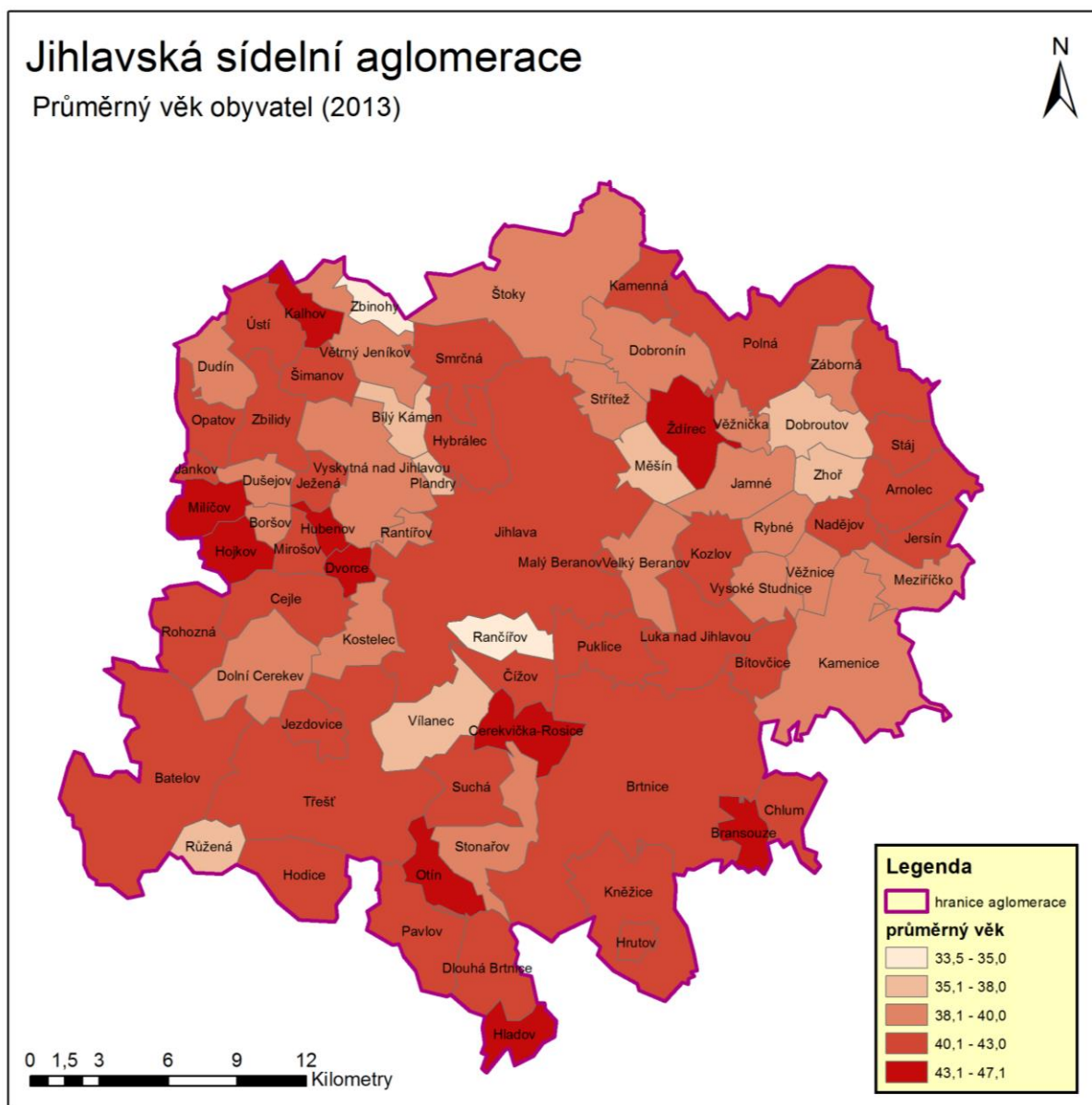
Hodnoty indexu stáří se pohybují ve velmi širokém rozpětí (37,8 – 360). Právě v obcích s nejnižší hodnotou indexu stáří je průměrný věk okolo 35 až 40 let věku. Naopak u obcí s vysokými hodnotami ukazatele přesahuje průměrný věk 48 let. Přesto se více než dvě třetiny obcí svými hodnotami pohybují pod průměrnou úrovní České republiky (průměrný věk 41,5, index stáří 115,7) a Kraje Vysočina (průměrný věk 41,6, index stáří 119,6).

Obrázek 2 - Index stáří obcí Jihlavské sídelní aglomerace

Zdroj: Zdroj: ČSÚ SLDB 2011, vlastní výpočty

Obrázek 3 - Průměrný věk obyvatel obcí JSA v roce 2013

Zdroj: ČSÚ 2013

3.1.2 Vzdělání obyvatelstva

Vzdělanostní struktura v kontextu trhu práce na území JSA

Vzdělanostní struktura se ve vymezeném území vyznačuje podílem 7,2 % vysokoškolsky vzdělaných, což je o 0,9 % méně než úroveň kraje a o 3,5 % méně než celorepublikový průměr. Podíl osob se základním vzděláním převyšuje téměř ve všech obcích průměr za ČR i za kraj (vyjma 8 obcí). Podíl osob bez vzdělání je vyšší než republikový a krajský průměr u 24 obcí.

V porovnání s ostatními vyniká Jihlava vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných lidí (čtvrtý nejvyšší v kraji) a druhým nejnižším podílem osob se základním vzděláním (po Žďáru nad Sázavou). Příznivý vliv na vzdělanostní strukturu jádrového města aglomerace má jistě i přítomnost Vysoké školy polytechnické v Jihlavě a skutečnost, že Jihlava je krajským městem. Údaje za jednotlivé obce jsou uvedeny v příloze č. 3 dokumentu.

Tabulka 9 Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let dle správních obvodů ORP Kraje Vysočina v %

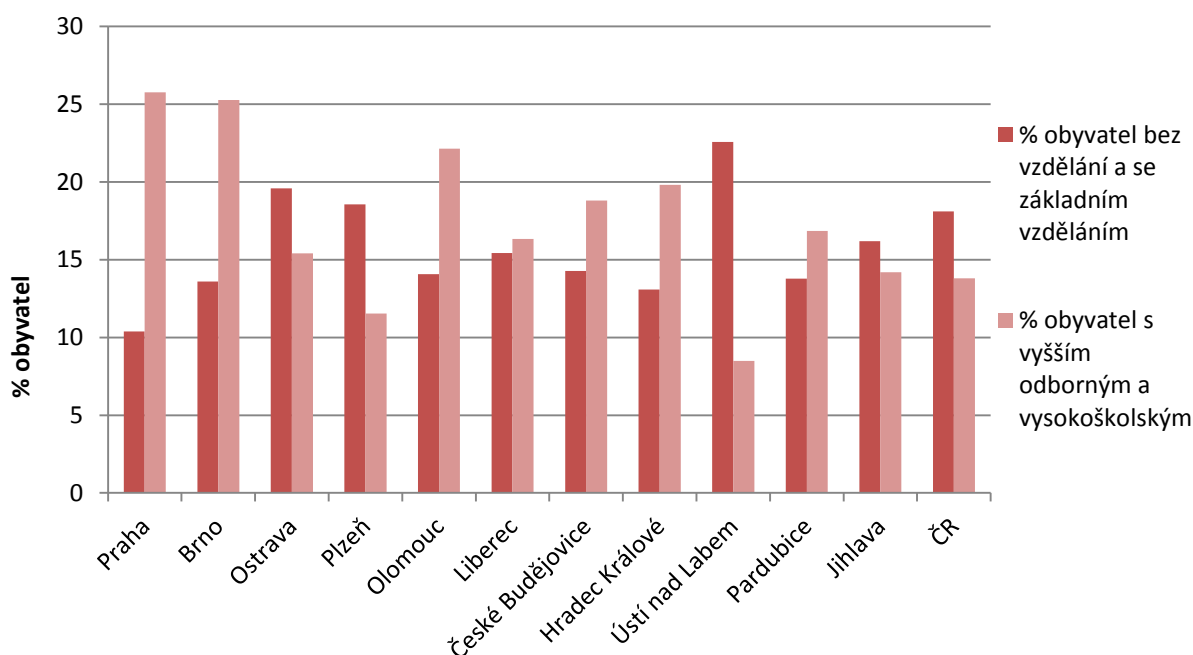
Správní obvody obcí s rozšířenou působností	Bez vzdělání	Základní vzdělání	Střední vč. vyučení	Úplné střední	Nástavbové studium	Vyšší odborné	Vysokoškolské
Bystřice nad Pernštejnem	0,3	20,6	40,8	23,2	2,7	1,4	8,2
Havlíčkův Brod	0,5	16,6	35,7	29,8	2,8	1,7	9,8
Humpolec	0,3	17,9	38,3	27,6	2,8	1,5	8,6
Chotěboř	0,3	18,9	40,2	26,2	2,6	1,5	7,7
Jihlava	0,4	17,4	37	27,6	2,6	1,3	10,1
Moravské Budějovice	0,5	22,6	39,5	23,6	2,4	1	7,3
Náměšť nad Oslavou	0,3	19,9	38,8	25,3	2,1	1,1	9,2
Nové Město na Moravě	0,3	18,2	36,2	26,5	3,6	1,5	11,1
Pacov	1,1	21,7	38,5	24,9	2,3	1,1	7,3
Pelhřimov	0,7	18,1	37,1	27,5	3,1	1,3	9,1
Světlá nad Sázavou	0,6	19	39,5	27,2	2,2	1,7	7,3
Telč	0,3	21,3	39,7	23,7	2,6	1,1	8
Třebíč	0,3	18,8	36,7	27,3	2,7	1,1	10,2
Velké Meziříčí	0,6	19,3	38,3	25,9	2,7	1,2	9,6
Žďár nad Sázavou	0,2	17,2	35,5	29,1	2,9	1,3	11,4
Kraj Vysočina	0,4	18,5	37,5	27,1	2,7	1,3	9,5
Česká republika	0,5	17,6	33	27,1	2,8	1,3	12,5

Zdroj: ČSÚ SLDB 2011

Střednědobé trendy

Strukturu vzdělanosti v Česku lze definovat jako proměňující. V dlouhodobém vývoji narůstá podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí a klesá podíl osob se základním vzděláním. Nicméně skladba obyvatelstva dle vzdělání se liší jak mezi venkovem a městy, tak z celkového regionálního hlediska. Úroveň dosaženého vzdělání je značně ovlivněna i přítomností vysoké školy v regionu/městě. To lze doložit na vysoké úrovni vysokoškolsky vzdělaných osob a osob s vyšším odborným vzděláním v Praze, kde je velká koncentrace vysokých škol a současně je hlavní město atraktivní z hlediska pracovních příležitostí pro vzdělanější skupiny obyvatel. Podobně je tomu i u ostatních univerzitních měst – Brno, Olomouc, Hradec Králové. Naopak například Ústí nad Labem, Ostrava, Jihlava má největší zastoupení osob se základním vzděláním a bez vzdělání.

Graf 1 Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání v 10 největších městech Česka a Jihlavě, 2011

Zdroj: ČSÚ SLDB 2011

Základní školství

V území aglomerace poskytuje výuku 39 základních škol, z čehož je 1 zřízena církví a 38 obcemi. V Kraji Vysočina je celkem 243 základních škol. Podíl aglomerace na tomto počtu je 16,04%. Seznam základních škol je uveden v příloze č. 4. V aglomeraci působí celkem 3 základní umělecké školy (Základní umělecká škola Jihlava, příspěvková organizace, Základní umělecká škola Polná a Základní umělecká škola Třešť).

Střední a vyšší odborné školství

V aglomeraci má sídlo níže uvedených 14 středních škol a vyšších odborných škol. V Kraji Vysočina je celkem 54 středních a vyšších odborných škol. Podíl aglomerace na tomto počtu je 25,93%.

Tabulka 10 - Přehled středních a vyšších odborných škol se sídlem v JSA k 1.7.2014

	Název	Sídlo	Zřizovatel
1.	Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava - Helenín, Hálkova 42	Jihlava	kraj
2.	TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o.	Jihlava	soukromník
3.	Soukromé gymnázium AD FONTES, o. p. s.	Jihlava	soukromník
4.	Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava	Jihlava	církev
5.	Gymnázium Jihlava	Jihlava	kraj
6.	Manažerská akademie - střední odborná škola, s. r. o.	Jihlava	soukromník
7.	Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava	Jihlava	kraj
8.	Soukromá vyšší odborná škola grafická a Střední umělecká škola grafická, s. r. o.	Jihlava	soukromník
9.	Soukromá vyšší odborná škola sociální, o. p. s.	Jihlava	soukromník
10.	Škola ekonomiky a cestovního ruchu, soukromá střední odborná škola s. r. o.	Jihlava	soukromník
11.	Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava	Jihlava	kraj
12.	FARMEKO - Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední odborná škola, s.r.o.	Jihlava	soukromník
13.	Střední škola stavební Jihlava	Jihlava	kraj
14.	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť	Třešť	kraj

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

Oborová struktura SŠ a VOŠ

Z celkového počtu 53 vyučovaných oborů převažují humanitní obory (více než 50%), technické obory se podílejí cca 28% a ostatní obory cca 19%.

	Počet studijních programů	Podíl
Humanitní obory	28	52,80%
Technické obory	15	28,30%
Ostatní obory	10	18,90%

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

Následující tabulka ukazuje přehled oborů SŠ a VOŠ dle Klasifikace kmenových oborů vzdělání, barevně rozlišené pro **humanitní obory**, **technické obory** a **ostatní obory**.

Tabulka 11 - Přehled oborů SŠ a VOŠ dle Klasifikace kmenových oborů vzdělání v JSA k 1.7.2014

Název	Studijní obory - KKO (Klasifikace kmenových oborů vzdělání)																			
Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava - Helenín, Hálkova 42													63	64						82
TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s. r. o.																68				
Soukromé gymnázium AD FONTES, o. p. s.																			79	
Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava																	75			
Gymnázium Jihlava																			79	
Manažerská akademie - střední odborná škola, s. r. o.												63				68				
Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava			23			29			34			41	53	63	64	65	66	69	78	
Soukromá vyšší odborná škola grafická a Střední umělecká škola grafická, s. r. o.																				82
Soukromá vyšší odborná škola sociální, o. p. s.																		75		
Škola ekonomiky a cestovního ruchu, soukromá střední odborná škola s. r. o.													63	64	65		68		75	

Název	Studijní obory - KKO V (Klasifikace kmenových oborů vzdělání)																			
Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava		18	23	26						39				64					78	
FARMEKO - Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední odborná škola, s.r.o.	16											53								
Střední škola stavební Jihlava			23	26				33	36										78	82
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť	16				28	29	31	33	36	41			64	65	66		69	75		

Vysoké školství

V aglomeraci má sídlo jediná vysoká škola, a to Vysoká škola polytechnická Jihlava. VŠPJ je veřejná vysoká škola zaměřená na aplikovanou vzdělávací, jejímž posláním je poskytovat odborně různorodé studijní programy zaměřené zejména na potřeby regionálního trhu práce, pěstovat intenzivní spolupráci s aplikační sférou, odpovídající tvůrčí činnost a aplikovaný výzkum, poskytovat pestrou nabídku celoživotního vzdělávání a napomáhat kulturnímu a obecně vzdělávacímu rozvoji regionu. VŠPJ nabízí akreditované studijní programy bakalářského typu a kurzy celoživotního vzdělávání. VŠPJ v roce 2013 poskytovala výuku v pěti bakalářských studijních programech v prezenční i kombinované formě studia:

- Program Ekonomika a management, obory Finance a řízení a Cestovní ruch (oba v prezenční a kombinované formě studia),
- Program Elektrotechnika a informatika, obory Počítačové systémy a Aplikovaná informatika (Počítačové systémy v prezenční a kombinované formě studia, Aplikovaná informatika pouze v prezenční formě studia),
- Program Ošetřovatelství, obor Všeobecná sestra a Porodní asistentka (Všeobecná sestra v obou formách studia, Porodní asistentka pouze v prezenční formě studia),
- Program Porodní asistence, obor Porodní asistentka (v prezenční a kombinované formě studia, obor v r. 2013 otevřen pouze v prezenční formě studia),
- Program Zdravotně sociální péče, obor Zdravotně sociální pracovník (pouze v prezenční formě studia).

K 31. prosinci 2013 měla VŠPJ 3 008 studentů, z toho v prezenční formě studia 2 081 (69,2 % z celkového počtu) a 927 v kombinované formě studia (30,8 %). Nejpočetněji zastoupené jsou obory ekonomické, jejichž studenti v prezenční a kombinované formě studia tvořili asi 70 % všech studentů VŠPJ (KKOV 62 - ekonomie, KKO V 65 – turismus). Studenti zdravotnických oborů tvořili 20 % všech studentů (KKOV 53 - zdravotnictví), jedna desetina studentů potom byli studenti oborů technických (KKOV 2612 – Elektrotechnika a informatika).

VŠPJ se profiluje jako VŠ se silnou vazbou na region. Dle výroční zprávy o činnosti za rok 2013 diskutuje s významnými zaměstnavateli podobu jednotlivých studijních plánů. Výsledkem těchto diskusí byly úpravy studijních plánů technických oborů a vznik nové vedlejší specializace oboru

Finance a řízení. Pro zvýšení zaměstnatelnosti absolventů jsou pro studenty poradenským centrem pořádány semináře, které je učí zejména tzv. měkkým dovednostem, nutným pro vstup na trh práce.

Lidské zdroje z pohledu strategie inteligentní specializace RIS3 Kraje Vysočina

RIS3 Kraje Vysočina obsahuje klíčovou oblast změn B: Dostupná a kvalifikovaná pracovní síla pro výrobu a inovace v Kraji Vysočina. Oblast je strukturována do dvou strategických cílů. B.1 Zlepšení kompetencí absolventů na SŠ a VŠ školách především s technickým a přírodovědným zaměřením a B.2 Posílení zájmu o technické obory a jejich popularizace. Pro tyto cíle byly navrženy indikátory a) Podíl studentů technických a přírodovědeckých SŠ absolvujících praxi ve firmách nebo VaV institucích na Vysočině, b) Podíl žáků nastupujících do 1. ročníku technických oborů a c) Spokojenost zaměstnavatelů s úrovní odborných kompetencí absolventů SŠ, VŠ.

Dostupnost kvalifikované pracovní síly pro firmy i VaV instituce je základním předpokladem rozvoje inovačního systému. Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil pociťují jak inovační a výrobní podniky ve zpracovatelském průmyslu, tak i VaV instituce. Tento nedostatek volá po zvýšení kvality technického vzdělávání na středních a vysokých školách a propojení vzdělávacích programů s potřebami na trhu práce (více praktičnosti, méně zastaralých postupů a teorií). Cílem oblasti změn je také zvýšení atraktivity technických oborů a podpora zvýšení poptávky po těchto oborech již u žáků ZŠ a dále u studentů SŠ a VŠ. Oblast změn je tedy zaměřena na zvyšování kvalifikace žáků, studentů, absolventů, pracovníků, uspokojení rostoucí poptávky po kvalifikované pracovní síle a především podporu spolupráce mezi firmami, VaV institucemi a vzdělávacími institucemi.

Cílem v Kraji Vysočina je rozvoj spolupráce mezi firmami a školami SŠ a VŠ a mezi firmami a studenty/pedagogy s cílem zajistit do budoucna dostatek relevantně kvalifikovaných lidských zdrojů pro rozvoj (inovačně orientovaných) podniků v kraji. Cílem je také nastavení efektivně fungujícího systému stáží a praxí na SŠ a VŠ. V neposlední řadě je nutné přizpůsobit obsah vzdělávání na SŠ potřebám trhu práce tak, aby znalosti absolventů lépe odpovídaly potřebám podniků.

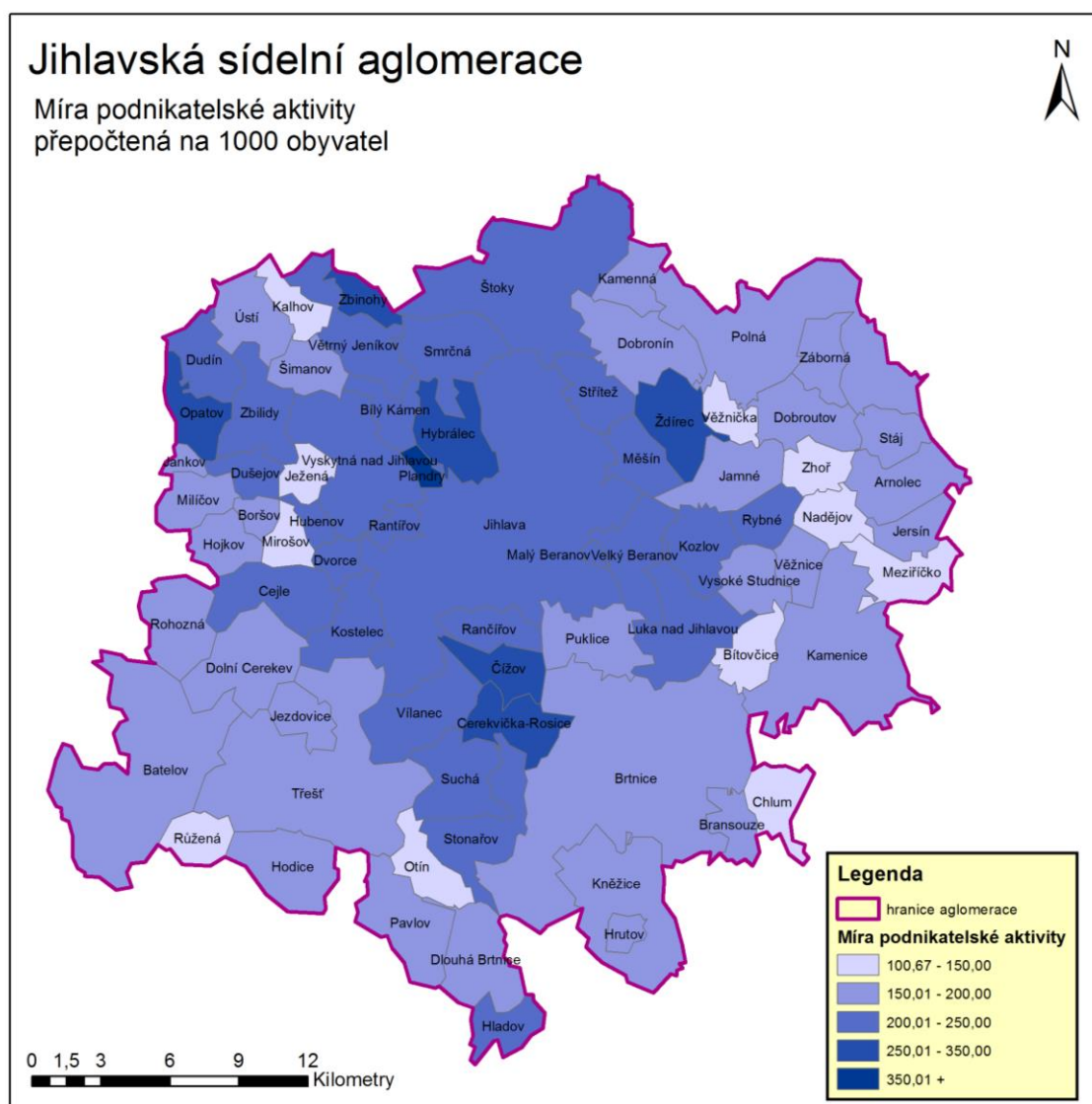
3.2 Podnikání a konkurenceschopnost

V území aglomerace bylo k 31. 12. 2013 registrováno celkem 21 626 ekonomických subjektů, což představuje 20,6 % všech ekonomických subjektů Kraje Vysočina.

3.2.1 Míra podnikatelské aktivity

Míra podnikatelské aktivity je definována jako podíl počtu podnikatelských subjektů k počtu obyvatel přepočtených na 1000 obyvatel. Tato míra je jedním z možných indikátorů úspěšnosti drobného podnikání. Území aglomerace je pokryto s viditelnou koncentrací aktivit do krajského města Jihlava a jeho širšího okolí.

Obrázek 4 Míra podnikatelské aktivity na území JSA v roce 2013

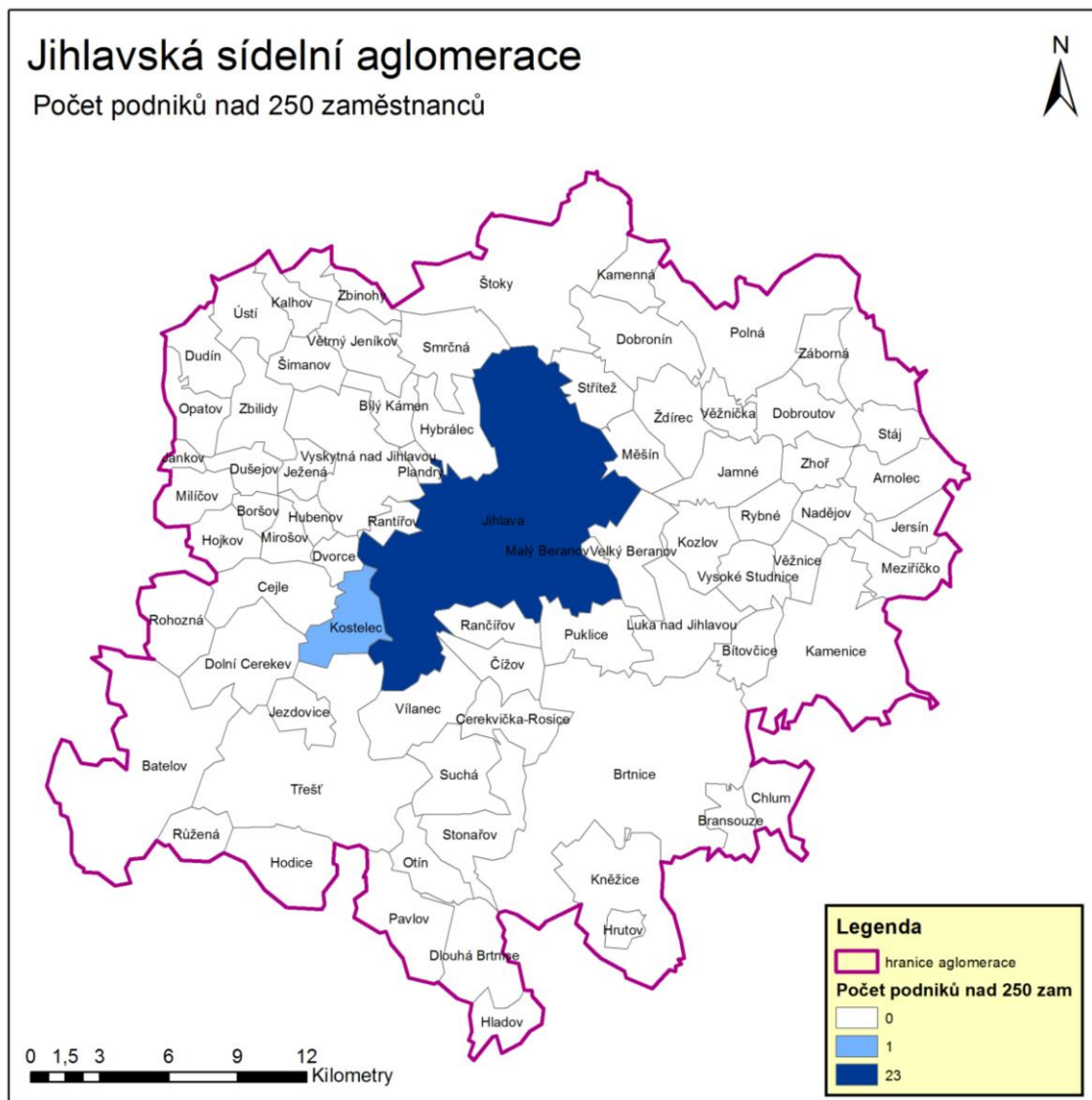

Zdroj: ČSÚ 2013

3.2.2 Velikostní struktura ekonomických subjektů

Územní rozložení podniků dle počtu zaměstnanců ukazuje na koncentraci velkých podniků do Jihlavy a Kostelce. Zde působí největší firmy regionu (např. Bosch Diesel, Motorpal, Automotive Lightning, Kostecké uzeniny).

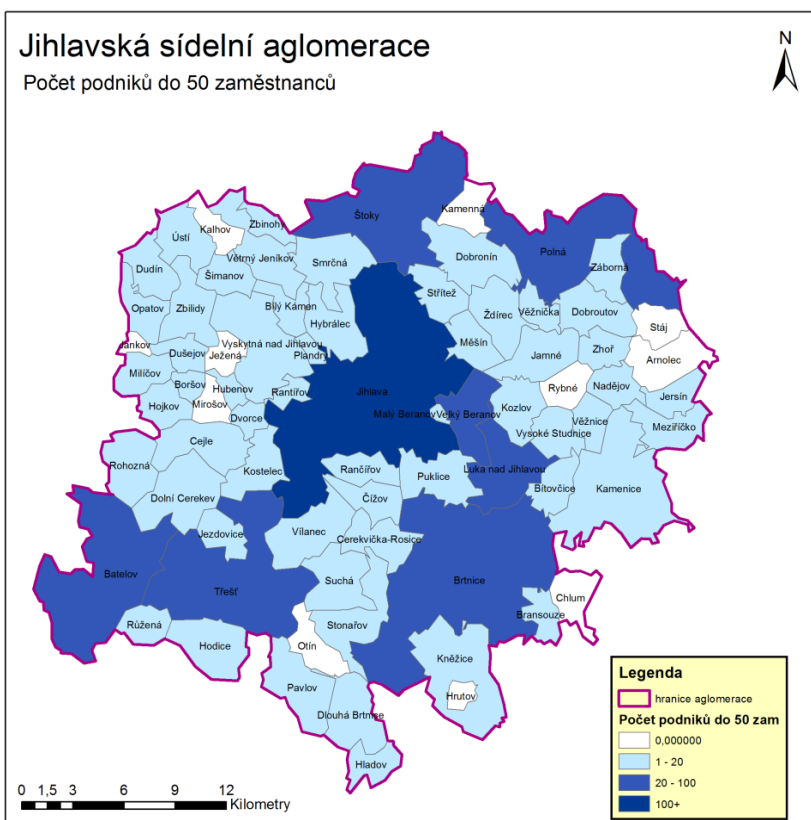
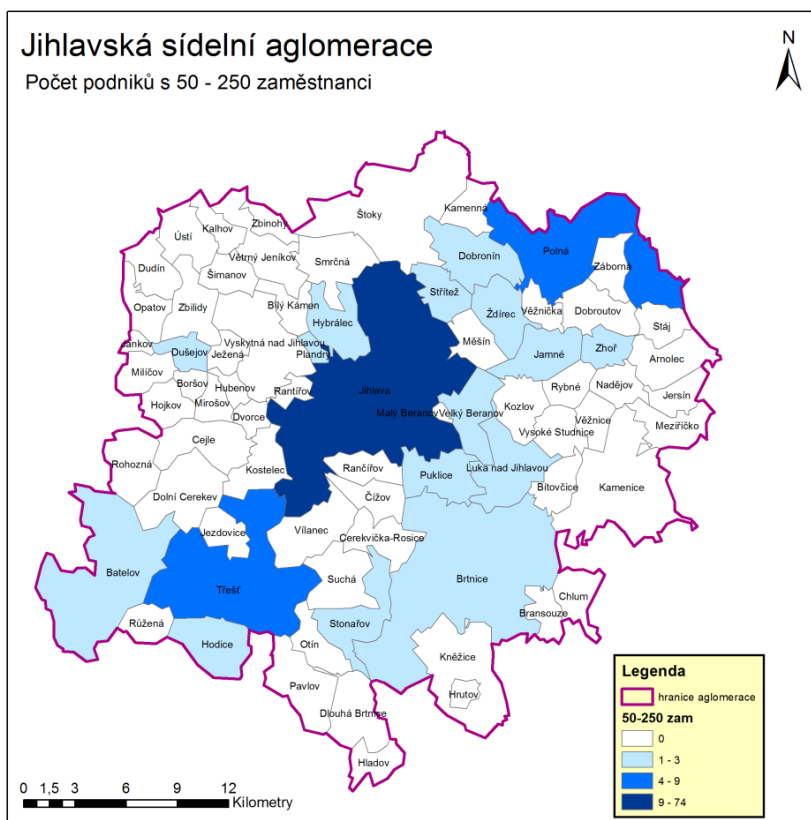
Obrázek 5 - Počet velkých podniků na území JSA v roce 2013

Zdroj: ČSÚ 2013

Podniky střední velikosti jsou již rozloženy rovnoměrněji s koncentrací do největších sídel aglomerace (Třešť, Kostelec, Jihlava, Polná). Malé podniky pokrývají víceméně rovnoměrně území aglomerace s koncentrací do větších sídel (kromě výše jmenovaných dále Brtnice, Batelov a Štoky).

Obrázek 6 - Střední a malé podniky na území JSA v roce 2013

3.2.3 Ekonomické subjekty dle právní formy

V území aglomerace působí dle právní formy více než 81,8% fyzických osob, což je více než na krajské úrovni (77,01%). Podíl zemědělských podnikatelů v aglomeraci je 1,78%, což je méně než na úrovni Kraje Vysočina (3,4%).

Tabulka 12- Ekonomické subjekty na území JSA dle právní formy

Právní forma	Počet	Podíl
Fyzická osoba podnikající dle živn. zákona nezapsaná v obch. rejstříku	14551	71,196%
Fyzická osoba podnikající dle jiných zákonů než živn. zákona a zákona o zemědělství nezapsaná v obch. rejstříku	2170	10,617%
Společnost s ručením omezeným	1790	8,758%
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)	763	3,733%
Organizační jednotka sdružení	409	2,001%
Zemědělský podnikatel - fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku	362	1,771%
Společenství vlastníků jednotek	103	0,504%
Zahraniční osoba	102	0,499%
Honební společenstvo	53	0,259%
Příspěvková organizace	41	0,201%
Družstvo	33	0,161%
Církevní organizace	24	0,117%
Akciová společnost	16	0,078%
Veřejná obchodní společnost	10	0,049%
Obecně prospěšná společnost	7	0,034%
Společnost komanditní	2	0,010%
Nadace	1	0,005%
Nadační fond	1	0,005%

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ, Albertina firemní monitor

3.2.4 Ekonomické subjekty dle převažující činnosti CZ-NACE

Tabulka 13 - Podíl oborů na celkové ekonomické činnosti na území JSA

Obor ekonomické činnosti	Počet podniků	Podíl
Maloobchod, kromě motorových vozidel (NACE: 47)	2127	10,1%
Specializované stavební činnosti (NACE: 43)	1631	7,8%
Velkoobchod, kromě motorových vozidel (NACE: 46)	1580	7,5%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti (NACE: 74)	1456	6,9%
Ostatní finanční činnosti (NACE: 66)	1263	6,0%
Činnosti v oblasti nemovitostí (NACE: 68)	1082	5,1%
Výstavba budov (NACE: 41)	925	4,4%
Stravování a pohostinství (NACE: 56)	911	4,3%
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování zájmů (NACE: 94)	786	3,7%
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost (NACE: 01)	758	3,6%
Poskytování ostatních osobních služeb (NACE: 96)	748	3,6%
Pozemní a potrubní doprava (NACE: 49)	570	2,7%
Právní a účetnické činnosti (NACE: 69)	524	2,5%

Obor ekonomické činnosti	Počet podniků	Podíl
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (NACE: 25)	508	2,4%
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy (NACE: 71)	475	2,3%
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti (NACE: 93)	441	2,1%
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (NACE: 16)	415	2,0%
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (NACE: 45)	411	2,0%

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ, Albertina firemní monitor

Tabulka 14 Odvětvová struktura ekonomických subjektů

Převažující činnost CZ - NACE	Počet Kraj Vysočina	Struktura Kraj Vysočina	Počet JSA	Struktura JSA	Podíl JSA/Kraj Vysočina	Lokalizační kvocient
Celkem	106 578		21 626		20,3%	
v tom:						
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	8 156	7,7%	970	4,6%	11,9%	0,59
B–E Průmysl celkem	15 527	14,6%	2 628	12,5%	16,9%	0,83
F Stavebnictví	14 161	13,3%	2 574	12,2%	18,2%	0,90
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21 773	20,4%	4 118	19,6%	18,9%	0,93
H Doprava a skladování	2 741	2,6%	632	3,0%	23,1%	1,14
I Ubytování, stravování a pohostinství	5 137	4,8%	993	4,7%	19,3%	0,95
J Informační a komunikační činnosti	1 311	1,2%	317	1,5%	24,2%	1,19
K Peněžnictví a pojištnictví	3 009	2,8%	1 416	6,7%	47,1%	2,32
L Činnosti v oblasti nemovitostí	3 685	3,5%	1 082	5,1%	29,4%	1,45
M Profesní, vědecké a technické činnosti	10 858	10,2%	2 896	13,8%	26,7%	1,31
N Administrativní a podpůrné činnosti	1 281	1,2%	312	1,5%	24,4%	1,20
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1 768	1,7%	189	0,9%	10,7%	0,53
P Vzdělávání	1 667	1,6%	354	1,7%	21,2%	1,05
Q Zdravotní a sociální péče	1 376	1,3%	262	1,2%	19,0%	0,94
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2 363	2,2%	520	2,5%	22,0%	1,08
S Ostatní činnosti	8 310	7,8%	1 759	8,4%	21,2%	1,04
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	3	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,00
Bez uvedení činnosti	3 452	3,2%	604	2,9%	17,5%	0,86

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ, Albertina firemní monitor

Oborová struktura aglomerace kopíruje strukturu rozložení na úrovni kraje, což je dáno silnou koncentrací subjektů do Jihlavy a zázemí. Lokalizační kvocient je poměrná hodnota, která udává, kolikrát je podíl odvětví na počtu ekonomických subjektů v aglomeraci vyšší než průměr Kraje Vysočina. Lokalizační kvocient větší než 1 znamená nadkritickou koncentraci počtu ekonomických subjektů do území aglomerace v porovnání s Krajem Vysočina. Případná podpora odvětví s vysokým lokalizačním kvocientem (CZ-NACE K,L,M) nebo vysokým podílem na počtu ekonomických subjektů (CZ-NACE B-E, F, G, M) je podporou odvětví, kde může existovat největší potenciál růstu.

Jak je vidět z následující tabulky č.10, odvětví automobilového průmyslu a strojírenství má významný podíl také na zaměstnanosti v aglomeraci. Tyto podniky potřebují pracovníky pro různě znalostně náročná povolání. Nabízí se podporovat rozvoj spolupráce mezi firmami a vzdělávacími institucemi jednak při popularizaci a rozšiřování výuky technických oborů a dále při formulaci požadavků na profil

absolventů vzniklý ze vzájemné interakce firem a škol. Mnoho firem v automobilovém průmyslu je součástí globálních hodnotových řetězců. Klíčoví hráči výzkumného a inovačního systému aglomerace by se měli snažit o upgrading pozice těchto firem tak, aby pobočky pod zahraniční kontrolou realizovaly více aktivit s přidanou hodnotou jako je vývoj komponent nebo výzkumné aktivity.

Dominantní pozici výše uvedených odvětví potvrzuje i Krajská příloha k národní RIS3 za Kraj Vysočina, která na základě provedených analýz identifikovala automobilový průmysl, strojírenství a kovozpracující, elektrotechnický průmysl a energetiku jako domény specializace.

3.2.5 Trh práce

Na území aglomerace působí 37 ekonomických subjektů s počtem zaměstnanců vyšším než 250 nebo s ročním obrátem vyšším než 500 mil. Kč. Nejmarkantnější je zastoupení výrobců dílů pro automobilový průmysl (vstřikovací systémy, osvětlení, ...). Jelikož se automobilový průmysl zároveň podílí velkou mírou na zaměstnanosti aglomerace, může se v případě propadu trhu (globální poptávky) jednat o rizikový faktor zvyšující nezaměstnanost v regionu. Významně je také zastoupen potravinářský, strojírenský a dřevozpracující průmysl. V tabulce je žlutě vyznačeno vždy pět subjektů s nejvyššími hodnotami ukazatele. Zeleně jsou vyznačeny subjekty veřejného sektoru.

Tabulka 15 - Významné ekonomické subjekty v aglomeraci

Název ekonomického subjektu	Obec	CZ-NACE převažující	Počet pracovníků	Obrat
Bosch Diesel, s.r.o.	Jihlava	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů	4000 - 4999	2012: 18151 mil.
Automotive Lighting, s.r.o.	Jihlava - Pávov	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	1000 - 1499	2012: 8125 mil.
PSJ, a.s.	Jihlava	Činnosti holdingových společností	250 - 499	2011: 6556 mil.
Kronospan CR, s.r.o.	Jihlava	Výroba dýh a desek na bázi dřeva	250 - 499	2012: 5672 mil.
Kostecké uzeniny, a.s.	Kostelec	Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	2000 - 2499	2011: 4796 mil.
JAS ČR, a.s.	Jihlava	Nespecializovaný velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky	100 - 199	2011: 3225 mil.
Kronospan OSB, s.r.o.	Jihlava	Výroba dýh a desek na bázi dřeva	50 - 99	2012: 3123 mil.
Silva CZ, s.r.o.	Jihlava	Silniční nákladní doprava	50 - 99	2012: 2188 mil.
Agropodnik, a.s., Jihlava	Dobronín	Výroba ostatních chemických výrobků j. n.	10 - 19	2011: 1864 mil.
Icom transport, a.s.	Jihlava	Silniční nákladní doprava	500 - 999	2011: 1646 mil.
Moravské kovárny, a.s.	Jihlava - Hruškové Dvory	Kování, lisování, ražení, válcování a protlačování kovů; prášková metalurgie	500 - 999	2011: 1553 mil.
Motorpal, a.s.	Jihlava - Staré Hory	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů	1500 - 1999	2011: 1518 mil.
Nemocnice Jihlava, příspěv.org.	Jihlava	Ústavní zdravotní péče	1500 - 1999	2011: 1000 - 1499 mil.
Moravia Lacto, a.s.	Jihlava	Zpracování mléka, výroba mléčných výrobků a sýrů	250 - 499	2011: 1168 mil.
Sapeli, a.s.	Jihlava	Výroba ostatních výrobků stavebního truhlářství a tesařství	250 - 499	2011: 1138 mil.

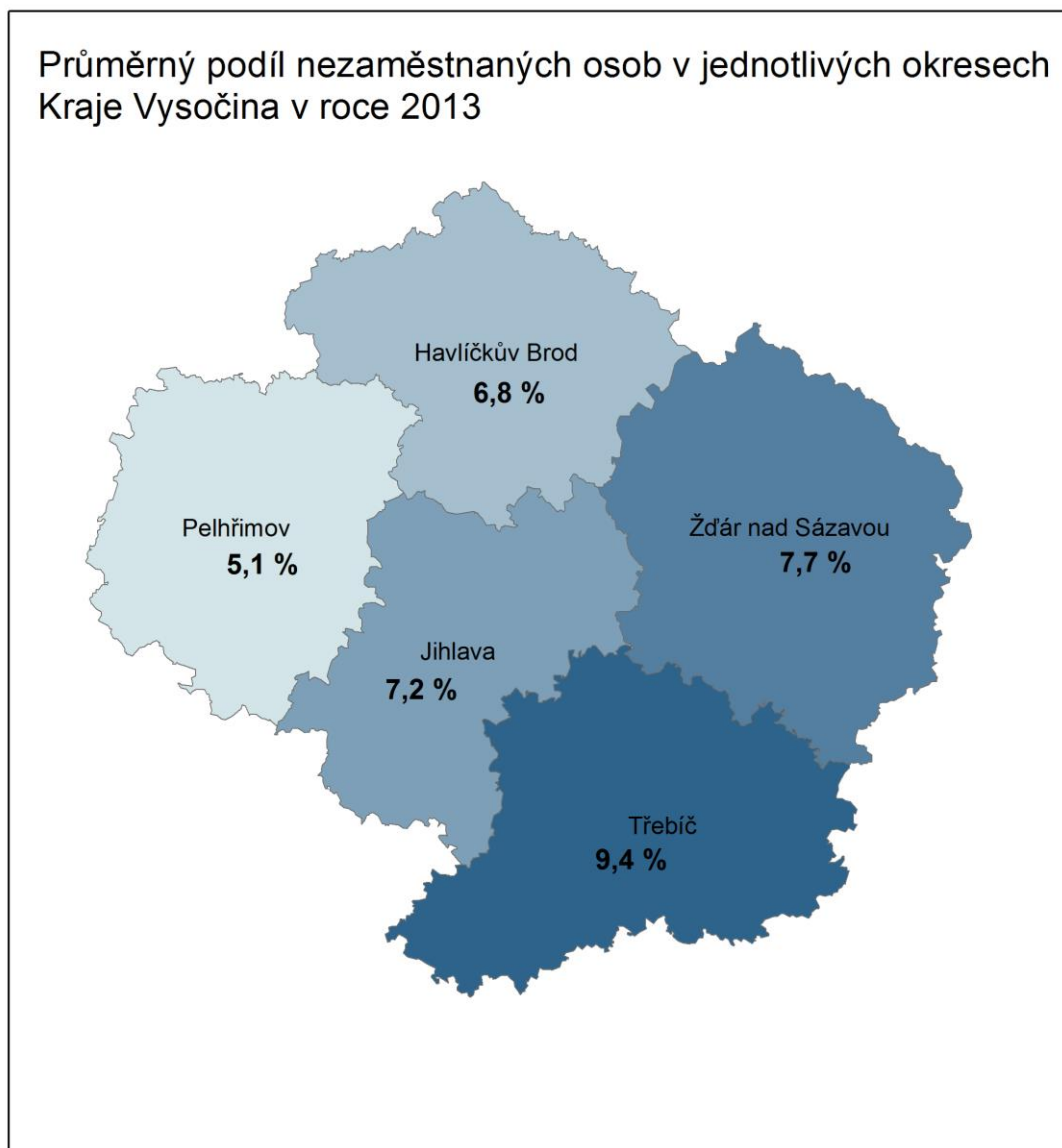
Tönnies Fleisch CZ, s.r.o.	Jihlava	Velkoobchod s masem a masnými výrobky	6 - 9	2012: 1012 mil.
Swoboda CZ, s.r.o.	Jihlava - Hruškové Dvory	Výroba elektronických součástek	250 - 499	2011: 1008 mil.
Vrtal, s.r.o.	Jihlava	Velkoobchod s nápoji	100 - 199	2011: 792 mil.
Gordic, s.r.o.	Jihlava	Programování	100 - 199	2011: 790 mil.
Ammeraal Beltech, s.r.o.	Jihlava	Nespecializovaný velkoobchod	100 - 199	2012: 653 mil.
Masonite CZ, s.r.o.	Jihlava	Výroba ostatních výrobků stavebního truhlářství a tesařství	100 - 199	2011: 613 mil.
Swoboda - Stamping, s.r.o.	Jihlava - Hruškové Dvory	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	100 - 199	2011: 611 mil.
ESO-Land, s.r.o.	Kostelec	Maloobchod s masem a masnými výrobky ve specializovaných prodejnách	250 - 499	2011: 607 mil.
Tesla Jihlava, s.r.o.	Jihlava - Hruškové Dvory	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	250 - 499	2012: 566 mil.
Agrokop CZ, a.s.	Střítež	Účetnické a auditorské činnosti; daňové poradenství	20 - 24	2011: 523 mil.
Diton, s.r.o.	Střítež	Výroba ozařovacích, elektroléčebných a elektroterapeutických přístrojů	100 - 199	2011: 510 mil.
Jipocar Logistic, s.r.o.	Jihlava - Horní Kosov	Skladování	250 - 499	2011: 300 - 499 mil.
Psychiatrická nemocnice Jihlava	Jihlava	Ústavní zdravotní péče	500 - 999	2011: 200 - 299 mil.
Lapek, a.s.	Jihlava	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	250 - 499	2011: 214 mil.
Služby města Jihlavy, s.r.o.	Jihlava	Sběr odpadů, kromě nebezpečných	250 - 499	2012: 196 mil.
Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvk. org.	Jihlava	Činnosti související s pozemní dopravou	500 - 999	2011: 100 - 199 mil.
Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, příspěvk. org.	Jihlava	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí j. n.	250 - 499	2011: 100 - 199 mil.
Kraj Vysočina	Jihlava	Všeobecné činnosti veřejné správy	500 - 999	2011: 60 - 99 mil.
Statutární město Jihlava	Jihlava	Všeobecné činnosti veřejné správy	250 - 499	2011: 60 - 99 mil.
Vysoká škola polytechnická Jihlava	Jihlava	Terciární vzdělávání	250 - 499	2011: 10 - 29 mil.
Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina	Jihlava	Činnosti v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti	250 - 499	2011: 3 - 4 mil.

Katastrální úřad pro Vysočinu	Jihlava	Regulace a podpora podnikatelského prostředí	250 - 499	
-------------------------------	---------	--	-----------	--

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ, Albertina firemní monitor

Jedním z hlavních ukazatelů charakterizujících situaci na trhu práce je míra nezaměstnanosti. Na území JSA kopíruje míra nezaměstnanosti víceméně míru nezaměstnanosti v okrese Jihlava. V roce 2013 činila průměrná míra nezaměstnanosti v okrese Jihlava 7,2 %, přičemž míra průměrné nezaměstnanosti v Kraji Vysočina v roce 2013 byla jen mírně vyšší 7,4 %.

Obrázek 7 - Průměrná nezaměstnanost v okresech Kraje Vysočina v roce 2013

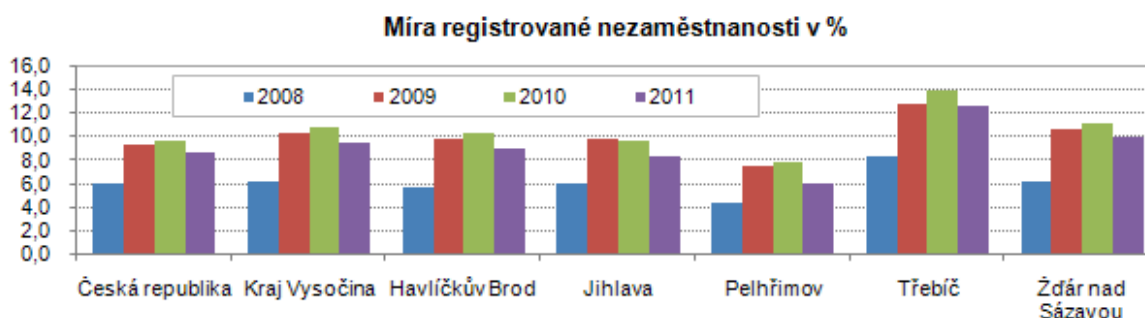

Zdroj: ČSÚ 2013

V rámci okresu Jihlava má nejvyšší nezaměstnanost mikroregion Telč. Telč má sice nemalý příjem z turismu, ale je nejméně průmyslovou oblastí jihlavského okresu. V tomto mikroregionu nejsou příznivé podmínky pro velké firmy, především kvůli nízké aktivitě podnikatelů a je zde také problémové dopravní spojení.

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Jihlava ve srovnání s Českou republikou a Krajem Vysočina dosahuje mírně podprůměrných hodnot. Vzhledem k tomu, že v Jihlavské sídelní aglomeraci jsou rozhodující zaměstnavatelé v převážné míře zaměřeni na strojírenský, resp. automobilový průmysl, byla JSA zasažena pokračující hospodářskou krizí v letech 2009 až 2011 poměrně výrazně. K pokrizovému oživení a větší stabilizaci firem dochází postupně v průběhu roku 2013.

Obrázek 8 - Míra registrované nezaměstnanosti v letech 2008 - 2011

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

K vysoce rizikovým skupinám ekonomicky aktivních obyvatel z pohledu nezaměstnanosti patří absolventi škol. Jejich stále se prohlubující nezaměstnanost je výrazně ovlivněna současnou ekonomicko-hospodářskou situací v zemi, obecným vývojem nezaměstnanosti, stavem nabídky volných pracovních míst a stavem mezi poptávkou a nabídkou po pracovních silách. Zároveň je ovlivněna i jejich vzdělanostní a oborovou strukturou, která neodpovídá poptávce firem na trhu práce.

3.2.6 Klasy

V území Jihlavské aglomerace (v Jihlavě) má sídlo **CZECH IT CLUSTER**. Tento klastr seskupuje více než 40 především malých a středních společností z oboru informačních technologií převážně z Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, vzdělávacích institucí a řady partnerských organizací. Členové Klastru sdílejí společnou vizi „Cloud Computingu“ jako hlavního směru rozvoje trhu informačních technologií v průběhu příštích pěti let. Cílem klastru je podpora růstu konkurenceschopnosti členských podniků založená na rozvoji společné softwarové platformy umožňující efektivně vyvíjet, testovat a poskytovat software jako službu. Členové klastru získají, díky sdíleným znalostem a vývojovým nástrojům, silnou konkurenční výhodu a obsadí významný podíl na vznikajícím globálním trhu poskytovatelů software jako služby.

V území Kraje Vysočina (Moravské Budějovice) má sídlo **Klastr přesného strojírenství Vysočina**, sdružující 17 strojírenských firem a dvě vzdělávací instituce (SŠ a VŠ). Misí klastru je vybudovat prestižní, moderní, výrobní a vývojovou základnu přesného strojírenství a přesné zámečnické výroby založenou na kvalitních lidských zdrojích a špičkových technologiích. Klastr rozvíjí spolupráci se vzdělávacími institucemi jak ve výzkumné/vývojové agendě tak v oblasti vzdělávání (komunikace firem a škol, propagace technických oborů na středních školách).

Dále v území aglomerace operují klasy, které mají sídlo mimo aglomeraci, ale jejich členy jsou ekonomické subjekty se sídlem v aglomeraci. Jako příklad lze uvést Omnipack, Energoklastr nebo Klastr obecného strojírenství.

Klastr OMNIPACK (Klastr výrobců obalů, družstvo) sdružuje přes 52 členů z oblasti vývoje, výroby a testování jak typizovaných průmyslových obalů a fixačních prvků (palety, přepravky, boxy, krabice a další), tak obalů, které jsou vyvíjeny přímo dle požadavků zákazníků. Členy jsou jak firmy, tak i výzkumné organizace. Klastr má vlastní sdílené vývojové a zkušební centrum. Jeho členy je několik firem z aglomerace. Klastr provozuje v Jihlavě školicí středisko, které je určeno nejenom pro zaměstnance členských firem, ale i pro firmy ze zpracovatelského průmyslu, které projeví zájem o toto kvalitní školicí zázemí. Celková kapacita školicího střediska je 257 míst. Nachází se zde 10 učeben a konferenční sál s kapacitou 110 osob.

V kraji působí také **Energoklastr**, který sdružuje 10 společností z oblasti energetiky, 4 VŠ a 4 další instituce v oblasti VaVal. Základní vizí klastru je významnou měrou přispět k rozvoji inovací, aplikovaného výzkumu a transferu technologií v oblasti snížení nákladů na energetické výdaje a energetické náročnosti napříč různými dotčenými odvětvími. Energoklastr se zaměřuje na propojení podnikatelských subjektů, výzkumných organizací, univerzit a veřejné správy za účelem prohloubení spolupráce v oblasti společných výzkumných projektů. Činnost sdružení je na území Kraje Vysočina v současné době spojena především s projektem Vědeckotechnického parku a Centra transferu technologií Vysočina v Jihlavě (**VTP Vysočina**), který zahájil provoz v červnu 2014 a poskytuje služby vědeckotechnického parku, podnikatelského inkubátoru a centra transferu technologií.

Klastr obecného strojírenství, který dlouhodobě podporuje inovace a růst konkurenceschopnosti podnikatelů ze strojírenských a navazujících oborů, a to prostřednictvím zavádění technologických a procesních inovací, systematického vzdělávání, rozvojem spolupráce s výzkumnými a vývojovými institucemi a posilováním mezioborových vazeb kompetentních ke strojírenství. Pro členy Klastru obecného strojírenství vytváří technické a informační zázemí, které zajišťuje příznivé podmínky pro rozvoj podnikání a inovačních aktivit koordinované sítě zapojených firem.

Klastr českých nábytkářů sdružuje 27 firem zabývajících se výrobou nábytku, 4 vzdělávací instituce a 2 instituce v oblasti VaV. V rámci projektů EU bylo pořízeno laboratorní vybavení a je také vyvíjena vzdělávací činnost. Aktivita klastru v oblasti výzkumu a vývoje jsou soustředěny do Zkušebny alaboratoře na Mendlově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně. Jedním z důležitých partnerů v oblasti výzkumu a vývoje je pro klastr mimo MZLU také Asociace českých nábytkářů, která prostřednictvím svých členů dodává další nové podněty pro směr pokračování výzkumu a vývoje u členů klastru.

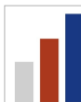
3.2.7 Výzkumné organizace²

V území JSA má sídlo **Vysoká škola polytechnická Jihlava**. Jako VŠ neuniverzitního typu provádí především dílčí výzkumné aktivity (např. vliv nehmotných aktiv na výkonost podniku, matematicko-statistické modelování v empirickém centru, elektro-biomedicínská spolupráce – vývoj elektronického modelu plíce) financovaného z národních dotačních programů, z dotačních programů EU, eventuálně z prostředků komerčních subjektů. Jako příklady aktivit v oblasti aplikovaného výzkumu lze uvést projekt Most k partnerství (aktivity k propojení v rámci regionu). Dalším zajímavým projektem je Empirické centrum Vysočiny (ECV), které funguje od roku 2010. VŠPJ realizuje také projekt přeshraničního rozsahu pod názvem Elektro - biomedicínská kooperace (budování biologicko-medicínsko-akustických laboratoří; financováno z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česko-Rakousko). VŠPJ může využít potenciálu spolupráce se strojírenskými klastry a dále otevření technicky zaměřeného oboru pro uspokojení poptávky podobně zaměřených sektorů strojírenství a potravinářství, které dominují krajské ekonomické struktuře.

² Zpracováno dle Regionální inovační strategie Kraje Vysočina – Část 1.C Mapování institucí vědeckovýzkumné sféry

Mimo území JSA operují následujících osm výzkumných organizací:

Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, v.v.i.	Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany se ve své hlavní činnosti zabývá aplikovaným výzkumem a vývojem zaměřeným na rozšiřování znalostí i vývoj praktických prostředků využitelných v oblasti radiační ochrany a ochrany před chemickými a biologickými látkami, zneužitelnými jako zbraně hromadného ničení. V Kraji Vysočina se nachází odloučené pracoviště samostatného oddělení podpory dozoru v Dolní Rožínce. V odloučeném pracovišti v Dolní Rožínce na území Kraje Vysočina se žádné výzkumné a vývojové aktivity nerealizují, na této pobočce pracují pouze dva pracovníci zajišťující podporu dozoru pro Státní úřad pro jadernou bezpečnost.
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.	Výzkumný ústav bramborářský se zabývá zejména výzkumem brambor, ale i dalšími aktivitami, které přinášejí určité zdroje pro rozvoj ústavu. Hlavní specializací ústavu není jen výzkum a šlechtění brambor, ale všeobecně zemědělská výroba včetně potravinářství a živočišné výroby. Ústav se soustředí zejména na aplikovaný výzkum pro privátní sféru, ale je také zapojen do projektů základního výzkumu financovaných Grantovou agenturou a MŠMT.
Západomoravská vysoká škola Třebíč	Západomoravská vysoká škola Třebíč je školou soukromého charakteru neuniverzitního typu a hlavní sídlo má v Třebíči. V současné době nabízí čtyři obory bakalářského studia v prezenční i kombinované formě – veřejná správa, management a marketing, informační management, informační technologie. Škola usiluje o statut vědecké organizace, o zavedení magisterských studijních oborů, chtěli by mít v budoucnu vlastní zaměstnance na vědu a výzkum a akreditovat nový studijní obor v oblasti energetiky.
Výzkumný ústav jaderných elektráren Česká republika	VÚJE ČR, s.r.o. v současnosti působí ve dvou lokalitách - v JE Dukovany a v JE Temelín. Oborem činností VÚJE je příprava, realizace a koordinace prací při uvádění jaderných elektráren do provozu a řešení úloh z oblasti provozu jaderných a klasických elektráren a tepláren, zprostředkovatelská činnost pro

	organizace v oblasti klasické a jaderné energetiky, provádění zkoušek nedestruktivními metodami a potvrzování technické dokumentace zařízení na vyhrazených technických zařízeních jaderných elektráren s reaktory VVER 440, VVER 1000 a výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd nebo společenských věd.
Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i.	Ústav biologie obratlovců je pobočkou Akademie věd České republiky se sídlem v Brně. V Kraji Vysočina se nachází jeho pobočka „Oddělení populační biologie“ se sídlem ve Studenci. Kromě základního výzkumu se pracovníci podílejí na řešení cílených grantových projektů AV ČR a resortních projektů či programů MŽP ČR, MZ ČR a MZe ČR. Pracoviště má v současné době výzkumný záměr "Biodiverzita, ekologie a evoluce obratlovců: strategie ochrany a využívání přírodních populací".
Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i.	Ústav se zabývá teoretickým a experimentálním výzkumem v oboru mechaniky tuhé fáze (s převažujícím zaměřením na stavební konstrukce) a je orientován zejména na dynamiku konstrukcí (stochastickou dynamiku, aerodynamiku, aeroelasticitu), nelineární mechaniku, mechaniku materiálů (klasických i neklasických), mechaniku porušování, mikromechaniku, biomechaniku a mechaniku zemin, na analýzu vlastností konstrukcí, jejich elementů i jejich spolehlivosti. Současným významným projektem, do něhož je ústav zapojen, je Centrum excellence Telč (CET). CET se stane unikátní součástí sítě evropské výzkumné infrastruktury s potenciálem využití v rámci RP (priority Environment, Security, RI, Energy).
Vysoké učení technické v Brně - pobočka fakulty strojního inženýrství	Realizuje pouze vzdělávání, výzkumné aktivity nikoliv.
Institut celoživotního vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci – Regionální konzultační pracoviště v Jihlavě	Realizuje pouze vzdělávání, výzkumné aktivity nikoliv.

Organizace uvedené v tabulce výše, mohou mít dopad do území JSA např. přes spolupráci se vzdělávacími institucemi z JSA (např. praxe, stáže studentů SŠ a VŠ z JSA v těchto organizacích).

Jejich činnost může být podpořena projekty RIS3 v Kraji Vysočina nebo realizací individuálních projektů v rámci národních výzev OP VVV, OP PIK. V neposlední řadě se nabízí možnost spolupráce formou smluvního nebo kolaborativního výzkumu s firmami a výzkumnými organizacemi se sídlem v JSA.

Návrh analýzy SWOT pro téma Podnikání, konkurenceschopnost a vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
- Vysoká úroveň tradičních průmyslových oborů (automobilový, strojírenský, potravinářský a dřevozpracující průmysl) - Jihlava jako centrum Kraje Vysočina pro rozvoj a budování znalostní ekonomiky - Dlouhodobě efektivně působící klastry území JSA - Přítomnost Vysoké školy polytechnické v Jihlavě	- Nízká míra podnikatelské aktivity mimo velká sídla - Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel - Chybějící navazující studijní programy na VŠPJ (magisterské a doktorské studium) - Omezená nabídka vhodných VŠ oborů v regionu relevantních pro oborovou strukturu trhu práce - Vyšší podíl obyvatel bez vzdělání a se základním vzděláním na území JSA - Převažující poptávka na trhu práce po odbornících v technických oborech nad nabídkou - Nižší podíl ekonomicky aktivních obyvatel JSA zaměstnaných v terciéru
Příležitosti	Hrozby
- Koncentrace aktivit vědy a výzkumu v rámci kraje (vědecko-technický park, podnikatelský inkubátor atd.) - Spolupráce firem a výzkumných organizací a přítomnost dalších výzkumných organizací v těsném okolí JSA (např. Centrum excelence v Telči) - Zatraktivnění technického a přírodovědného vzdělání na MŠ, ZŠ, SŠ a VŠ - Spolupráce klastrů a vzdělávacích institucí - Existence Regionální inovační strategie Kraje Vysočina - Dobrá dopravní dostupnost do dvou největších metropolí v ČR	- Vysoký podíl zaměstnanosti v automobilovém průmyslu (zvýšení nezaměstnanosti v případě recese odvětví) - Odchod zahraničních firem na nové rozvíjející se trhy - Odliv vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do jiných regionů ČR a do zahraničí - Nedostačující územní připravenost pro příchod investorů (infrastruktura, občanská vybavenost, služby)

3.3 Doprava

3.3.1 Silniční doprava

Jihlavská aglomerace jako celý Kraj Vysočina je charakteristická rozdrobenou sídelní strukturou a s tím souvisí vysoká hustota silniční sítě. Centrální poloha tohoto sledovaného regionu v rámci státu předurčuje jeho dopravně-tranzitní funkci.

V severovýchodní části řešeného území vede důležitá silniční spojnice nadregionálního významu dálnice D1. Samotné centrum aglomerace město Jihlava ležící v blízkosti dálnice, je napojeno v podobě čtyřproudého úseku silnice I. třídy I/38. Problémem města je nedostatečné napojení na tuto silnici na křižovatce s ulicí Romana Havelky. Tato silnice celostátního významu (E 59) ve směru sever – jih spojuje Havlíčkův Brod s Jihlavou a Jihlavu se Znojmem. Tyto dva frekventované tahy zajišťují aglomeraci kvalitní dopravní dostupnost zejména v rámci České republiky (hlavní město Praha a Brno), ale také přístup k hranicím se sousedícím Rakouskem (směr Vídeň).

Řešené území aglomerace Jihlavy se vyznačuje radiálním uspořádáním silniční sítě, která paprskovitě směřuje do krajského města. Hustá síť silnic II. a III. třídy, která je dána velkým počtem malých sídel, je ve vlastnictví Kraje Vysočina. Údržbu těchto silnic zajišťuje Krajská správa a údržba silnic. Jejich stav má v posledních letech zlepšující se tendenci díky využíváním finančních prostředků EU, stále však některé úseky nevyhovují svým technickým stavem. Kraj Vysočina má zpracovanou tzv. páteřní silniční síť, která identifikuje nejdůležitější silnice, které by měly být prioritně udržovány a finančně podporovány.

Součástí této sítě je v řešeném území aglomerace dálnice D1, silnice I.třídy I/38 (Havlíčkův Brod – Jihlava – Moravské Budějovice), silnice II. třídy II/406 (Jihlava – Telč) a silnice II/602 (Velké Meziříčí – Jihlava – Pelhřimov), tyto čtyři patří mezi silniční úseky s nejvyšší intenzitou dopravy v rámci aglomerace. Nejzatíženější úsek je od spojení silnic II/406 a II/602 směrem k Jihlavě a dále až ke spojení silnic II/602 a II/353. Touto částí označenou jako silnice II/602 projede v rozmezí cca 9,5 až 12 tisíc vozidel za den. Dále v JSA vedou silnice II/405 (Jihlava – Třebíč), II/352 (Jihlava – Polná) a II/353 (Jihlava – Žďár nad Sázavou).

Celá oblast nacházející se na Českomoravské vrchovině je charakteristická z hlediska dopravy komplikovanými klimatickými podmínkami, které především v zimním období zapříčiňují dopravní problémy jak na dálnici D1, tak také na regionálních silnicích.

Nemalým problémem jednotlivých obcí v rámci aglomerace je také nevyhovující technický stav místních komunikací. Jihlava se navíc potýká s nedostatkem parkovacích míst, především v centru a v okrajových částech města včetně velkých sídlišť. V rámci aglomerace je třeba řešit hluknost a další ekologické dopady v některých lokalitách z důvodu vysoké intenzity nákladní i osobní automobilové dopravy. Dopravní obslužnost některých částí města (zejména částí města nacházejících se v okrajových oblastech jeho správního území) je třeba v některých ohledech považovat za nedostatečnou jak z hlediska potřebné kapacity komunikací, tak i z hlediska četnosti dopravních spojů MHD. Vliv na dopravní situaci v Jihlavě má také ranní a odpolední špička.

3.3.2 Železniční doprava

Územím aglomerace prochází jednokolejná neelektrifikovaná železniční trať č. 240 Jihlava – Brno spojující region s Jihomoravským krajem a jednokolejná elektrifikovaná trať č. 225 Havlíčkův Brod – Jihlava – Veselí nad Lužnicí (napojení na Jihočeský kraj a na významný železniční uzel v Havlíčkově Brodě), od které se v Kostelci odpojuje regionální jednokolejná trať č. 227 do Slavonic. Z obce Dobronín do Polné vede trať č. 242 dlouhá 6 km, který má charakter lokálky a v současné době na ní žádný osobní vlak nejedí.

Hlavní nádraží ČD v Jihlavě je uzlovou stanicí pro osobní i nákladní železniční dopravu. Do budoucna je plánována možnost přemístění stávajícího hlavního vlakového nádraží ležícího v severní části

města na stávající městské vlakové nádraží nacházející se nedaleko centra města, s nímž by bylo spojeno vybudování přestupních terminálů a přístupové komunikace, čímž by v rámci krajského města došlo ke vzniku nového dopravně-obchodního uzlu a zlepšení návaznosti jednotlivých druhů veřejné hromadné dopravy.

Rozvoj železniční dopravy v aglomeraci má význam v rámci příměstské kolejové dopravy v návaznosti na městskou hromadnou dopravu pro potřeby denní dojížděky za prací a do škol do krajského města, ale i napojení celé aglomerace na sousední kraje a regiony. Konkurenceschopnější železniční doprava je podmíněna nejen stavebně technickým stavem železniční sítě, ale i technickým stavem související infrastruktury (stanice, zastávky aj.).

3.3.3 Veřejná doprava

Na území aglomerace Jihlavy je dominantním autobusovým dopravcem ICOM transport a.s. provozující především místní linky. Dalšími dopravci s podstatně menším podílem na obsluze území jsou Veolia Transport Východní Čechy a.s., ZDAR a.s. a další dopravci zajišťující především dálkovou dopravu. Veřejnou meziměstskou silniční dopravu zajišťuje centrální autobusové nádraží umístěné nedaleko centra Jihlavy, které odbavuje regionální i dálkové linky včetně mezinárodních.

Dopravní obslužnost území aglomerace je dána v první řadě požadavky cestujících na zajištění dopravy do ostatních spádových obcí (Třešť, Polná, Brtnice, Luka nad Jihlavou, Kostelec u Jihlavy, Kamenice). Přepravení vazby z krajského města Jihlavy tvoří převážně linky mající regionální charakter v rámci přepravních potřeb do spádových měst kraje (Telč, Třešť, Polná, Pelhřimov, Humpolec, Havlíčkův Brod, Chotěboř, Velká Bíteš, Třebíč, Náměšť nad Oslavou, Žďár nad Sázavou, Počátky, Kamenice nad Lipou, Světlá nad Sázavou,...), které zde mají výchozí a konečnou zastávku (z nich některé jsou označeny jako dálkové), a z menší části linky Jihlavou projíždějící (především dálkové).

Osobní železniční dopravu zajišťují České dráhy a.s. Umístění Jihlavy na železniční křižovatce a v blízkosti železničního uzlu Havlíčkův Brod ovlivňuje i pohled na autobusovou dopravu.

Z důvodu umístění Jihlavy mezi hlavním městem Prahou a městskou aglomerací Brna jsou výborně zajištěna dopravní spojení na obě velká města, a tím i propojení na další oblasti České republiky.

3.3.4 Městská hromadná doprava

Městská hromadná doprava je provozována v krajském městě Jihlavě, a to Dopravním podnikem města Jihlavy a.s. Obsluhu města zajišťuje devět denních autobusových linek č. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 a 36 a pět linek trolejbusových A, B, BI, C, E. Páteří část sítě MHD v Jihlavě tvoří trolejbusové linky zajišťující obsluhu především v území města a autobusové linky doplňují obsluhu i do okrajových částí města a přilehlých obcí. Linky 12 a 36 jsou v jihlavské autobusové síti nejexponovanější – ve špičkách pracovních dnů jezdí přibližně 5x do hodiny, o víkendu cca 2x do hodiny. Linky 4, 5 a 7 jezdí v pracovních dnech cca po 60 minutách, o víkendu je tvoří několik nahodilých spojů. Zbylé linky 8, 9 a 10 jezdí pouze několika málo spoji v pracovní dny.

Trolejbusové linky plní významnou úlohu v obsluze centrální městské části, dále spojení k nádraží ČD a do okrajových městských částí Horní Kosov, Staré Hory a Sasov. Všechny linky MHD se stýkají v hlavním přestupním bodě na Masarykově náměstí. Od roku 2010 lze v rámci MHD využít platbu elektronickou peněženkou uloženou na Jihlavské kartě, což přispělo ke zlepšení odbavovacích a přepravních služeb.

Nová výstavba na území aglomerace a především v zázemí Jihlavy, vývoj jejího osídlení a počet osob využívajících veřejnou dopravu vedou k nutnosti dalšího rozvoje stávající sítě trolejbusových a autobusových linek a zefektivnění fungování celého systému. Dopravní podnik města Jihlavy již v současnosti disponuje moderními nízkopodlažními vozidly, ale část zastávek MHD zatím stále nesplňuje požadavky na bezbariérový přístup pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace.

Je třeba pokračovat v obnově a modernizaci vozového parku a systémově řešit atraktivitu městské hromadné dopravy.

3.3.5 Cyklistická doprava

Důležitou složkou veřejné dopravy se stává cyklistická doprava. Ta je vedena jednak odděleně po cyklostezkách s vyloučením motorových vozidel, ale stále častěji také pomocí vhodných integračních opatření v hlavním dopravním prostoru. Cyklostezky jsou budovány v intravilánu a extravilánu města Jihlavy pro bezpečnější, plynulejší a rychlejší cyklistickou dopravu. Význam mají i v rámci aglomerace a mezi obcemi pro každodenní dojíždku za prací či do škol a pro volnočasové účely. Pro zajištění cyklistické dopravy v rámci aglomerace je využíváno jak cyklistických stezek, tak pozemních komunikací s minimálním automobilovým provozem z důvodu vyšší bezpečnosti (místní komunikace, polní a lesní cesty).

Cyklistické trasy v jihlavské aglomeraci navazují na celostátní systém tzv. dálkových cyklotras, a to konkrétně na cyklistickou trasu II. třídy č. 16 spojující Jihlavu na severozápadě s Polnou a Hlinskem či na jihu s Telčí a Slavonicemi, dále trasu č. 26 Jihlava-Třebíč-Raabs. Přes řešené území procházejí rovněž cyklotrasy IV. třídy, konkrétně se jedná o cyklotrasy č.162 Jihlava – Třebíč, č.1114 Jihlávka - Kamenice nad Lipou, č.4157 Rušínov – Polná, č.5090 Třešť – Rohozná, č.5091 Třešť – Telč, č.5092 Batelov – Knínice, č.5093 Třešť - Šibeniční vrch, č.5111 Číchov – Přibyslavice, č.5128 Jihlávka – Spělov, č.5129 Třešť – Pelhřimov, č.5200 Třešť – Aleje a č.5215 Luka nad Jihlavou – Luka nad Jihlavou. Síť cyklistických tras nacházejících se na území aglomerace má být kromě systému národních cyklotras a tras mikroregionu Jihlavsko v budoucnu napojena rovněž na mezinárodní cyklostezky. V Jihlavě a okolí je k dispozici také turistický systém značení pro pěší a cyklisty s názvem Stříbrné pomezí.

Město Jihlava na svém území v souladu s Generelem cyklistické dopravy města Jihlavy, v němž je rozpracována síť 20 cyklistických tras a stezek protínajících území města, postupně buduje příslušné cyklistické trasy, stezky a další navržená opatření (např. cyklopruhy, cykloobousměrky, stojany na kola). Nově navržené cyklistické trasy a stezky mají výhledově umožnit rozvoj nemotorové dopravy ve městě, a dlouhodobě tak zlepšit dopravní situaci, kvalitu života a životní prostředí na jeho území.

Na úrovni Kraje Vysočina byla v roce 2013 připravena Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina na období 2014 – 2020. Tato strategie je střednědobým koncepčním dokumentem, jehož hlavním cílem je analyzovat stav a potřeby cyklodopravy a cykloturistiky na území Kraje Vysočina a navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení a dalšímu posilování pozice cyklistiky v obou základních rozměrech. Na základě provedené analýzy cyklodopravy na území Kraje Vysočina byla definována strategie pro tři prioritní oblasti:

- Rozvoj cykloturistiky jako nedílné součásti rekreace, sportu a cestovního ruchu,
- Rozvoj cyklodopravy jako integrální součásti dopravní obsluhy v území,
- Řízení a koordinace rozvoje cyklodopravy a cykloturistiky.

Úspěšná realizace této strategie může výraznou měrou přispět k posílení a podpoře cyklistické dopravy jako dopravy rovnocenné s ostatními druhy dopravy na území JSA.

3.3.6 Letecká doprava

Na území města Jihlava leží veřejné vnitrostátní letiště, jehož hlavním provozovatelem je Aeroklub Jihlava. Jedná se o sportovní letiště, které je v současnosti využíváno pouze k cvičným a sportovním účelům či potenciální možnosti podnikatelských letů. Do budoucna se uvažuje o jeho potenciálním dalším využití. Mezinárodní lety jsou dostupné například z Letiště Praha Ruzyně a z Mezinárodního letiště Brno – Tuřany, která jsou z Jihlavy vzhledem k dálnici D1 dosažitelná v poměrně krátkém čase. Leteckou dopravu pacientů využívá Záchranná služba Kraje Vysočina při poskytování přednemocniční neodkladné péče, heliport je lokalizován v blízkosti Nemocnice Jihlava.

Návrh analýzy SWOT pro téma dopravy a mobility

Silné stránky	Slabé stránky
• Strategická dopravní poloha aglomerace v rámci celé ČR ležící na dálnici D1 a koridoru silnice I/38 • Radiální prostorové uspořádání silniční sítě umožňující kvalitní dopravní napojení a propojení aglomerace • Přímé napojení aglomerace na celostátní železniční tratě a jejich koncentricky plošné rozproštění • Postupně modernizovaný systém městské hromadné dopravy (bezbariérovost, vozový park, odbavování cestujících,...) • Existence heliportu Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina v areálu krajské nemocnice v Jihlavě • Relativně hustá síť cyklistických tras pro rekreační využití a podpora cyklistické dopravy ze strany obcí	• Nevýhodná poloha aglomerace vůči vedení významných mezinárodních železničních koridorů a umístění hlavní železniční stanice vůči centru města • Chybějící plochy pro parkování v centru Jihlavy, na sídlištích a v okrajových částech města s vhodným napojením na MHD • Nevyhovující technický stav a parametry regionální sítě krajských silnic II. a III. třídy a místních komunikací v obcích • Nevyhovující stav železničních tratí a nedostatečná infrastruktura pro podporu a rozvoj kombinované dopravy • Dosud nevybudovaná potřebná infrastruktura pro bezpečnou cyklistickou dopravu odkloněnou od motorové dopravy • Nedostatečná síť městské hromadné dopravy v rámci Jihlavy a jejího zázemí
Příležitosti	Hrozby
• Zkapacitnění dálnice D1 a zajištění podmínek pro zvýšení bezpečnosti provozu v průběhu celého roku - omezení kritických situací • Stavba silničního obchvatu Velkého Beranova na spojnici Žďár nad Sázavou – Jihlava • Propojka silnic I/38 a II/405 a II/602 na území města Jihlavy • Modernizace železniční infrastruktury, začlenění železnice do systému kombinované dopravy a veřejné logistiky,– vznik nového dopravně-obchodního uzlu • Rozvoj integrovaných dopravních systémů v rámci aglomerace (P+R, B+R, dopravní terminál,...) včetně dalšího rozvoje veřejné dopravy • Rostoucí atraktivita a využití cyklistické dopravy pro rozvoj rekreace a turistiky i šetrné formy každodenní dopravy • Možnost čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie na rozvoj udržitelné dopravy v rámci aglomerace • Modernizace letiště Jihlava – Henčov • Napojení Jihlavy na vysokorychlostní železniční trať • Elektronické informační tabule pro cestující MHD	• Další zvyšování intenzity dopravních toků automobilové osobní a nákladní přepravy mající vliv na stav silnic, bezpečnost dopravy a životní prostředí obyvatel • Snížení konkurenceschopnosti železniční dopravy a ohrožení reálnosti převedení výraznějších přepravních objemů na železnici • Časově náročná příprava a realizace dopravních staveb, nedostatek finančních prostředků na jejich údržbu a další rozvoj • Nedostatečná dopravní dostupnost hromadnou dopravou odlehlejších sídel v rámci JSA • Vliv komplikovaných klimatických podmínek na stav a údržbu dopravní infrastruktury, především v zimních měsících • Zvýšení exhalací vlivem chybějícího naváděcího informačního systému parkování • Nedobudování dopravního uzlu I/38 a ulice Romana Havelky • Plánované naplnění rozvojových ploch na jihu Jihlavy bez dobudování jižní části silničního okruhu

3.4 Životní prostředí

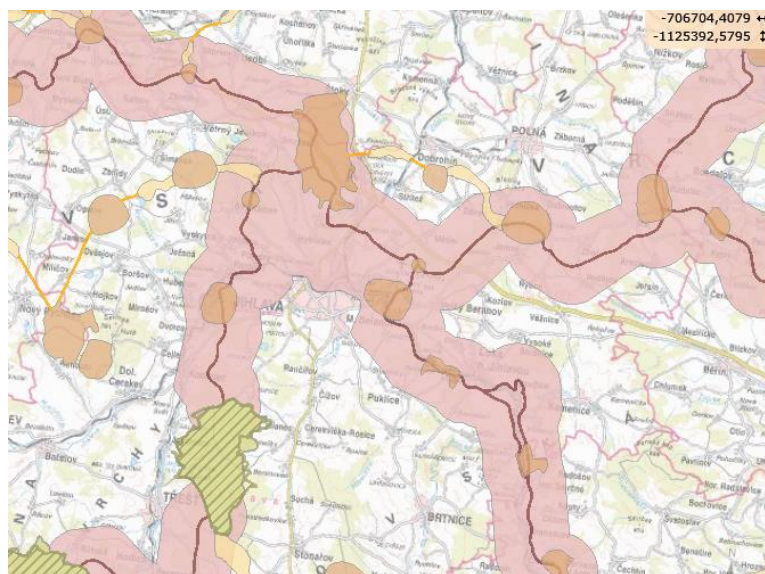
3.4.1 Příroda a krajina

Dle Ústředního seznamu ochrany přírody se na území JSA nenachází žádné z velkoplošných chráněných území (NP či CHKO). V rámci maloplošných ZCHÚ se na území ORP Jihlava nachází 1x NPR (Velký Špičák), 1x NPP (Hojkovské rašeliniště), 17x PR (např. Údolí Brtnice, Na Oklice, V Lisovech, Nad Svitákem, Chvojnov, Šimanovské rašeliniště) a 16x PP (např. Hajnice, Rybníky V Pouštích, Vysoký kámen u Smrčné, Čertův hrádek, Přední Skála). V rámci území JSA je evidováno cca 90 památných stromů, z toho je 14 památných stromů na území města Jihlavy. Nejčastěji se jedná o duby, buky, lípy a javory.

V rámci soustavy NATURA 2000 se zde nachází 11 Evropsky významných lokalit (např. Jankovský potok, Šlapanka a Zlatý potok, Velký Špičák, Vysoký kámen u Smrčné). Ptačí oblast se na území JSA nevyskytuje.

Z pohledu ochrany přírody a krajiny jsou rovněž důležité systémy ÚSES, které se vymezují ve třech úrovních – nadregionální, regionální a místní. Území JSA protínají čtyři nadregionální biokoridory a nachází se zde nadregionální biocentrum Špičák. Prvky regionální a místní úrovně jsou rozmístěny po celém území JSA.

Statutární město Jihlava má zpracovaný pasport zeleně, který podrobně hodnotí plochy veřejně přístupné zeleně i zdravotní stav a perspektivu stromů ve městě. Obsahuje veškeré vegetační i technické prvky a evidenci cest a trávníků.

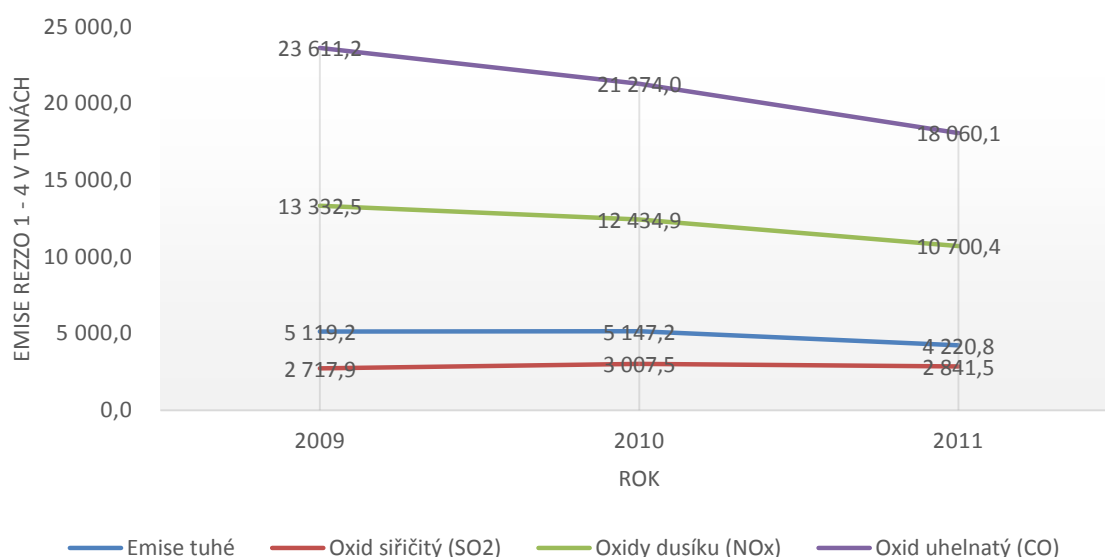
3.4.2 Ovzduší

Jihlavsko patří v rámci ČR k regionům s relativně dobrou kvalitou ovzduší. Kvalitu ovzduší ovlivňují především malé stacionární zdroje znečištění (spalovny, kotelny, průmyslové závody) a automobilová doprava. Malé zdroje znečištění jsou největšími producenty emisí tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého a amoniaku. Především v zimních měsících se místně a více ve venkovských oblastech projevuje znečištění ovzduší z lokálních topenišť. Automobilová doprava je největším producentem emisí oxidů dusíku a oxidu uhelnatého. Nejvíce znečištěným městem Vysočiny je krajské město Jihlava. Přispívá k tomu zejména firma Kronospan, výrobce dřevotřískových desek, která vypouští do ovzduší velké množství prachu, oxidů dusíku a karcinogenního formaldehydu (podle IRZ³ firma Kronospan CR v roce 2011 vypustila do ovzduší celkem 2544 kg formaldehydu za rok a firma Kronospan OSB 12 732 kg za rok. V roce 2012 vypustila firma Kronospan CR do ovzduší celkem 1 411 kg formaldehydu a firma Kronospan OSB 4 489 kg formaldehydu. U oxidu dusíku (NO_x/NO₂) v roce 2010 firma Kronospan CR vypustila do ovzduší dle IRZ 591,7 t/rok, v roce 2011 505,3 t/rok a v roce 2012 347,1 t/rok).

³ IRZ = Integrovaný registr znečišťování – Ministerstvo životního prostředí ČR (www.irz.cz)

V posledních letech dochází v Kraji Vysočina k poklesu emisí všech hlavních znečišťujících látek (v souhrnu za REZZO 1 – 4). Nejvyšší pokles je patrný u emisí oxidu uhelnatého (až o 30% za poslední 3 roky), který je hlavní znečišťující látkou z mobilních zdrojů tedy především z dopravy. Mobilní zdroje mají zásadní dopad i na emise oxidu uhelnatého – produkují 70 % znečištění. Velké stacionární zdroje znečištění se na emisích oxidu uhelnatého podílejí v kraji dlouhodobě přibližně 5 % a ve srovnání s ostatními kraji vykazuje Vysočina páté místo. Kraj Vysočina patří dlouhodobě mezi kraje s podprůměrným množstvím měrných emisí oxidů dusíku. Okres Jihlava ale v rámci kraje patří k lokalitám nejvíce znečištěným emisemi oxidu dusíku. Zhoršená kvalita ovzduší vlivem dopravy sužuje všechna větší města a urbanizovaná území. Vyšší měrné emise, vyšší prašnost a hluková zátěž je charakteristická pro okolí hlavních dopravních tepen v kraji (především dálnice D1 a silnice I/38).

Emise základních znečišťujících látek do ovzduší v kraji Vysočina

Zdroj: ČSÚ – ČHMÚ

Podle Integrovaného registru znečišťování (vedený MŽP) patřily za rok 2012 k největším znečišťovatelům dle úniku a přenosu látek do ovzduší na území JSA: AGRO družstvo vlastníků Puklice (úniky amoniaku), Automotive Lighting s.r.o. Jihlava (styren), COLAS CZ, a.s. Jihlava (CO, NO_x/NO₂, SO_x/SO₂), Dobrosev a.s. Ždírec a Dobronín (amoniak), KRONOSPAN CR a KRONOSPAN OSB s.r.o. Jihlava (formaldehyd, NO_x/NO₂), MOTORPAL a.s. Jihlava – závod Batelov (tetrachlorethylen), Sapeli a.s. Jihlava – Polná (formaldehyd), Selma a.s. – Kamenice, Zhoř, Pavlov (amoniak), Služby města Jihlavy – skládka odpadů (methan), Snaha, kožedělné družstvo Brtnice (tetrachlorethylen), Zemědělské družstvo Brtnice (amoniak).

Kraj Vysočina realizuje projekt „Informační systém kvality ovzduší Vysočina“ (ISKOV). Realizátorem je Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě a ENVITECH Bohemia s.r.o. Cílem projektu ISKOV je objektivně poskytovat veřejnosti aktuální informace o kvalitě ovzduší v on-line systému. Vzniká tak veřejně přístupný informační systém, který bude sloužit v rozhodovacím procesu výkonu státní správy i samosprávy. Výstupy tohoto projektu jsou plně slučitelné a kompatibilní s výstupy státního monitoringu AIM (automatizovaný informační systém) a doplňují měření v oblastech a sídlech, která státní monitoring nepokrývá, v tomto projektu jsou navíc měřeny škodliviny, které AIM nezjišťuje. Český hydrometeorologický ústav provozuje automatizovanou měřicí stanici (AIM) nedaleko centra Jihlavy – v areálu ZŠ v Demlově ulici. Tato stanice měří koncentrace základních znečišťujících látek a ozonu a základní meteorologické veličiny (rychlost a směr větru, teplotu, relativní vlhkost a sluneční záření) v hodinových intervalech. V průmyslovém parku města Jihlavy u D1 v areálu firmy Automotive

Lighting nedaleko křížení dálnice D1 a silnice první třídy I/38 je umístěna další měřicí jednotka kvality ovzduší, která je umístěna v dopravně zatíženém místě a měří především prašné částice PM₁₀ a PM_{2,5} a oxidy dusíku (NO, NO₂ a NOX). Tato měřicí stanice je provozovaná firmou ENVITECH Bohemia s. r. o. a na průzkumu se finančně podílí město Jihlava a Kraj Vysočina. Výstupy měření jsou srovnávány s údaji zjišťovanými ČHMÚ a KHS. Tyto dvě měřicí stanice nesouvisí s projektem ISKOV.

Od roku 2002 realizuje Krajský úřad Kraje Vysočina Program pro zlepšení kvality ovzduší Kraje Vysočina, který je zaměřen zejména na dlouhodobé snižování emisí znečišťujících látek. Dokument je průběžně aktualizován a jeho výsledky jsou monitorovány. V rámci Kraje Vysočina byly stanoveny priority, k jejichž naplňování přispívají jednotlivá prováděná opatření. Jedná se o soubor aktivit přispívajících například ke snižování koncentrací částic PM₁₀ a PM_{2,5} v ovzduší či k poklesu emisí oxidů dusíku.

3.4.3 Voda

Jihlavská aglomerace se nachází na evropském rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Nejvýznamnějším vodním tokem regionu je řeka Jihlava, která připadá do Povodí Moravy a protéká celým regionem v oblouku od západu na východ. Nejvýznamnějšími přítoky řeky Jihlavy na území JSA jsou Třeštský potok, Jihlávka a Brtnice. Na území JSA je lokalizováno mnoho rybníků, které mají převážně hospodářskou a krajinnou funkci.

Snížení rizika povodní je ošetřeno ve zpracovaném digitálním povodňovém plánu ORP Jihlava. Šlo o vybudování sítě hladinoměrů a srážkoměrů monitorujících stav hladin a srážek, vybudování bezdrátových rozhlasů jako systému varování a vyrozumívání obyvatel a vybudování systému přenosu dat pro povodňovou službu. Projekt získal podporu z Operačního programu Životní prostředí a byl realizován v letech 2011 – 2012. Do projektu se zapojilo 24 obcí SO ORP Jihlava.

Kvalita vod většiny vodních toků v území JSA se v posledních cca 15 – 20 letech výrazně zlepšila. Přispělo k tomu zejména postavení čistíren odpadních vod ve městech a větších obcích, snížení chemizace v zemědělství a snižování vypouštění znečištěných vod do toků. I přesto zůstávají některé úseky řek silně znečištěné, např. horní úsek řeky Jihlavy. Problémem zůstávají malé obce bez čistíren odpadních vod a plošné znečištění, kdy jsou ze zemědělské půdy při deštích splavována hnojiva a postřikové přípravky do vodních toků. Jde zejména o dusík a fosfor, které se hromadí v rybnících a přehradách. V důsledku nadměrného množství těchto živin dochází v létě při teplém počasí ke kvetení rybníků a vodních nádrží, tedy přemnožení řas a sinic.

Podle Integrovaného registru znečišťování (vedený MŽP) patřila za rok 2012 k největším znečišťovatelům dle úniku a přenosu látek do vody na území JSA Vodárenská akciová společnost – ČOV Jihlava (olovo, rtuť, zinek a jejich sloučeniny). Dále mezi znečišťovatele vod na území JSA patří: MOTORPAL a.s. Jihlava, TESLA Jihlava a.s. a Služby města Jihlavy – skládka odpadů.

Největším zařízením na čištění odpadních vod v aglomeraci je Čistírna odpadních vod v Jihlavě, která byla mezi lety 2001 a 2007 rozsáhle modernizována a intenzifikována. ČOV Jihlava s kapacitou 99 917 ekvivalentních obyvatel zajišťuje čištění odpadních vod pro město Jihlava a některé části města. ČOV Jihlava funguje na procesu mechanicko-biologického čištění. Do ČOV jsou přiváděny vody z více než 170 km dlouhé kanalizační sítě. Řeší se problém eliminace přívodu dešťových vod do ČOV. Přívod dešťových vod do ČOV způsobuje vyplavení bakterií a se zvýšeným přítokem se změní kvalita splaškových vod. Čištění odpadních vod a kanalizační systém je nedostatečný nejen v některých venkovských oblastech JSA, ale problém řeší i některé části města Jihlavy.

Další ČOV se v rámci JSA nacházejí např. v obcích Batelov, Brtnice, Dobronín, Dolní Cerekev, Dušejov, Kostelec, Luka nad Jihlavou, Polná, Stonařov, Štoky, Třešť, Větrný

Jeníkov. Celkový podíl čištěných odpadních vod v Kraji Vysočina stoupá. V roce 2012 činil 87,1 % (v roce 2010 85,7 %). Celkově se zvyšuje i podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu. V roce 2012 činil 85,9 % (v roce 2010 84,8 %). Na problematiku nakládání s odpadními vodami připadá nejvyšší podíl investic v oblasti životního prostředí, zatímco nejvyšší objem neinvestičních nákladů připadá na problematiku nakládání s odpady.

Nejvýznamnějším zdrojem vody je vodárenská nádrž Hubenov, ze které je vyráběna pitná voda na úpravně vody Hosov. ÚV Hosov s maximální kapacitou 240 l/s zásobuje pitnou vodou skupinový vodovod Velký Beranov - Luka nad Jihlavou. Dále je možné zásobit z ÚV Hosov i skupinový vodovod Polná - Dobronín. Úpravna vody Hosov vybudovaná v roce 1973 prošla v roce 2000 rekonstrukcí s doplněním nových technologií pro zlepšení jakosti dodávané pitné vody. Druhým velkým zdrojem vody je vodárenská nádrž Nová Říše. Úpravna vody Nová Říše s maximální kapacitou 80 l/s dodává pitnou vodu do skupinového vodovodu s možnou dodávkou pitné vody až do Jihlavy. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu stagnuje a v roce 2012 činil 94,6 %. Celková spotřeba vody z veřejných zdrojů klesá, ale trvale stoupá cena za vodné a stočné. Problematikou vodovodů a kanalizací se zabývá "Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko (SVAK)" jako dobrovolné sdružení obcí na Jihlavsku. Město Jihlava z tohoto dobrovolného svazku obcí vystoupilo k 31. 12. 2012. Od 1. 1. 2013 by měla veškeré činnosti přímo související s výrobou a zásobením pitnou vodou, odkanalizováním statutárního města Jihlavy a čištěním odpadních vod vodárenská společnost Jihlavské vodovody a kanalizace a.s. (JVAK).

Provozovatelem vodárenské sítě je pro území JSA Vodárenská akciová společnost, a.s., která vznikla na konci roku 1993 a je významnou regionální provozní vodárenskou společností v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji. Ve městě Jihlava má tato společnost svoji divizi.

3.4.4 Odpady

Odpadové hospodářství doznalo na Jihlavsku za poslední desetiletí značného pokroku, především směrem zájmu občanů o recyklaci. Prakticky v každé obci jsou barevné kontejnery pro třídění odpadu, které jsou pravidelně sváženy. Problematikou je ale produkce komunálního odpadu a nakládání s ním. V současné době se na Jihlavsku zvažují možnosti separace bioodpadu, který tvoří asi 40% z komunálního odpadu, a možnosti energetického využívání odpadů. Trvalým problémem jsou černé skládky, které přes veškerou osvětu a snahu stále vznikají.

Sdružení obcí Vysočiny, z. s. p. o. s partnery Krajem Vysočinou, Regionální rozvojovou agenturou Vysočina a Energetickou agenturou Vysočiny realizuje projekt „Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV, <http://isnov.cz/>). ISNOV představuje soubor opatření, která by měla vést ke zkvalitnění nakládání s odpady v Kraji Vysočina. Jedná se především o předcházení vzniku odpadů, maximální míru vytrídění recyklovatelných složek odpadů a jejich následné využití, optimální využití zbytkového směsného komunálního odpadu a řešení problematiky biologicky rozložitelných odpadů. Cílem ISNOV je zejména nalézt a realizovat takové řešení, které bude přijatelné z hlediska ekonomického, environmentálního a sociálního.

Produkce komunálního odpadu na území JSA roste. Statisticky za celý Kraj Vysočina vzrostlo množství produkováného komunálního odpadu o za poslední tři roky o 7,5 % na 166,6 tis. tun v roce 2012. Zároveň ale klesá podíl běžného svozu a roste podíl separovaných složek odpadu. V samotném městě Jihlava je produkce komunálního, nebezpečného i podnikového odpadu nižší než je průměr kraje. V průměru zde 1 obyvatel vyprodukuje cca 282 kg komunálního odpadu za rok, přičemž průměr kraje je cca 300 kg/rok na 1 obyvatele (o 15 kg nižší průměr než za ČR). Ve způsobu nakládání s odpady dominuje skládkování. V rámci JSA se nachází skládka v části města Jihlava - Henčov, kterou provozují Služby města Jihlavy, s.r.o. Jedná se o třetí největší skládku v Kraji Vysočina s kapacitou 550 tis. m³. Její kapacita se pomalu naplňuje a v současné době se řeší zvýšení její kapacity. Statutární město Jihlava provozuje tři sběrné dvory, které jsou lokalizovány v ulicích Havlíčkova, Rantířovská a Brtnická. V těchto sběrných dvorech mají občané města možnost bezplatného ukládání objemného,

nebezpečného, kovového a biologicky rozložitelného odpadu. Další sběrné dvory se v rámci JSA nacházejí v obcích Luka nad Jihlavou, Polná, Brtnice, Batelov, Boršov a Třešť.

Statutární město Jihlava a Kraj Vysočina mají zpracované Plány odpadového hospodářství. Tyto dokumenty přispívají k naplňování povinností stanovených zákonem č. 185/2001 Sb. O odpadech. POH mají stanovené cíle a opatření pro předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností a další.

Největšími producenty podnikového odpadu dle kategorizace CZ-NACE jsou v Kraji Vysočina subjekty zpracovatelského průmyslu (56,7 %) a stavebnictví (25,5 %). Celková produkce podnikového odpadu má v Kraji Vysočina spíše klesající tendenci, ale meziročně dochází i k dílčím nárůstům produkce. Podle Integrovaného registru znečišťování (vedený MŽP) patřily za rok 2012 k největším znečišťovatelům dle přenosů množství odpadů na území JSA: ASMJ s.r.o. Jihlava, Automotive Lighting s.r.o. Jihlava, BOSCH DIESEL s.r.o. Jihlava, JIPOCAR Obaly, s.r.o. Střítež, Kostecké uzeniny a.s. Kostelec, KRONOSPAN CR s.r.o. Jihlava, Moravské kovárny a.s. Jihlava, MOTORPAL a.s., Jihlava a Batelov, Vodárenská akciová společnost - ČOV Jihlava.

Ožehavým tématem na území JSA je problematika úložiště jaderného odpadu. Na základě geologických map byla vytipována lokalita Hrádek, která se nachází v blízkosti Čeřínu, a dotčenými obcemi jsou obce Cejle, Dolní Cerekev, Hojkov, Milíčov, Rohozná a Nový Rychnov. Dalším krokem má být provedení geologických výzkumů a průzkumů území pro hlubinné jaderné úložiště, aby se našlo místo s vyhovujícím podložím, neboť hlavním kritériem je bezpečnost.

3.4.5 Ekologické zátěže a brownfields

Za starou ekologickou zátěž lze dle metodiky MŽP považovat závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti. Může se jednat např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod. O starou ekologickou zátěž se jedná pouze v případě, že původce kontaminace neexistuje nebo není znám.

Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru. Jedná se např. o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika.

Dle metodiky MŽP se na území aglomerace nenacházejí prioritní kontaminovaná místa, kde je sanace naléhavá (kategorie priority A3). Na druhou stranu se v aglomeraci nachází 69 prioritních kontaminovaných míst, kde je průzkum nutný (kategorie priority P4). Kontaminovaná místa se nacházejí cca v každé druhé obci aglomerace (celkem 33 obcích aglomerace). Nejvíce je zatížená obec Brtnice se svými 17 lokalitami, výrazně co do počtu kontaminovaných lokalit jsou zatížené Stonařov, Jihlava, Polná.

Tabulka 16 - Prioritní kontaminovaná místa - průzkum je nutný (kategorie priority P4)

Obec/městská část	Název lokality	Obec/městská část	Název lokality
Batelov	Nová Ves u Třešti	Kozlov	Kozlov
Batelov	Nová Ves u Třešti 1948	Kozlov	Kozlov u Jihlavy 2703
Brtnice	Brtnice	Luka nad Jihlavou	Luka n. J.
Brtnice	Brtnice 1952	Malý Beranov	JILANA, a.s. - Malý Beranov
Brtnice	Jestřebí u Brtnice 1796	Malý Beranov	Skládka Malý Beranov

Brtnice	Komárovice u Jihlavy 2187	Měšín	Měšín 2899
Brtnice	Panská Lhota 2049	Mirošov	Mirošov u Jihlavy - kravín
Brtnice	Panská Lhota	Opatov	Opatov u Jihlavy
Brtnice	Petr Kousal - Brtnice	Plandry	Plandry-skl. stavební suti
Brtnice	Prímelkov	Polná	Hrbov – lom
Brtnice	Příseka 2240	Polná	Kamenná II.
Brtnice	Příseka 2242	Polná	Polná 3223
Brtnice	Příseka 2243	Puklice	Puklice
Brtnice	Střížov 2170	Rančířov	Rančířov - obalovna
Brtnice	Střížov 2185	Rohozná	Rohozná u Jihlavy
Brtnice	Střížov 2197	Smrčná	Smrčná na Moravě -lom
Brtnice	Střížov 2202	Stonařov	Stonařov 1730
Brtnice	Uhřínovice u Jihlavy 2061	Stonařov	Stonařov 1794
Brtnice	VKK Uhřínovice	Stonařov	Stonařov 1827
Dobronín	BURSON PROPERTIES, a.s. - provoz Dobroní	Stonařov	Stonařov 1838
Dobronín	Dobronin–Polna	Stonařov	Stonařov 1846
Dobroutov	Dobroutov	Střítež	Střítež - stará skládka
Dudín	Dudín	Štoky	Smilov
Dvorce	Dvorce I.	Štoky	Staré hnojiště Pozovice
Hybrálec	Hybrálec-hnojiště	Velký Beranov	Velký Beranov 2643
Hybrálec	Jihlava Hybrálec II	Větrný Jeníkov	Velešov - kompostárna
Jihlava	COLAS CZ, a.s. - Jihlava	Věžnice	Věžnice - sklad
Jihlava	Čepro a.s.- ČS PHM Brněnská	Vyskytná nad Jihlavou	neřízená skládka
Jihlava	Skládka Jilana	Vyskytná nad Jihlavou	Vyskytná nad Jihlavou - kompostárna
Kamenice	Kamenice u Jihlavy 2424	Vysoké Studnice	Vysoke Studnice
Kamenice	Vržanov 2247	Záborná	Záborná - neřízená skládka
Kamenná	Kamenná I.	Záborná	Záborná - stará skládka
Kamenná	Kamenná III.	Zbilidy	Zbilidy
Kostelec	Křižovatka Pelhřimov	Zhoř	AGROKOP TŘEBÍČ - sklad Zhoř
Kostelec	Kostelec Nad tábořem bývalý lom		

Zdroj: MŽP [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/uzemne_analyticke_podklady/\\$FILE/OES-Priority_kategorie%20P4-20130617.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/uzemne_analyticke_podklady/$FILE/OES-Priority_kategorie%20P4-20130617.pdf)

Návrh analýzy SWOT pro téma životního prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
• Relativně čisté životní prostředí (ovzduší, vody) • Pravidelné vyhodnocování a monitoring ovzduší ve městě Jihlavě • Vysoký podíl čištění odpadních vod, přítomnost moderní a kapacitní ČOV v Jihlavě • Dostatečné zdroje pitné vody • Zvyšující se podíl separovaného odpadu • Dlouhodobá a koncepční péče o přírodu a krajinu včetně zeleně v obcích • Zpracovaný digitální povodňový plán ORP Jihlava – monitoring vodních toků a srážek	• Lokální znečištění ovzduší z mobilních zdrojů • Zvýšená hladina hluku z dopravy v okolí hlavních silničních tahů • Sezónní znečištění ovzduší z lokálních topenišť • Vysoký podíl skládkování odpadů - nedostatečná kapacita skládky odpadů v Jihlavě • Nedostatečné napojení na ČOV a kanalizace především v malých obcích a některých částech města • Nedostatečná kapacita kanalizační a vodovodní sítě • Znečištění vod vlivem splachu chemických přípravků ze zemědělské činnosti, erozní splachy zejména po přívalových deštích
Příležitosti	Hrozby
• Rozšíření a modernizace vodovodní a kanalizační sítě, včetně nových ČOV • Rozšíření energetického využívání odpadů včetně separace a využívání biologického odpadu	• Nedostatečná kapacita skládek odpadů • Ohrožení kvality ŽP nárůstem automobilové dopravy • Zvýšení úniků znečišťujících látek do ovzduší, vody a půdy především z průmyslových závodů a ze zemědělství • Lokalizace uložště jaderného odpadu v ORP Jihlava

3.5 Sociální oblast a zdravotnictví

3.5.1 Sociální služby

Významnou změnou v oblasti sociálních služeb bylo v souvislosti s reformou územní veřejné správy přenesení zodpovědnosti za zajištění těchto služeb ze státu na územní samosprávné orgány (např. zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením). Na území Jihlavské sídelní aglomerace působí jako poskytovatelé sociálních služeb organizace zřizované obcemi nebo krajem jako příspěvkové organizace, dále občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti a účelová zařízení církví. Poskytovatelé sociálních služeb jsou koncentrováni především do Jihlavy, kde k nejčastějším zřizovatelům patří statutární město Jihlava a Diecézní charita Brno – Oblastní charita Jihlava.

Statutární město Jihlava zpracovalo Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Jihlavy, jenž byl schválen zastupitelstvem města v roce 2007. Tento dokument představuje základní analýzu jak poskytovatelů sociálních služeb, tak klientů sociálních zařízení. Na základě této analýzy byla připravena komunitní metodou strategie rozvoje sociálních služeb v Jihlavě, která však svými dopady jednoznačně ovlivňuje také zbytek Jihlavské sídelní aglomerace. Z pohledu uživatelů sociálních služeb strategie cílí na tři základní skupiny využívající sociální služby. Jedná se o seniory a osoby se zdravotním postižením, rodiny včetně dětí a mládeže a do poslední skupiny patří osoby bez zaměstnání, sociálně nepřizpůsobiví a osoby ohrožené závislostmi. Základním cílem komunitního plánu definovaným pro seniory a osoby se zdravotním postižením je jejich zapojení do společenského života a možnost žít v domácím prostředí. Podpora harmonického rodinného prostředí je základem pro opatření směřované pro rodiny, děti a mládež. Podpora integrace osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených do života společnosti je prioritou skupiny třetí.

Oblast poskytování sociálních služeb je velmi různorodá, což souvisí jak s rozmanitou strukturou poptávky po těchto službách, tak i s množstvím různých aktérů zabezpečujících tyto služby. Současně je to i značně dynamická oblast, neboť struktura poptávky se v průběhu socioekonomických změn ve společnosti s časem mění. Jak vyplývá ze studie „Projekce obyvatelstva Kraje Vysočina do roku 2020“, kterou zpracovala Katedra demografie VŠE v roce 2003 je zřejmé, že Kraj Vysočinu čeká proces úbytku obyvatel a demografické stárnutí. Prognóza pro předproduktivní věk bude mít mírně klesající tendenci, resp. je téměř stagnující, zatímco lidé v produktivním věku bude ubývat za současného nárůstu osob v poproduktivním věku. Z této kategorie pocházejí zpravidla uživatelé sociálních služeb pro seniory. Z hlediska sociálních služeb je důležité i to, že vzhledem k nárůstu počtu starých lidí bude muset být přehodnoceno zejména vybavení službami pro seniory. Tento vývoj povede zejména ke zvýšení poptávky po terénních službách pro seniory a vyžádá si zaměření na efektivitu systému poskytování sociálních služeb uvedené cílové skupině.

Ve správním obvodu ORP Jihlava se nachází celkem 31 zařízení poskytujících sociální služby. Největší podíl z poskytovaných služeb náleží pečovatelským službám, které jsou poskytovány jak v Jihlavě, tak v dalších městech SO ORP Jihlava (Brtnice, Polná, Třešť), dále v městysích Batelov a Stonařov, ale i ve větších obcích (Horní Dubenky a Věžnice). K největším poskytovatelům patří Integrované centrum sociálních služeb Jihlava, Diecézní charita Brno, Oblastní charita Jihlava nebo Clementia, o.p.s. Jihlava. Na druhém místě z hlediska četnosti poskytování služeb je odborné sociální poradenství. Všichni poskytovatelé těchto služeb mají sídlo v Jihlavě (např. Občanská poradna – Jihlava). Domovy pro seniory jsou celkem 3, z toho jeden sídlí mimo Jihlavu (Domov důchodců Ždírec). Všechna ostatní zařízení poskytují svoje služby v krajském městě. Jsou to: zařízení sociálně rehabilitačních služeb (3), denní stacionáře a týdenní stacionář (3), azylové domy (2), sociálně terapeutické dílny (2) a po jednom zařízení sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, tlumočnických služeb, odlehčovacích služeb a tísňové péče. Ve městě Jihlavě jsou jako poskytovatel

sociálních služeb zaregistrována ještě zdravotnická zařízení lůžkového typu: Nemocnice Jihlava a Psychiatrická nemocnice Jihlava.⁴

Tabulka 17 - Počet zařízení poskytující dané sociální služby v ORP Jihlava

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení poskytující danou službu
Zařízení s pečovatelskou službou	10
Zařízení odborného sociálního poradenství	5
Domovy pro seniory	3
sociálně rehabilitačních služeb	3
Denní stacionáře	2
Azylové domy	2
Sociálně terapeutické dílny	2
Zařízení sociálně akvizičních služeb pro rodiny s dětmi	1
Tlumočnické služby	1
Tísňová péče	1

Zdroj: Zařízení sociálních služeb v obcích SO ORP Jihlava k 31. 12. 2012, ČSÚ

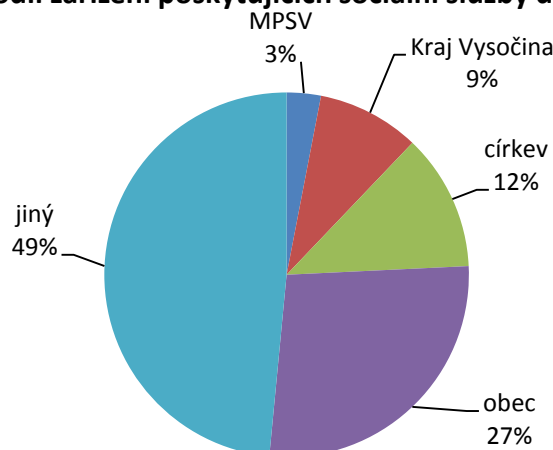
Rozdělení zařízení sociální péče do skupin podle zřizovatele ukazuje, že většina poskytovatelů (49 %) jsou nestátní neziskové organizace. V obvodu jich působí celkem patnáct a jsou to občanská sdružení (9) nebo obecně prospěšné společnosti (6). Příspěvkových organizací zřizovaných obcemi je devět. Převládají zařízení s pečovatelskou službou (7). Po jednom je zastoupen domov pro seniory a denní stacionář.

Významným zřizovatelem zařízení sociálních služeb je církev. Zřizuje celkem čtyři zařízení a kromě jedné pečovatelské služby, jsou to ještě dva azylové domy a zařízení sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.

Kraj jako zřizovatel figuruje u tří zařízení. Je to Domov důchodců Ždírec, který plní i funkci domova se zvláštním režimem, Psychocentrum, manželská a rodinná poradna v Jihlavě, které provozuje i intervenční centrum a Nemocnice Jihlava, poskytující sociální služby ve zdravotnickém zařízení lůžkového typu.

Graf 3 - Podíl zařízení poskytujících sociální služby dle zřizovatele na území JSA

Podíl zařízení poskytujících sociální služby dle zřizovatele

Zdroj: Zařízení sociálních služeb v obcích SO ORP Jihlava k 31. 12. 2012, ČSÚ

⁴ Zařízení sociálních služeb v obcích SO ORP Jihlava k 31. 12. 2012, ČSÚ

Významnou platformou pro oblast sociálních služeb je „**Sociální portál Kraje Vysočina**“, který přináší základní informace lidem, kteří hledají pomoc s využitím jednotlivých služeb a směřuje je na informační stránky poskytovatelů služeb, kde mohou nalézt řešení svých problémů. Sociální portál dále přispívá ke komunikaci a zprostředkování informací mezi krajským úřadem a obcemi, zainteresovanými organizacemi, i jednotlivými uživateli sociálních služeb a laiky. Jsou zde uvedeny informace o jednotlivých klíčových aktivitách, o plánování sociálních služeb na krajské úrovni, o transformaci sociálních služeb a informuje rovněž o možnostech získání sociálních dávek, příspěvků a další podpory, kterou poskytuje stát občanům v nouzi.

Důležitým aspektem v oblasti sociálních služeb je činnost dobrovolníků. Dobrovolníci představují významnou pomoc při budování vzájemného vztahu mezi poskytovateli sociálních služeb a jejich klienty čímž významně stimulují sociální soudržnost. Největší množství dobrovolníků pracuje v zařízeních organizace Život90 – Jihlava a Oblastní charity Jihlava. Jak vyplývá ze závěrů analytické části Komunitního plánu sociálních služeb statutárního města Jihlavy, využití potenciálu dobrovolnictví je spíše nižší, což se dá považovat za poměrně negativní, protože dobrovolníci představují motivovanou pracovní sílu, která neklade nároky z hlediska financí.

Většina poskytovatelů sociálních služeb v ORP Jihlava deklaruje, že kapacita zařízení je v současné době dostatečná. Jedná se o ambulantní a terénní služby. Problémy s nedostatečnou kapacitou mají už dnes zařízení pobytová. Nejvíce se tento problém projevuje v domovech pro seniory, což souvisí s demografickým vývojem populace nejen ve správním obvodu ORP Jihlava, ale v celé ČR. Narůstá počet osob starších 65 let a s prodlužující se dobou aktivního zaměstnání a odchodu do důchodu, narůstají i požadavky na péči o přestárlé osoby.⁵

3.5.2 Sociální vyloučení

Sociální vyloučení můžeme definovat jako proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni možnosti zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti. Proces sociálního vyloučení je především důsledkem chudoby a nízkých příjmů, přispívají k němu však také jiné faktory, jako je diskriminace, nízké vzdělání či špatné životní podmínky. Projevem sociálního vyloučení je dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, život v prostorově vyloučených částech obcí, nízká kvalifikace, špatný zdravotní stav a také ztráta sebeúcty.⁶

Klíčovým dokumentem pro identifikaci sociálně vyloučených lokalit byla Analýza sociálně vyloučených lokalit provedená firmou GAC v roce 2006, ze které vyplývá, že ve vyloučených lokalitách Kraje Vysočina žije mezi 50 - 70 % z celkového počtu Romů v kraji. Z více než 90 % žijí lidé v sociálně vyloučených lokalitách ze sociálních dávek. V ORP Jihlava žije největší skupina romských obyvatel v rámci Kraje Vysočina. Odhaduje se, že tři čtvrtiny Romů v ORP Jihlava žije v sociálně vyloučených lokalitách.

⁵ Výstupy Projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností

⁶ Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012-17, Kraj Vysočina

Tabulka 18 - Orientační odhad počtu příslušníků romské menšiny v kraji / z toho počtu sociálně vyloučených Romů

Obce s rozšířenou působností Vysočina	Počet Romů	Romové v sociálně vyloučených lokalitách
Bystřice n. P.	20	0
Havlíčkův Brod	550	19
Humpolec	20	0
Chotěboř	150	150
Jihlava	900	700
Obce s rozšířenou působností Vysočina	Počet Romů	Romové v sociálně vyloučených lokalitách
Moravské Budějovice	83	80
Náměšť nad Oslavou	20	0
Nové Město na Moravě	50	0
Pacov	40	0
Pelhřimov	75	0
Světlá nad Sázavou	80	0
Telč	70	40
Třebíč	250	60
Velké Meziříčí	40	0
Žďár nad Sázavou	140	0
Celkem	2488	1049

Zdroj: Zpráva o situaci romské menšiny v krajích za rok 2012

V Jihlavě také působí zařízení určené pro reedukaci dětí v náhradní rodinné péči Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Jihlava. Jeho cílem je integrace dětí do standardní společnosti a zajištění povinné školní docházky nebo přípravy na budoucí povolání. Dětský domov se školou je školské zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zřízené dle Zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a Zákona č. 109/2002 Sb. (Zákon o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči), ve znění pozdějších předpisů. Dětský domov se školou je příspěvkovou organizací přímo řízenou MŠMT ČR, jeho kapacita je 37 dětí. Součástí Dětského domova se školou je i základní škola, která sídlí v budově odloučeného pracoviště na ulici Sokolovská v Jihlavě. Do dětského domova jsou umísťovány děti s diagnostikovanou poruchou chování, kterým byla nařízena ústavní výchova, uložena ochranná výchova, uloženo předběžné opatření nebo zde jsou umístěny dobrovolně (po ukončení ústavní výchovy v době zletilosti se připravují na budoucí povolání).

Pro eliminaci důsledků sociálního vyloučení je důležité využívání takových nástrojů, které podpoří začlenění dotčené skupiny osob do majoritní společnosti už v rámci předškolního a školního vzdělávání. To se v Kraji Vysočina daří podstatně lépe než v jiných krajích ČR a díky tomu není otázka sociálního vyloučení považována až za tak závažný problém a soužití většinové společnosti a romského etnika je v relativním měřítku bezkonfliktní.

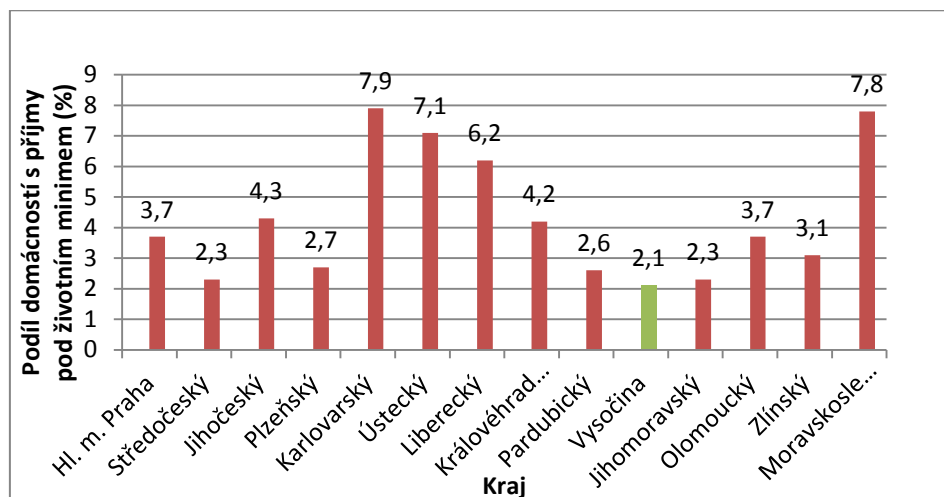
3.5.3 Podíl nízkopříjmových obyvatel

Pro hodnocení příjmové chudoby se používá mezinárodně srovnatelný indikátor „Míra ohrožení příjmovou chudobou“, který je podílem osob žijících v domácnostech, jejichž příjem je nižší než obvykle stanovená hranice na úrovni 60 % mediánu vyrovnaného disponibilního příjmu na spotřební jednotku. V České republice, která patří v dlouhodobém horizontu mezi státy EU s nejnižší mírou příjmové chudoby, dosáhla její úroveň 8,5 % v roce 2013⁷, což představuje pokles o 1,22 procentního bodu oproti roku 2012, kdy měl ukazatel hodnotu 9,72 %.

⁷ Zdroj: ČSÚ EU-SILC 2013

V Kraji Vysočina byl v roce 2013 počet domácností s čistými příjmy pod životním minimem 4 187, což představuje 2,1 % z celkového počtu domácností. Ve srovnání s ostatními kraji dosáhl Kraj Vysočina nejnižší hodnoty tohoto ukazatele.

Tabulka 19 - Podíl domácností s příjmy pod hranicí životního minima v jednotlivých krajích v roce 2013

Zdroj: Statistická ročenka Kraje Vysočina 2013, ČSÚ

3.5.4 Dávky hmotné nouze

Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje (dle zákona č. 111/2006 Sb., zákon o pomoci v hmotné nouzi) podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb. Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní práci, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním. Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

V rámci systému pomoci v hmotné nouzi jsou poskytovány tyto dávky:

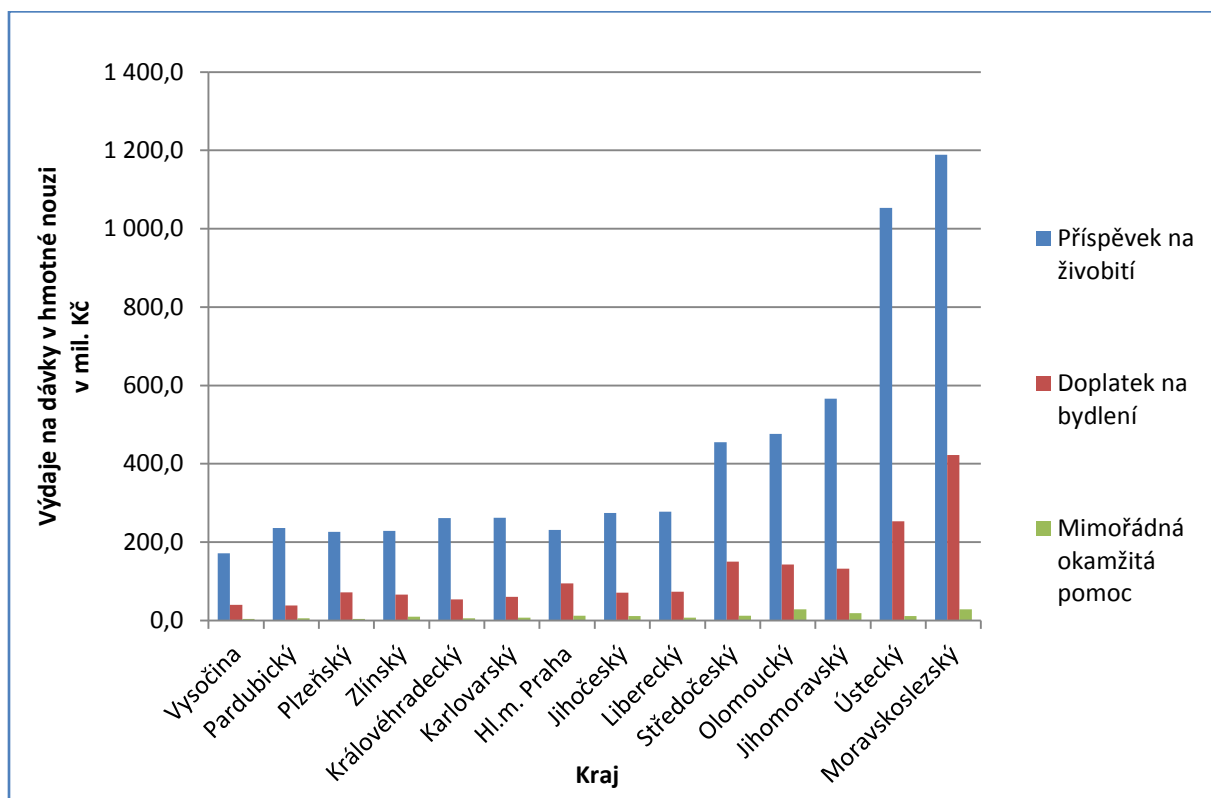
Příspěvek na živobytí - pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností.

Doplatek na bydlení - řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Mimořádná okamžitá pomoc - se poskytuje osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v takových situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

V Kraji Vysočina byly v roce 2012 poskytnuty dávky v celkové výši 216 mil. Kč, což představuje nejnižší hodnotu v porovnání s ostatními kraji ČR (viz. tabulka 15).

Tabulka 20 - Výdaje na dávky v hmotné nouzi v členění dle krajů za rok 2012 (v mil. Kč)

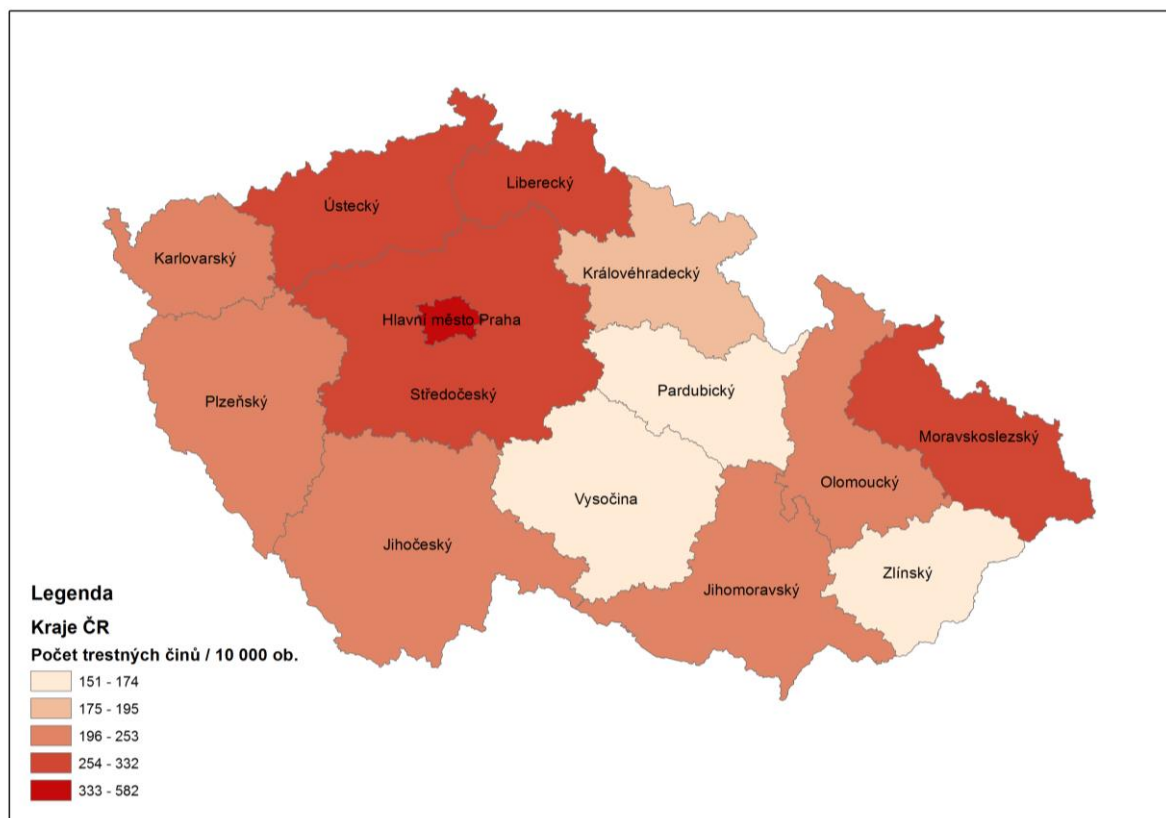
Zdroj: Základní ukazatele z oblasti trhu práce a sociálního zabezpečení v ČR, MPSV 2012

3.5.5 Kriminalita

V celoročním srovnání byl v Kraji Vysočina v roce 2012 zaznamenán nejnižší počet zjištěných trestných činů od roku 2009. Celkově zjištěných 8543 trestných činů představuje pokles ve srovnání s rokem 2011 o 70 trestných činů a s rokem 2009 o 441 trestných činů. V přepočtu na 10 tis. obyvatel to znamená 167,0 trestných činů, což je druhý nejnižší nápad trestné činnosti ve srovnání s ostatními kraji. K 30. 9. 2013 bylo zjištěno 6853 trestných činů, což je o 90 více než ve stejném období předcházejícího roku a nejvíce za poslední 3 roky. Objasněno bylo 3398 trestných činů což je 49,6 %. Celková škoda způsobená páchaním trestné činnosti byla vyčíslena částkou 364 mil. Kč.⁸

⁸ Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2014, Kraj Vysočina 2014

Obrázek 9 - Nápad trestné činnosti přepočtený na 10 000 obyvatel v krajích v roce 2012

Zdroj: Statistická ročenka Kraje Vysočina 2013, ČSÚ, vlastní zpracování

Na úrovni Kraje Vysočina byl zpracován dokument Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2013 až 2016. Nástrojem plnění opatření obsažených v této koncepci jsou roční programy prevence kriminality, které vymezí hlavní bezpečnostní problémy, způsob jejich řešení a finanční zabezpečení. Koncepce byla zpracována na základě Strategie prevence kriminality České republiky na léta 2012 až 2015, která umožňuje čerpat státní dotace na projekty prevence kriminality za splnění stanovených podmínek.

Statutární město Jihlava v roce 2012 zřídilo pracovní skupinu prevence kriminality s působností na území statutárního města Jihlavy. Členy této skupiny jsou společně se dvěma náměstkyněmi primátora také vedoucí vybraných odborů, manažerka pro prevenci kriminality, ředitel městské policie a zástupce Krajského ředitelství Policie ČR. Za účelem minimalizace výskytu společensky nežádoucích jevů (především trestné činnosti) byl zřízen dotační program prevence kriminality, jehož cílem je finančně podpořit projekty zaměřené na prevenci kriminality a jiných sociálně patologických jevů.

3.5.6 Zdravotnictví

Na území JSA lze považovat stav zajištění zdravotní péče za dostačující. Nemocnice Jihlava poskytuje zdravotní péči občanům města i jeho širokému okolí. Jedná se o organizaci zřizovanou Krajem Vysočina. V rámci svého působení zajišťuje nemocnice ambulantní a lůžkovou základní léčebnou péči, dále také specializovanou diagnostickou péči a kromě toho se věnuje rovněž nezbytné preventivní péči a lékárenské činnosti. Celková lůžková kapacita ve zdravotnických zařízeních v okrese Jihlava byla k 31. 12. 2013 1 296 lůžek. Z toho poskytovala Nemocnice Jihlava 696 lůžek a zbývajících 600 lůžek připadalo na druhý největší zdravotnický subjekt Psychiatrickou nemocnici Jihlava.

V roce 2013 bylo v Nemocnici Jihlava hospitalizováno 27 144 pacientů a průměrná doba jejich pobytu činila 5,7 dne.

Tabulka 21 - Počet hospitalizovaných pacientů v nemocnicích na území Kraje Vysočina 2004 - 2013

Sumář nemocnic	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nemocnice Havlíčkův Brod	21 973	22 878	22 746	23 654	22 815	22 095	21 418	21 876	21 383	21 130
Nemocnice Jihlava,	25 381	27 659	25 140	26 024	26 731	26 926	26 403	26 224	27 787	27 144
Nemocnice Nové Město na Moravě	22 586	22 087	21 718	21 756	21 249	20 276	19 850	19 733	20 114	19 495
Nemocnice Pelhřimov	11 789	11 867	11 877	11 874	11 364	11 408	11 326	11 184	11 117	11 309
Nemocnice Třebíč	21 349	21 266	21 146	21 842	21 301	20 647	20 511	20 240	21 261	20 949

Zdroj: Zdravotnický portál Kraje Vysočina: <http://www.kr-vysocina.cz/zdravotnický-portal>

Psychiatrická nemocnice Jihlava je státní příspěvková organizace, zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Od 1. 1. 1991 je samostatným právním subjektem, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z nich vyplývající. Psychiatrická léčebna Jihlava je odborným léčebným ústavem poskytujícím komplexní odbornou psychiatrickou a diagnostickou péči.

Kromě nemocnice a psychiatrické nemocnice působilo v roce 2010 v okrese Jihlava 250 dalších samostatných ambulantních zařízení. V Jihlavě se velká část těchto specializovaných ambulantních pracovišť nachází v prostorách polikliniky Dům zdraví Jihlava.

Dále v Jihlavě sídlí Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina (ZZS), která je součástí Integrovaného záchranného systému a je zřízena za účelem poskytování odborné přednemocniční neodkladné péče. Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina je příspěvková organizace zřizovaná krajem. ZZS se úspěšně daří zajišťovat vysokou úroveň přednemocniční neodkladné péče v kraji pro přibližně 1300 sídel, na území velkém cca 6900 km² s více než půl milionem obyvatel, kdy se v turisticky atraktivních regionech v letních a zimních sezonách tento počet významně zvyšuje. ZZS je organizačně dělena na pět oblastních středisek. Na 21 stanovištích je 28 výjezdových skupin ZZS a z toho jedna skupina letecké zdravotnické záchranné služby (LZZS). LZZS je zajišťována ve spolupráci s privátní firmou Alfa Helicopter, která poskytuje vrtulník a piloty vrtulníku.

Mezi tzv. jiná zdravotnická zařízení se sídlem v Jihlavě patří Dětské centrum Jihlava, které je příspěvkovou organizací zřizovanou Krajem Vysočina. Jedná se o zdravotnické zařízení, které poskytuje komplexní zdravotní, výchovnou a sociální péči dětem od narození do 3 let věku, ve výjimečných případech i déle (např. pokud se jedná o sourozenecké skupiny). Klienty zařízení jsou děti, o které se jejich rodiče nemohou, neumějí či nechtějí starat. Jsou to i děti, které jsou zde umístěny na základě předběžného opatření, či na základě dobrovolného pobytu. Hlavní funkcí je umožnit a smysluplně překlenuvat dobu, kdy jsou děti vráceny buď do biologické rodiny anebo je jim poskytnuta péče náhradní rodiny. Zařízení se tedy aktivně účastí jako jeden ze subjektů náhradní rodinné péče. Zařízení pracuje nepřetržitě, kromě zdravotní péče zde funguje rehabilitační složka zajišťující i ambulantní péči, riziková poradna, psychologická a sociálně právní poradna.

Sídlo v Jihlavě má Protialkoholní záchytná stanice Kraje Vysočina, která je nestátním zdravotnickým zařízením se spádovým územím pro Kraj Vysočina. Zřizovatelem tohoto zařízení je Kraj Vysočina, provozovatelem jsou Služby města Jihlavy s. r. o. Úkolem Protialkoholní záchytné stanice je v souladu se zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a o změně souvisejících zákonů, zajišťovat služby na úseku ochrany zdraví před alkoholismem. Úkoly ochrany zdraví na úseku toxikomanie jsou zajištěny v jiné organizaci.

Dalším zdravotnickým zařízením na území JSA je Poliklinika Třešť, která sídlí v obci Třešť. V areálu polikliniky Třešť se nachází tyto lékařské ordinace: gastroenterologie, gynekologie, chirurgie, interna, diabetologie, oční, ortopedie, ORL, praktický lékař, praktický lékař pro děti a dorost, revmatologie, urologie, zubní. V objektu polikliniky se nachází lékárna, rentgen s ultrazvukem, sterilizační centrum a centrum rehabilitace.

Mimo Jihlavu jsou zdravotnické služby poskytovány především ve větších obcích JAS. Zdravotní středisko Polná poskytuje v obci Polná zdravotní služby v oborech gynekologie, kožní, revmatologie, neurologie, ortopedie, sídlo zde má několik praktických lékařů jak pro dorost, tak pro dospělé a je zde několik stomatologických ordinací včetně stomatologické laboratoře. Zdravotní středisko Stonařov je sídlem praktického lékaře pro dospělé, detašovaného pracoviště praktického lékaře – gynekologa a detašovaného pracoviště praktického lékaře pro děti a dorost. K ostatním obcím, ve kterých je ordinace praktického lékaře jak pro dospělé, tak pro děti a dorost či stomatolog patří obce Batelov, Brtnice, Dolní Cerekev, Kamenice, Luka nad Jihlavou, Větrný Jeníkov a Štoky.

Podíváme-li se na rozložení ambulantní péče z hlediska jednotlivých lékařských oborů lze konstatovat, že v rámci JSA je toto rozložení rovnoměrné. Velký vliv zde samozřejmě hraje přítomnost krajského města, jehož zdravotnická zařízení jsou spádová pro celé území aglomerace. Problémová situace je pak v oblasti stomatologie, především pohotovostních stomatologických služeb. Druhým problémem je také nedostatek stomatologů a praktických lékařů pro děti a dorost.

Návrh analýzy SWOT pro oblast sociálních služeb a zdravotnictví

Silné stránky	Slabé stránky
• Aktivní účast krajského, obecního a nestátního neziskového sektoru v systému sociální péče • Nižší podíl sociálně rizikových skupin obyvatelstva ve srovnání s ČR • Fungující systém některých druhů sociálních služeb pokrývajících celé území aglomerace • Relativně bezkonfliktní soužití většinové společnosti a romského etnika • Fungující krajský informační systém o poskytovatelích sociálních služeb (sociální portál) • Rovnoměrné rozložení ambulantních lékařů dle oborů	• Síť sociálních služeb nepokrývájí zcela potřeby cílových skupin (absence hospice, domu na půli cesty a dalších sociálních služeb pro specifické skupiny uživatelů) • Nedostatečná provázanost zdravotnické a sociální péče a služeb • Absence koncepčních dokumentů pro některé oblasti - pro začleňování romské menšiny, pro prorodinnou politiku, pro vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením, pro přípravu na stárnutí populace • V ambulantních zařízeních je při porovnání s normativem nedostatečný přepočtený počet praktických lékařů pro děti a dorost • V ambulantních zařízeních je při porovnání s normativem nedostatečný přepočtený počet stomatologů
Příležitosti	Hrozby
• Aktivní zájem poskytovatelů sociálních služeb o zapojování dobrovolníků do své činnosti • Oboustranný zájem na rozvoji partnerství Kraje Vysočina a obcí při zajištění sociálních služeb • Provázání zdravotnické péče a sociálních služeb • Pokračování počátečního procesu transformace a humanizace sociálních služeb • Rozvoj aktivit v oblasti sociálního začleňování • Realizace cohousingového projektu	• Pokračující trend stárnutí populace JSA • Zhoršení vztahů většinové společnosti a romské nebo jiné menšiny • Nepřipravenost sítě sociálních služeb na některé jevy ve společnosti (stárnutí populace, rostoucí rozvodovost, nárůst problematických uživatelů apod.)

3.6 Kultura, volný čas a cestovní ruch

3.6.1 Kulturní potenciál

Kultura v Jihlavě a jejím okolí byla výrazně ovlivněna historickým vývojem města, mnohonárodnostním složením jeho obyvatel a poválečným odsunutím německé části obyvatel. Kulturní scéna ve městě odpovídá postavení města jako centra Vysočiny. Na území aglomerace se kromě městské památkové rezervace nenachází žádná další z prvořadých kulturních atraktivit Kraje Vysočina – ty leží vně aglomerace, mohou však v rámci vzájemného regionálního marketingového propojení přispět k rozvoji cestovního ruchu rovněž dovnitř aglomerace. (Městská památková rezervace Telč, areál národní kulturní památky poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou a židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči, které jsou zapsány na Seznamu světového dědictví UNESCO.)

Vznik a historický vývoj města Jihlavy je spojen s počátkem vyspělého dolování stříbra a kosmopolitní kolonizací. Velké stříbrné bohatství z důlního podnikání a ražby mincí (brakteátů a moravských denárů) se velmi výrazně projevilo na rozkvětu města v období středověku. Poslední historicky doložený pokus o těžbu se vztahuje k létům 1773–1781. Z rozsáhlého jihlavského rudního revíru, který se rozprostírá na území několika obcí, se do dnešních dnů dochovalo jen velmi málo zřetelných pozůstatků hornické činnosti. Po místech s nejvíce patrnými pozůstatky dolování prochází v současné době naučná stezka co nejvíce přibližující návštěvníkům zašlou slávu jihlavského stříbra.

Nejvýznamnější kulturně historickou atraktivitou na území aglomerace je tedy městská památková rezervace Jihlava s řadou historicky cenných staveb, která však zároveň trpí necitlivými architektonickými zásahy z dob komunistické totality a ne zcela dostačující péčí o některé cenné objekty. Řada kulturních památek a historicky cenných objektů ve městě se z důvodu často jen minimální nezbytné údržby v minulých desetiletích nachází ve špatném technickém stavu, který vyžaduje jejich obnovu a rekonstrukci tak, aby mohly být ekvivalentně využity pro potřeby turistiky a cestovního ruchu. Na území aglomerace se mimo Jihlavu nachází několik dalších kulturních atraktivit regionálního významu:

- 4 muzea (Polná, Luka nad Jihlavou, Brtnice, Třešť)
- zámek Polná
- zámek Brtnice
- 3 historické tvrze (Kamenice, Přimělkov, Příseka)
- zřícenina hradu Rokštejn
- 3 městské památkové zóny (Polná, Brtnice, Třešť)
- vesnická památková zóna Štoky – Petrovice
- 3 synagogy (Třešť, Polná, Batelov)
- 7 židovských hřbitovů (Batelov, Třešť, Brtnice, Puklice, Střítež, Polná, Větrný Jeníkov)

V řadě obcí se dále nacházejí historicky cenné sakrální stavby a drobné sakrální památky.

Z kulturních tradic lze beze sporu označit za nejvýznamnější tradici spojenou s osobou světově proslulého hudebního skladatele Gustava Mahlera a jeho vztahem k Jihlavě a historicky danou hornickou tradici města.

3.6.2 Kulturní a volnočasové aktivity

Mezi nejdůležitější kulturní akce výrazně regionálního až nadregionálního charakteru patří: Jihlavské folklorní léto, Jihlavský havířský průvod, Jihlavská pouť, Festival sborového umění, Festival Mahler Jihlava – Hudba tisíců, multižánrový Vysočina fest, rockový Magmafest, Horácký letecký den, pestrý program v rámci každoročních Jihlavských Vánoc, Dřevorubecké závody v rámci seriálu Eurojack, Cyklistické závody Jihlavská 24 MTB, Den otevřených dveří památek, Jihlavské jarmarky, Mezinárodní

festival dokumentárních filmů Jihlava, březnový Festival vína nebo rozmanité akce pořádané v ZOO Jihlava. V obcích mimo Jihlavu se konají spíše menší kulturní akce, jako např. Středověké hry na Roštejně (na hranici aglomerace), či každoroční akce iniciované občany, kluby, zájmovými spolky apod. Z hlediska počtu návštěvníků patří mezi hlavní turistické cíle ZOO Jihlava, kterou ročně navštěvuje kolem 250 tisíc lidí, Jihlavské katakomby (15 tisíc osob), vyhlídková věž sv. Jakuba (7 tisíc osob), Brána Matky Boží, dochovaný a zpřístupněný systém městského opevnění či řada dalších památek a objektů infrastruktury volného času. Vysokou návštěvnost vykazoval v uplynulých letech také jihlavský aquapark Vodní ráj a významný počet turistů dále zavítal do Oblastní galerie Vysočiny a Muzea Vysočiny.

V roce 2011 byla zahájena první etapa projektu ZOO pěti kontinentů, jenž zahrnuje výstavbu nových pavilónů a expozic do roku 2015 za využití finančních prostředků z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod. V souvislosti s tímto projektem lze očekávat v následujících letech další nárůst počtu návštěvníků.

V Jihlavě má tradici sborový zpěv (několik sborů, Festival vokální tvorby), folklór (Vysočan a přidružené soubory, festival folklóru), nově se vytvořila například tradice Haviřského průvodu, vítání Sv. Martina, a zejména Mezinárodní festival dokumentárního filmu a zmíněný festival Gustava Mahlera.

Kulturní zařízení na území aglomerace mají různé zřizovatele. Město Jihlava zřizuje například Městskou knihovnu, Zoologickou zahradu a kino Dukla. Další kulturní zařízení jsou zřizována Krajem Vysočina (Horácké divadlo, Muzeum Vysočiny a Oblastní galerie Vysočiny). Řada dalších zařízení je zřizována soukromými subjekty.

Každodenně hrající kina jsou na území aglomerace dvě, a to v Jihlavě. V ostatních městech kino hraje přibližně 1x týdně. Další kina se nacházejí povětšinou v městsech a promítají spíše příležitostně. Divadla se nacházejí ve statutárním městě Jihlava (BOBO divadlo, Dětské karnevalové divadlo JEŽEK, DIOD - Divadlo otevřených dveří, Divadlo Na Kopečku, Horácké divadlo).

V místních muzeích se nacházejí stále expozice, ale i krátkodobější výstavy na konkrétní témata. Místní muzea se zabývají především historií, výstavou historických předmětů, nábytku, obrazů, původním místním průmyslem nebo původní městskou zástavbou, popř. v Třešti betlémským. Největším muzeem je Muzeum Vysočiny Jihlava, jehož výstavy se zaměřují např. i na archeologii, život v přírodě, venkovské kostely a mnoho dalšího.

Veřejnými knihovnami disponují všechny větší obce, v rámci aglomerace se jedná o více než polovinu obcí. Obnova knižního fondu probíhá v současné době postupně ve všech knihovnách. Galerie, jejichž většina se nachází ve městě Jihlava, se zabývají estetickým všeho druhu. Jde o stálé expozice či výstavy zaměřené na sochařství či malířství, české i světové, ale některé jsou zaměřené i na regionální umělce (Galerie Bez obav, Galerie GJP, Galerie Horácké divadlo Jihlava, Galerie Hotelu Gustav Mahler, Galerie Jána Šmoka, Galerie Objektiv, Galerie Půda, M&K Galerie, Oblastní galerie Vysočiny).

Různé kulturní domy či střediska se nacházejí ve více než 70 % všech obcí aglomerace, slouží obvykle jako místa společenských setkání občanů. Město Jihlava disponuje řadou prostor vhodných pro pořádání kulturních akcí, v současnosti není jejich správa centralizována, řadu organizačních záležitostí zajišťují odbory magistrátu města. Domovy dětí a mládeže, či jim podobná zařízení, se primárně nacházejí ve městech nebo větších obcích. Pouze v Jihlavě se nacházejí koupaliště s celoročním provozem. Jde o Vodní ráj, bazén při ZŠ Demlova a bazén E. Rošického. Dalším významným koupalištěm je přírodní koupaliště v Lukách nad Jihlavou.

Dětských hřišť a drobných sportovišť se v Jihlavě i na území aglomerace nachází množství odpovídající tuzemským standardům, mnohé z nich procházejí obnovou jejich vybavení či povrchu, často z různých dotačních titulů. Ve větších obcích působí řada tělovýchovných spolků poskytujících pestré sportovní vyžití. Stadiony se nacházejí v Jihlavě, Polné, Brtnici a Štokách. V Jihlavě se dále nachází

krytý stadion Tenis Centra a 2 kryté zimní stadiony HC Dukla Jihlava, tj. Horácký zimní stadion a nově rekonstruované veřejné sportoviště pro lední sporty.

3.6.3 Potenciál pro cestovní ruch

Cestovní ruch reprezentuje nedílnou součást ekonomiky obcí aglomerace. Celá aglomerace má příznivé podmínky pro zvýšení rekreačního potenciálu. Ty jsou doposud využity jen zčásti. Předností celého území je velmi dobrá dopravní dostupnost vyplývající z polohy na dálnici D1. Do Jihlavy, která má výhodnou centrální polohu v rámci správního obvodu se sbíhá řada radiálních silnic a železnic. Tuto polohu je nutné lépe zhodnotit a využít místní podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.

Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice, která byla zpracována Ústavem územního rozvoje České republiky v dubnu 2010, je zaměřena na rozhodující aspekty ovlivňující rozvoj cestovního ruchu a rekreace v území. Pracuje s většími prostorovými jednotkami – jsou jimi správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP). Do posouzení byly rovněž zahrnuty i některé faktory vně systému, zejména míra relativně snadné dostupnosti území individuální dopravou a též obslužnost území veřejnou dopravou. Pojem potenciál cestovního ruchu tedy v sobě zahrnuje i rekreační potenciál daného území.

Segmenty potenciálu cestovního ruchu jsou seskupeny do dvou dílčích potenciálů, jimiž jsou potenciál atraktivit cestovního ruchu a potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch. Na základě uvedeného hodnocení vykazuje ORP Jihlava (přibližně odpovídá území aglomerace) celkový potenciál CR v bodovém vyjádření 1 380 bodů, z toho potenciál atraktivit představuje 870 bodů a potenciál ploch a linií 510 bodů. V porovnání např. s ostatními 14 ORP na území Kraje Vysočina je to potenciál jednoznačně nejvyšší, byť Jihlavsko nedisponuje např. žádnou atraktivitou typu UNESCO, národním parkem nebo chráněnou krajinnou oblastí. Při porovnání hodnot potenciálu cestovního ruchu v jednotlivých krajských městech České republiky se Jihlava vyskytuje na osmém místě a její potenciál lze tedy vyhodnotit jen jako průměrný.

Velkou environmentální i estetickou hodnotu má kulturní krajina Vysočiny, která sama o sobě vytváří atraktivní prostředí pro trávení volného času. Jihlavská aglomerace neleží ve vrcholových partiích Vysočiny ani na území nejvýznamnějších chráněných krajinných celků, proto nepředstavuje ani v tomto ohledu turistickou destinaci mezinárodního významu. Přesto má potenciál pro plnění rekreační funkce prostřednictvím nenáročné či středně náročné pobytové i pohybové turistiky s významnou letní i zimní sezónou.

3.6.4 Turistická infrastruktura

V bezprostředním okolí Jihlavy se nacházejí čtyři rozvětvené hlavní lyžařské trasy (strojově upravované): okolí Zborné, Horního Kosova, Vysoké/Pístova a Sasova/Puklice; dále několik strojově neupravovaných lyžařských tras (Kostelec, Hosov). Takováto nabídka je dostačující pro zimní sportovní vyžití obyvatel města. Další významný systém tras se nachází mezi Třeští a Batelovem (strojově upravované) a v okolí vrchu Březina u Hojkova (západně od Jihlavy; strojově neupravovaná).

Pěších turistických tras je na území aglomerace dostatečná síť, odpovídající charakteru terénu a rozmístění přírodních atraktivit. Za nejvýznamnější (páteřní) lze považovat červenou turistickou stezku vedoucí na území aglomerace převážně podél toku řeky Jihlavy (od Pelhřimova na západě do Třebíče a dále). Město Jihlava je uzlem dvou dálkových cyklotras: č. 16 protínající aglomeraci severovýchodně-jihozápadní směrem a č. 26 vedoucí z Jihlavy do Třebíče a dále k rakouským hranicím. Další cyklotrasy se sbíhají paprskovitě do větších měst a sídel, především do Jihlavy a Polné. Na území aglomerace bylo rovněž vytyčeno několik naučných stezek.

Pro vodáckou turistiku je možné využít tok řeky Jihlavy od Dolní Cerekve až po její ústí do vodní nádrže Nové mlýny. Sjízdnost horního úseku (úsek na území aglomerace) bývá v některých měsících omezená (sjízdny na jaře nebo po deštích).

Turistickou infrastrukturu v Jihlavě a jejím okolí rozšířil v období let 2009 až 2011 realizovaný projekt Stříbrné pomezí, v jehož rámci vznikl ucelený turistický systém značených tras pro pěší a cyklisty o celkové délce 260 km. Na unikátním projektu spolupracovalo spolu s krajským městem Jihlava 26 obcí. Poznávání a turistiku v sobě spojuje také vytyčená Hornická naučná stezka v okolí vrchu Rudný.

Největším počtem lůžek disponují ubytovny a hotely. Nejvyšší úroveň poskytovaných hotelových služeb nabízí dva čtyřhvězdičkové (Grandhotel Jihlava, Euroagentur Business Hotel Jihlava) a tři tříhvězdičkové hotely (Hotel Gustav Mahler, Hotel Milenium, Villa Eden – oba rovněž v Jihlavě). Celkový počet hromadných ubytovacích zařízení v Jihlavě je 22, šest zařízení se nachází ve Štokách, tři v Třešti, po dvou v Batelově, Cejli a v Polné. Dalších 12 obcí disponuje jedním hromadným ubytovacím zařízením. Celkový počet hromadných ubytovacích zařízení na území aglomerace je 49, z toho:

- 23 hotelů a penzionů
- 3 kempy
- 11 chatových oblastí a turistických ubytoven
- 12 ostatních

Hustota, struktura a úroveň stravovacích zařízení odpovídá standardům ve srovnatelných městech a regionech České republiky – tento segment je zapotřebí stále zlepšovat, aby nepředstavoval limitující faktor pro rozvoj cestovního ruchu, ale naopak: mohl nejen pokrýt potřeby turistů, ale i spoluutvářet turistickou atraktivitu regionu.

Informační a doplňkové služby pro návštěvníky aglomerace zajišťují dvě Turistická informační centra (TIC) provozovaná statutárním městem Jihlava, další se nacházejí v obcích Polná, Luka nad Jihlavou, Brtnice a Třešť.

3.6.5 Charakter a výsledky cestovního ruchu

Cestovní ruch je v rámci aglomerace nejintenzivnější na území města Jihlavy, kde má charakter zejména kulturně poznávací s celoroční intenzitou. Speciální formy cestovního ruchu, pro které má Jihlava zjevné předpoklady, jako například kongresová či nábožensky motivovaná turistika, jsou zastoupeny spíše okrajově. Negativně se ve vztahu k návštěvnosti aglomerace dlouhodobě projevuje nedostatek ubytovacích kapacit a absence další základní i doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a související vybavenosti (např. kongresové centrum). Za ne zcela dostatečnou je možno ve srovnání s vysokým turistickým potenciálem města Jihlavy považovat i stávající propagaci města, nekomplexní přístup k problematice cestovního ruchu a omezenou nabídku služeb cestovního ruchu na území města. Do budoucna je nezbytný dlouhodobý strategický přístup k systému propagace měst a obcí aglomerace a služeb cestovního ruchu v regionálním i celostátním měřítku, aby byl výše zmíněný významný potenciál regionu pro rozvoj cestovního ruchu efektivněji využíván.

Celkově cestovní ruch na území aglomerace vykazuje poměrně nízké výkonové parametry: průměrná doba pobytu návštěvníků Jihlavy se pohybuje okolo 3,2 dne a průměrný počet jejich přenocování v jihlavských ubytovacích zařízeních 2,2 noci.

Možnosti regionální statistiky cestovního ruchu jsou zatím dosti omezené. Stávající statistické informace nepostihují plošně všechna zařízení (údaje za chybějící zařízení se získávají dopočtem), chybí i sociologické průzkumy návštěvnosti v jednotlivých místech a oblastech. Z dostupných statistických pramenů je přes jejich omezenou vypovídací schopnost možné odvodit charakter ubytovací infrastruktury aglomerace od charakteru ubytovací infrastruktury celého Kraje Vysočina, který má z tohoto hlediska poměrně homogenní charakter. Podíl kraje na počtu hromadných ubytovacích zařízení (5,1 %), počtu pokojů (3,9 %) i lůžek (4,5 %) byl k 31. 12. 2012 nižší nebo podobný jako jeho podíl na počtu obyvatel ČR (4,9 %). V rámci ČR Vysočina v současné době

představuje turistický region spíše podprůměrného významu. Průměrná velikost ubytovacího zařízení cestovního ruchu na Vysočině (18,6 pokojů na zařízení) byla menší než v ČR (24,1 pokojů na zařízení). Rovněž z hlediska počtu lůžek na jedno zařízení byly koncem roku 2012 hodnoty za Vysočinu (53,0 lůžek na zařízení) nižší než za ČR (61,8 lůžek). Průměrný počet lůžek v jednom pokoji (2,9) byl vyšší ve srovnání s ČR (2,5 lůžka na pokoj). To odráží rozdíly v kvalitativní struktuře ubytovacích zařízení. V kraji je velmi malý podíl zahraničních turistů (menší podíl turistů-nerezidentů nevykazuje v současné době žádný z krajů ČR).

Návrh analýzy SWOT pro oblast kultury, volného času a cestovního ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
• festivalová tradice města Jihlavy • historický a kulturní potenciál města Jihlavy, architektonicky významné centrum města • dobrá dopravní dostupnost pro rozvoj cestovního ruchu • kvalitní turistický systém značených tras pro pěší, cyklisty i lyžaře • kvalitní přírodní prostředí a vysoká estetická hodnota krajiny	• špatný technický stav některých kulturních památek • narušení integrity historických center sídel nešetrnými stavebními zásahy • omezená přístupnost řady sakrálních a dalších objektů pro turisty • nedostatečná kvalita základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu v některých oblastech (ubytování, kongresová turistika aj.) • nedostatečná propagace potenciálu a limitovaný informační systém pro potřeby cestovního ruchu • nevyřešená správa nemovitostí města Jihlavy užívaných pro kulturní účely • absence multifunkčního zařízení pro pořádání velkých kulturních akcí
Příležitosti	Hrozby
• odstranění nevhodných architektonických zásahů do MPR Jihlava • zhodnocení potenciálu hornické tradice v Jihlavě a okolí • rozšíření sítě cyklostezek a cyklotras pro využití v rámci cestovního ruchu • prosazení kulturní hodnoty Jihlavy v evropském kontextu • rozvoj specifických forem cestovního ruchu (kongresový cestovní ruch, návštěva církevních památek) • nárůst počtu návštěvníků v souvislosti s rozšiřováním expozic ZOO Jihlava a dalších zařízení volnočasových aktivit • rozvoj letiště Jihlava Henčov pro další využití • vytvoření široké platformy spolupráce s podnikatelskými subjekty na podporu kultury v aglomeraci • rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky • rozvoj oblasti historie hornictví v Jihlavě • revitalizace Masarykova náměstí v Jihlavě	• hospodářské změny odrážející se v poklesu cestovního ruchu v kontextu širšího území • malá provázanost mezi kulturní strategií města Jihlavy a aktivitami kulturních institucí na území aglomerace • nedostatek financí na podporu kultury • nevyváženost kulturních příležitostí vlivem prosazování partikulárních zájmů pořadatelů kulturních akcí • snižování podpory rozvoje cestovního ruchu z celostátní úrovně

3.7 Veřejná správa a partnerství v regionu

Pro obce na území aglomerace je charakteristický konstantní počet obcí, kdy zde nejsou odstředivé, popř. slučující tendence. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, na území se nacházejí 4 obce se statutem města a 7 obcí se statutem městyse. Různorodost území z hlediska územněsprávního členění dokládá velký počet malých obcí. Téměř 2/3 obcí obvodu mají méně než 500 obyvatel. Z toho 27 obcí nepřekročí ani hranici 200 obyvatel. V těchto malých obcích je častým úskalím minimální občanská vybavenost, horší dostupnost k finančním prostředkům, neuvolněný starosta, který funkci představitele obce zastává ve svém volném čase, popř. je již důchodce. Na druhou stranu v těchto nejmenších obcích nadále přežívají místní tradice jako např. maškarní bály, masopusty, obecní plesy nebo společné turistické vycházky po okolí. Často jsou v menších obcích velmi aktivní dobrovolné spolky hasičů, kteří nejen že se starají o kulturní život v obci, ale nabízejí i volnočasovou aktivitu pro děti i dospělé.

Všechna 4 města jsou významným aktérem rozvoje regionu. Město Jihlava je městem statutárním, město Třešť a Brtnice jsou centra jižní části aglomerace a město Polná představuje centrum pro severovýchodní část území. Mezi významné regionální aktéry patří všech 7 městysů. Jednak tvoří přirozená centra malým obcím v jejich blízkosti, nabízí jim základní infrastrukturu, ale jsou typické i svými aktivními představiteli i aktivními občany. V městysech panuje čilý život a představitelé městysů se zajímají o dotační tituly. V městysech jsou aktivní spolky nebo divadelní soubory. Menší obce především spojuje péče o místní tradice, aktivní spolky, již zmíněné činné sbory dobrovolných hasičů nebo zájem o kulturní život obce.

Město Jihlava zajišťuje pro většinu obcí jihlavské sídelní aglomerace agendu spojenou se statutem obce s rozšířenou působností (evidence obyvatel, vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů, živnostenské oprávnění, výplata sociálních dávek, sociálně-právní ochrana dětí, péče o staré a zdravotně postižené atd.). Za tímto účelem přirozeně musí existovat úzká spolupráce s ostatními obcemi. V rámci implementace eGovernmentu také funguje v Jihlavě eGON centrum, které napomáhá samosprávným celkům s elektronizací veřejné správy a související agendou čerpání prostředků ze strukturálních fondů, vzdělávání v eGovernmentu, provozu infrastruktury pro zpracování dat základních registrů apod. Metropolitní síť Kraje Vysočina začala být v Jihlavě budována od podzimu roku 2003 s cílem propojení jednotlivých organizací zřizovaných kraje, poskytnutí rychlého internetu a agregaci síťových služeb poskytovaných doposud komerčními poskytovateli. Jihlava měla rovněž jako první obec v České republice zpracovaný Digitální povodňový plán.

Pro statutární město Jihlava, ale i pro ostatní obce je příznačná vysoká míra participace občanů na věcech veřejných. Na straně orgánů vykonávajících místní správu je velká iniciativa pro zapojování obyvatel do určování dalších směrů rozvoje. Realizována jsou různá šetření, na jejichž základě jsou vytvářeny koncepce a strategické plány rozvoje. V Jihlavě funguje specializované poradenství pro podnikatele v rámci Živnostenského úřadu.

Statutární město Jihlava a obec Velký Beranov jsou členy Národní sítě zdravých měst, Jihlava je aktivní v rámci projektu Jihlava – Zdravé město. Partnerskými městy Jihlavy v zahraničí jsou nizozemský Purmerend, německý Heidenheim a ukrajinský Užhorod. Partnerskou obcí města Brtnice je srovnatelně velký Orpund ve Švýcarsku, partnerskými městy Třešti je švýcarský Pieterlen a bavorský Obergünzburg. Velmi aktivní v navazování partnerství mezi obcemi v zahraničí jsou Luka nad Jihlavou: Forst (Německo), Komárovce (Slovensko), Reutigen (Švýcarsko), Staicele (Lotyšsko) a Storkow (Německo). Kraj Vysočina se podílí rovněž na přeshraniční spolupráci s rakouskou stranou, mj. prostřednictvím implementace programu OPPS ČR – Rakousko.

Význam kraje, státu a státních institucí je v území zřejmý: Kraj Vysočina zodpovídá za správu silnic, je zřizovatelem škol, nemocnice a dalších institucí. Vliv státu je stěžejní z pohledu PÚR např. u dopravního koridoru dálnice D1, či u zvažované vysokorychlostní železniční tratě. Navíc tvoří

první instanci při čerpání prostředků z EU v dalším plánovacím období. Mezi státní instituce, které mají sídlo ve SO ORP Jihlava - povětšinou v samotné Jihlavě patří např. Krajské vojenské velitelství, Oblastní inspektorát práce, Krajské státní zastupitelství, Energetický regulační úřad, pobočka Krajského soudu v Brně, pobočka ČSÚ, Finanční úřad, Česká pošta a další.

Na území aglomerace se nachází či zasahuje 7 mikroregionů (dobrovolných svazků obcí) - jde o Mikroregion Třeštsko (registruje 18 obcí v sousedství města Třeště), DSO mikroregionu Polensko (registruje 22 obcí, na hranicích 3 okresů - jihlavského, havlíčkobrodského a žďárského), Mikroregion Dušejovsko (registruje 10 obcí, v sousedství obce Dušejov). Pro první 3 zmíněné mikroregiony jsou typické projekty zaměřené na cyklistiku, značení tras, vybavení mobiliářem, sochy v obcích podél osvědčených cyklotras, atd. Obdobně toto platí i pro Mikroregion Telčsko (několik obcí jižní části aglomerace). Na území Mikroregionu Dušejovsko se nachází Komunitní škola Dušejov, která se zabývá vzdělávací činností a nabízí kurzy pro děti, ale i jejich rodiče, popř. pro seniory. Další dva mikroregiony se nacházejí na východní až jihovýchodní části aglomerace a jde o Svazek obcí mikroregionu Loucko (sdružuje 7 obcí v okolí Luk nad Jihlavou) a Mikroregion Černé lesy (sdružuje 18 obcí v okolí města Brtnice). Na severu (v rámci aglomerace obce Štoky a Smrčná) funguje ještě Sdružení Vrchovina.

Na území aglomerace se nachází také 5 místních akčních skupin. Jedná se o

- MAS Třeštsko (Batelov, Bílý Kámen, Boršov, Cejle, Cerekvička-Rosice, Čížov, Dlouhá Brtnice, Dolní Cerekev, Dudín, Dušejov, Dvorce, Hladov, Hojkov, Hubenov, Hybrálec, Jezdovice, Ježená, Kalhov, Kostelec, Milíčov, Mirošov, Opatov, Otín, Plandry, Rančířov, Rantiřov, Rohozná, Stonařov, Suchá, Šimanov, Třešť, Ústí, Větrný Jeníkov, Vilanec, Vyskytná nad Jihlavou, Zbilidy, Zbinohy)
- MAS Loucko (Bítovčice, Brtnice, Kamenice, Kozlov, Luka nad Jihlavou, Puklice, Velký Beranov, Vysoké Studnice)

Tyto MAS mají celé své území působnosti na území ORP Jihlava, které přibližně odpovídá území aglomerace. Dále část území v oblasti Polenska spadá pod MAS Českomoravské pomezí a na části jižního cípu aglomerace Jihlava operuje MAS Telčsko.

- MAS Telčsko (na území aglomerace: Hodice, Pavlov, Růžená)
- MAS Českomoravské pomezí (na území aglomerace: Arnolec, Dobronín, Dobrouť, Jamné, Jersín, Kamenná, Měšín, Nadějov, Polná, Smrčná, Stáj, Štoky, Věžnice, Věžnička, Záborná, Zhoř, Ždírec)
- MAS Podhorácko (na území aglomerace: Chlum, Bransouze, Kněžice, Hrutov)

MAS přes dotační tituly podporují obce, podnikatele, neziskové organizace a významnou měrou se podílejí na rozvoji infrastruktury svých území. Využívají místní znalosti a snaží se být představitelům obcí a jejich občanům co nejbližší.

Místních spolků funguje na území aglomerace nepřeberné množství. Zabývají se tělovýchovou, rybářstvím, myslivectvím, historií, kulturou, divadelnictvím, hudbou, vzděláváním, činností mládeže atd. Rovněž nestátní neziskové organizace jsou na území aglomerace velmi aktivní – kromě obvyklé škály činností stojí mimo jiné za konceptem nakládání s odpady, zaštiťují vzdělávací akce a semináře, zpracovávají a administrují žádosti spojené s odpadovým hospodářstvím či energetikou, zprostředkovávají osvětu v oblastech jako úspora energií, ekologické zemědělství či ekologická domácnost.

Návrh analýzy SWOT pro oblast veřejné správy a partnerství

Silné stránky	Slabé stránky
- vysoká míra participace občanů na věcech veřejných - vysoký počet mikroregionů vzniklých za účelem společného zájmu obcí na rozvoji území - pokrytí venkovských oblastí místními akčními skupinami - přítomnost sídel veřejných institucí a organizací	- vysoká míra rozdrobenosti sídelní struktury na územní JSA - nízká míra pocitu sounáležitosti především v malých obcích - město Jihlava jako relativně slabší centrum v porovnání se srovnatelnými krajskými metropolemi
Příležitosti	Hrozby
- zefektivnění práce veřejné správy na území aglomerace - rozvoj efektivní spolupráce a vybudování těsných vazeb mezi Jihlavou a ostatními obcemi - další elektronizace poskytovaných veřejných služeb a zavádění eGovernmentu - realizace projektu Podpora meziobecní spolupráce	zhoršující se situace veřejných rozpočtů v důsledku nižších příjmů a tlaku na vyšší výdaje

4 Zmapování strategií relevantních pro dané území

Cílem této kapitoly je poskytnutí přehledu relevantních strategií, které mají na území Jihlavské sídelní aglomerace dopad, za účelem zohlednění jejich cílů do vznikajícího integrovaného plánu rozvoje území a zamezení rozporů mezi tímto dokumentem a existujícími strategiemi. Kromě strategických dokumentů zpracovaných pro zájmové území strategie (nebo pro jeho významné části), které identifikují současný stav a nastiňují vhodné budoucí intervence v území a jsou tedy zásadní pro analytickou i návrhovou část integrované strategie, byly využity také strategické a metodické dokumenty na národní a evropské úrovni. Tyto dokumenty vymezují širší kontext zpracovávané integrované strategie v rámci regionální politiky EU a implementace ESIF v Česku v období 2014 - 2020.

4.1 Evropská úroveň

Ke klíčové legislativě Evropského parlamentu a Rady, která upravuje podmínky čerpání evropských strukturálních a investičních fondů v příštím programovém období 2014 - 2020 patří **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o společných ustanoveních ohledně EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF** a dále jsou to nařízení, která upravují specifika jednotlivých fondů. Tato nařízení upravují podobou základních principů kohezní politiky a stanovují společná pravidla pro čerpání peněz z ESIF.

4.2 Národní úroveň

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020 je stěžejní dokument, který každý členský stát vypracovává v rámci vyjednávání s Evropskou komisí ohledně podmínek pro čerpání fondů EU v programovém období 2014-2020. Ucelený návrh Dohody o partnerství zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj se svými partnery a finální verze musí projít schvalovacím procesem v Evropské komisi a na úrovni české vlády. Hlavním posláním tohoto dokumentu je vymezit a řádně podložit, na co a jakým způsobem hodlá členský stát použít strukturální fondy. Obsahuje hospodářskou analýzu země, vymezuje silné a slabé stránky pro oblast konkurenceschopnosti, a v neposlední řadě navrhuje strukturu operačních programů a jejich implementační struktury. Dohoda o partnerství je věnována analýze současné sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb České republiky, na jejichž základě jsou stanoveny priority pro financování v letech 2014–2020 při současném sledování naplňování společných cílů EU. Důležitou součástí Dohody jsou také základní principy pro uplatňování integrovaných nástrojů.

K dalším dokumentům na národní úrovni ovlivňující JSA patří:

- Operační programy pro programové období 2014-2020
- Národní dokument o územní dimenzi
- Metodika přípravy veřejných strategií
- Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (MPIN)
- Manuál pro realizaci Integrovaných plánů rozvoje území navazující na MPIN

4.3 Regionální úroveň

Strategický plán rozvoje statutárního města Jihlavy do roku 2020

Prioritní oblasti A: Vzdělávání, podnikání a zaměstnanost, Prioritní oblast B: Sociální oblast, zdravotnictví a bezpečnost, Prioritní oblast C: Udržitelný rozvoj města = doprava, životní prostředí, veřejné prostory, brownfields. Prioritní oblast D: Kultura, sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch.

Profil města obsahuje základní údaje o Jihlavě, obyvatelstvo, ekonomika města, cestovní ruch, trh práce, podmínky pro znalostní ekonomiku, bydlení ve městě, sociální oblast, školství a vzdělávání, zdravotnictví, kultura, sport a volnočasové aktivity, bezpečnost a prevence, doprava a technická infrastruktura, životní prostředí, veřejná správa

Plán zdraví a kvality života

Mezioborový rozvojový plán, který sleduje řadu oblastí s vlivem na zdraví obyvatel města: veřejná správa, informovanost a strategický rozvoj, životní prostředí, zdravý životní styl, prevence, zdravotnické služby, kultura, sport, volný čas, sociální problematika, bydlení, sociopatologické jevy, vzdělávání a osvěta, podnikání, ekonomika a cestovní ruch, doprava

Programové prohlášení rady města 2010 – 2014

Střednědobý koncepční dokument politické reprezentace statutárního města Jihlava obsahující priority rozvoje města na volební období 2010 – 2014. Programové prohlášení akcentuje především tyto oblasti: rozvoj a hospodaření města, životní prostředí a územní plánování, kultura a propagace města, sport, sociální oblast a bezpečnost.

Oborové koncepce statutárního města Jihlavy:

Pro jednotlivé oblasti socioekonomické analýzy Jihlavské sídelní aglomerace a následně pro výběr klíčových oblastí rozvoje IPRÚ byly a budou využity oborové koncepce města Jihlavy, které jsou zpracovány pro oblast dopravy, kultury, sportu a volnočasových aktivit, životního prostředí, sociálních služeb a školství. Konkrétně se jedná o následující koncepce:

- Územní plán města Jihlavy
- Koncepce parkovacího systému na území širšího centra města Jihlavy
- Dopravní koncepce města Jihlavy
- Akční plán pro městskou mobilitu
- Seznam projektových záměrů města Jihlavy v oblasti Dopravy
- Generel cyklistické dopravy
- Koncepce jihlavské kultury a kulturních aktivit statutárního města Jihlavy v letech 2008 - 2011
- Koncepce sportu a volnočasových aktivit
- Plán odpadového hospodářství Jihlava 2011-2015
- Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Jihlavy
- Zpráva o školství na území města Jihlavy
- Územní energetická koncepce města Jihlavy

Strategické dokumenty Kraje Vysočina

Pro zpracování socioekonomické analýzy byly využity také strategické dokumenty Kraje Vysočina, neboť výstupy z těchto koncepcí mají přímý dopad na území Jihlavské sídelní aglomerace a v rámci zpracování IPRÚ je nutné zajistit vzájemný soulad a synergii těchto dokumentů.

Klíčovým dokumentem je **Strategie Kraje Vysočina 2020 s navazujícím Programem rozvoje Kraje Vysočina**. Nejdůležitější částí dokumentu je **Programová část Strategie**, která navazuje na poznatky z analytické části a definuje pět prioritních oblastí rozvoje:

- Vysočina jako atraktivní venkovský prostor
- Lidé na Vysočině
- Moderní infrastruktura
- Ochrana přírodního bohatství
- Konkurenceschopná ekonomika

K dalším rozvojovým dokumentům Kraje Vysočina, které jsou zohledňovány při pracování IPRÚ patří:

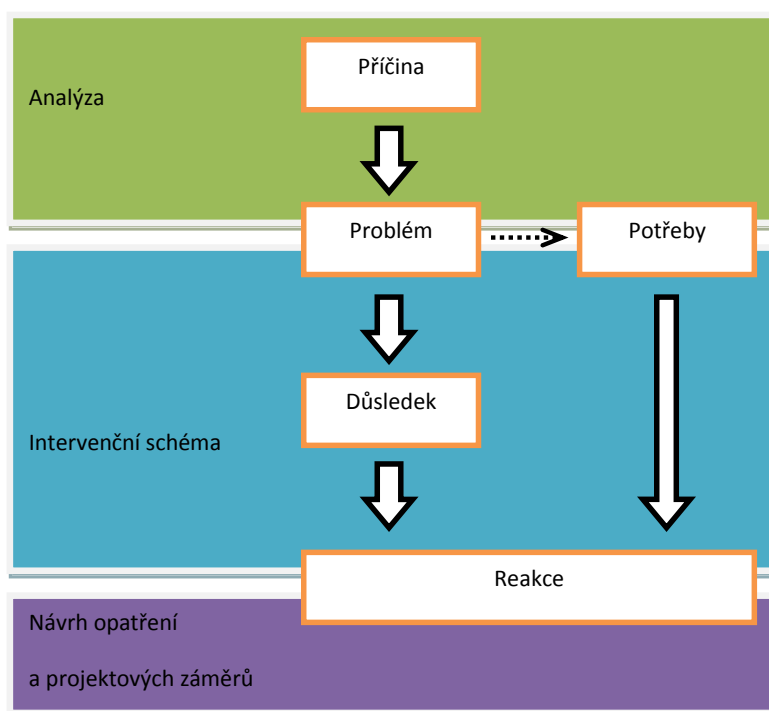
- Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012-17
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina
- Regionální inovační strategie Kraje Vysočina
- Strategie inteligentní specializace Kraje Vysočina
- Páteřní silniční síť Kraje Vysočina
- Dopravní plán

4.4 Srovnání využití integrovaných nástrojů se zahraniční dobrou praxí

Institut integrovaného plánování při využívání evropských fondů je v mezinárodním kontextu novinkou. Vůbec prvním systémovým nástrojem integrovaného financování, který byl využit u většího množství měst v České republice byl integrovaný plán rozvoje města. Přenesení integrovaných přístupů při rozvoji území kraje, mikroregionů, měst a obcí je v současné době velmi aktuální a mělo by napomoci veřejné správě dosáhnout vyšší kvality strategického plánování a řízení. Přestože se na úrovni institucí Evropské unie hovoří o potřebě více zapojit města do implementace strukturálních fondů již poměrně dlouho, teprve během příprav programového období 2014 - 2020 došlo v evropské legislativě k významnějšímu posílení urbánní dimenze. V minulosti tak s výjimkou aglomerace čtyř největších měst Nizozemí (tzv. Randstad, který je navíc administrativními možnostmi, počtem obyvatel, velikostí území i typem potřeb v jiné situaci a zkušenosti tak nejsou plně přenositelné) neexistují obdobné příklady, kterými by se bylo možné v tuzemských podmínkách inspirovat. S ohledem na skutečnost, že se v současnosti v jiných členských státech stejně jako v České republice teprve rozpracovávají integrované strategie, nejsou dostupné příklady dobré či nevhodné praxe, které by bylo možné využít. Jednou z mála výjimek je studie „Integrované územní investice měst - Srovnávací studie Slovenska, Polska, Nizozemska a České republiky“, která je výstupem aktuálně realizovaného projektu Svazu měst a obcí ČR "Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014 - 2020", a která obsahuje podrobnější informace o připravovaných integrovaných strategiích samospráv v sousedním Slovensku, Polsku a Nizozemí.

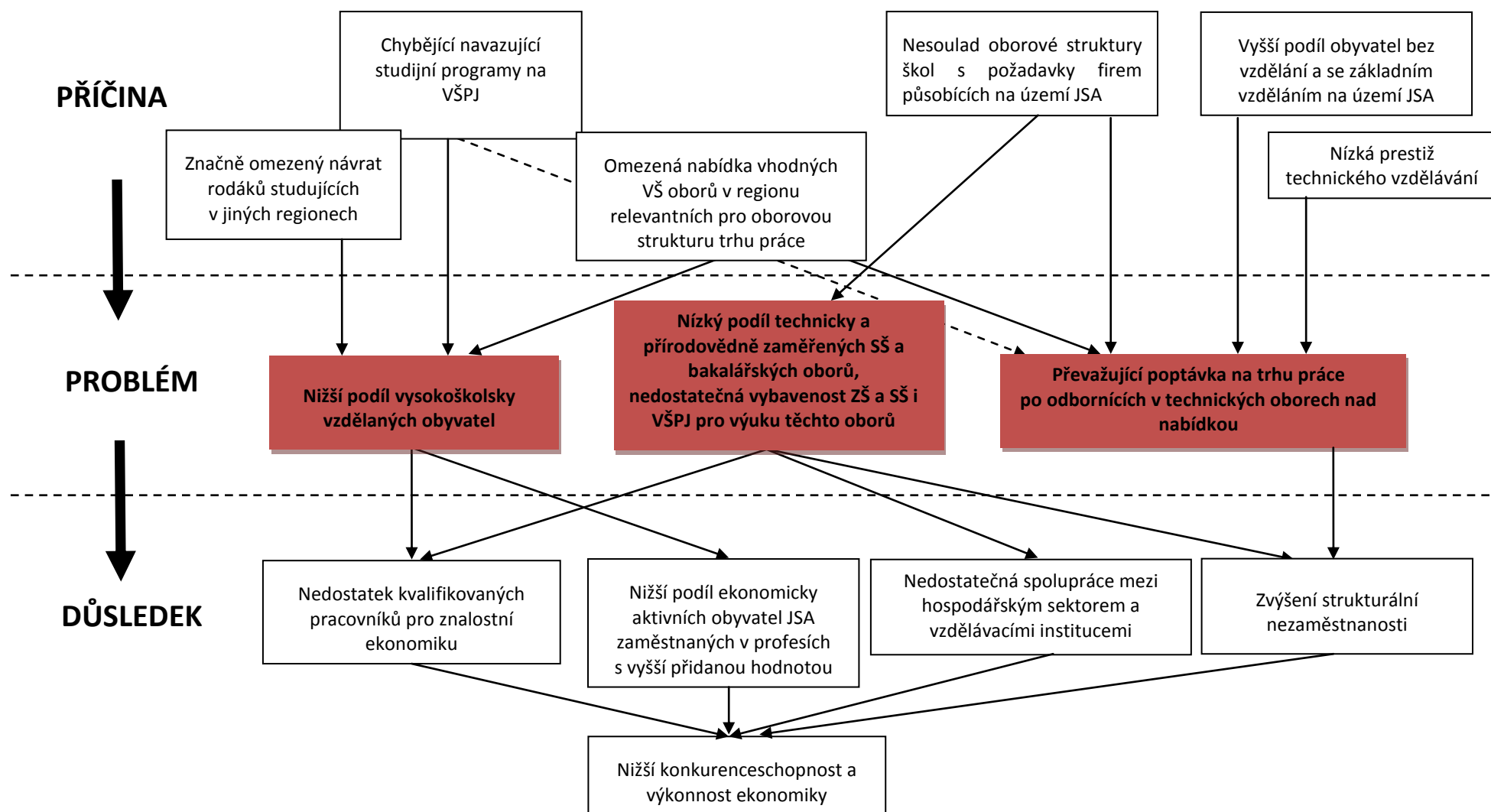
5 Analýza problémů

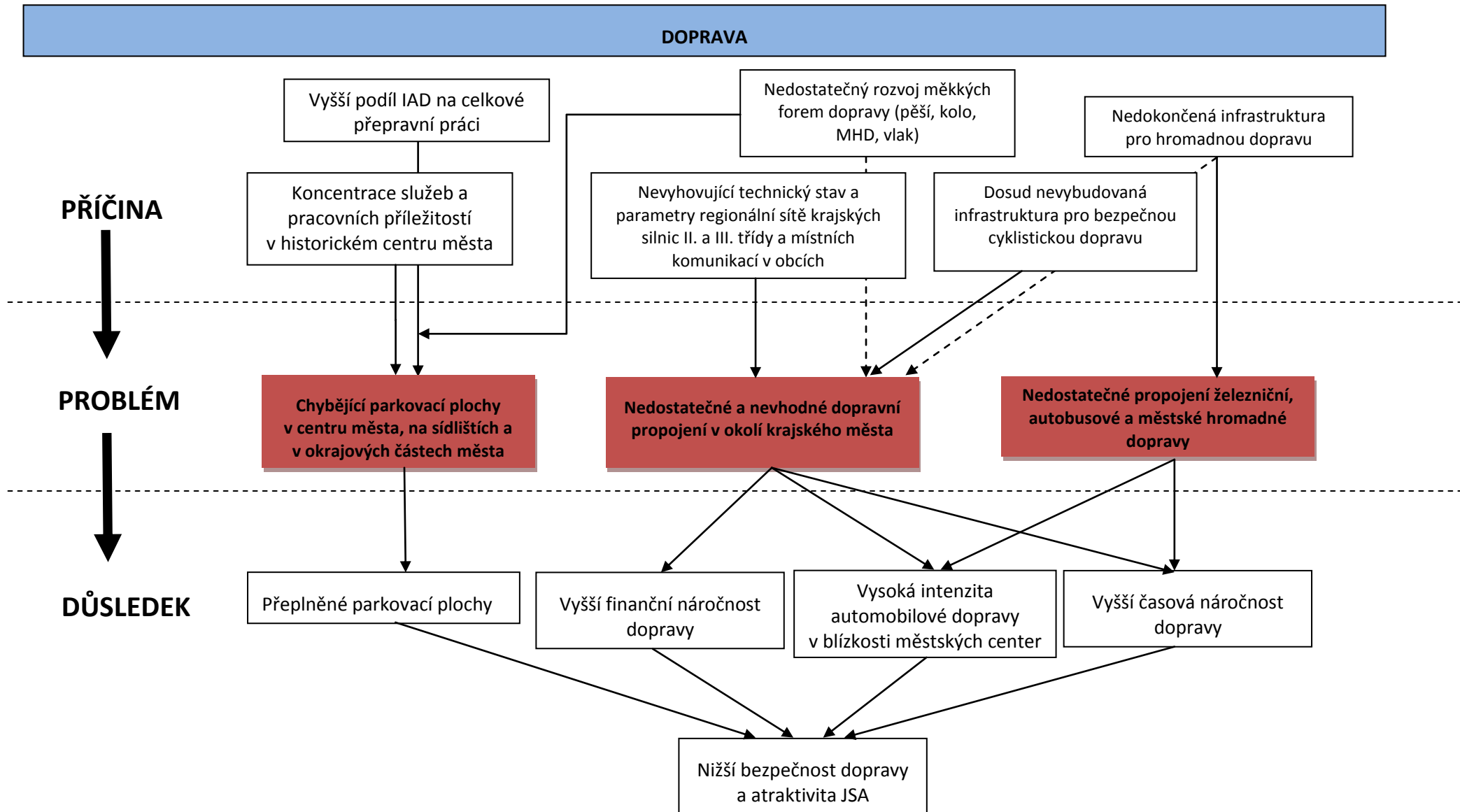
Problémová analýza vychází ze situační analýzy a SWOT analýzy a pojmenovává hlavní problémy a bariéry rozvoje v daném rozvojovém kontextu. Jde o syntézu souvislostí vážících se k nejvýznamnějším rozvojovým problémům. Určuje kritické oblasti, u nichž je region schopen dosáhnout prostřednictvím dostupných zdrojů zlepšení. Formulace problémů rozvoje zájmového území představuje v procesu tvorby integrované strategie významný mezník, neboť ukazuje, na co při plánování jejího dalšího rozvoje zaměřit pozornost. Problém je možné definovat jako rozpor mezi žádoucím stavem a stavem současným (popsaným v analýze), jak ukazuje následující schéma. Problémy budou identifikovány pomocí expertního hodnocení ve spolupráci s tematickými pracovními skupinami, při němž budou významně zohledněny již provedené analytické vstupy (socioekonomická analýza, SWOT analýza) a další existující analýzy, průzkumy, strategie apod. relevantní pro území aglomerace. Jedná se tudíž o kvalitativní analýzu.

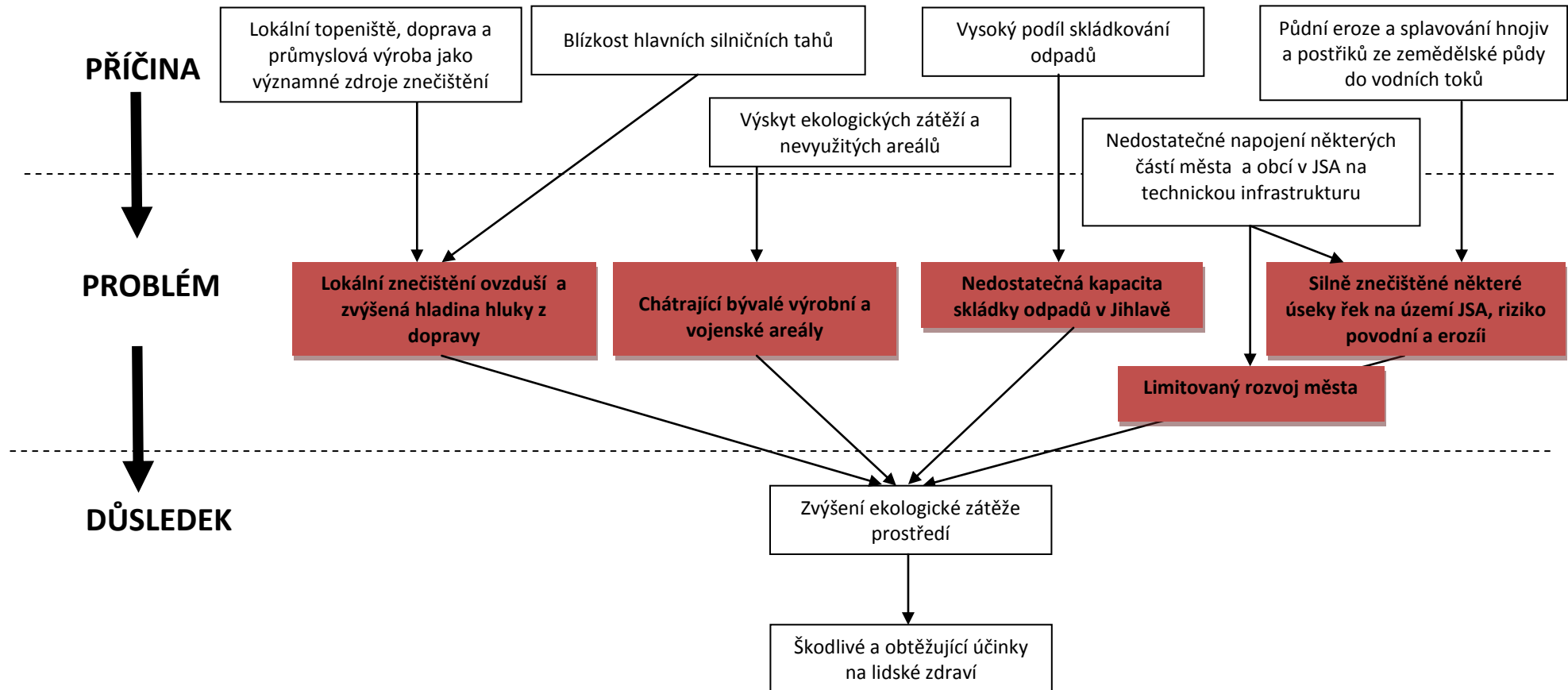
Pro identifikaci a popis problémů byl použit rámec „příčina – problém – důsledek – potřeby – reakce“ (viz předchozí schéma), který je analogií „teorie změny“ využívané při zpracování nových operačních programů. Jednotlivé problémy jsou při využití tohoto rámce popsány v jednotné struktuře, kdy každý z nich je vysvětlen výčtem (řetězcem) příčin a důsledků. Stává se tak cenným základem pro návrh intervenční logiky, kterou využívají mj. aktuálně zpracovávané operační programy. Při formulaci problémů je třeba mít na paměti, že ne všechny mohou být řešeny intervencemi ze strany nositele integrované strategie (především s ohledem na věcné zaměření regionální politiky EU v ČR v programovém období 2014–20), která tudíž na všechny identifikované problémy nemůže reagovat.

PODNIKÁNÍ, KONKURENCESCHOPNOST A VZDĚLÁVÁNÍ

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

6 Analýza rizik

Rizika jsou jedním z důležitých faktorů, se kterými je nutno počítat jak na začátku, tak v průběhu jakéhokoliv projektu, tedy i při zpracování a implementace strategie rozvoje území, pokud se na tento proces díváme jako na projekt s jasně vymezeným začátkem a koncem. V rámci analytické části tvorby IPRÚ byla zpracována analýza rizik expertní metodou, tj. bez účasti zadavatele a stakeholderů projektu. V rámci této analýzy byla provedena identifikace a pojmenování konkrétních hrozeb, ohodnocení pravděpodobnosti jejich uskutečnění a dopadu na cíle. Zpracováním analýzy rizik v této části je nutné chápat jako podpůrný podklad pro definici návrhové části IPRÚ a nikoliv jako nástroj pro řízení rizik, kterým lze omezit pravděpodobnost výskytu rizik nebo snížit jejich dopad úspěšné splnění cílů strategie.

Rizika jsou uvedena v tzv. registru rizik, který vedle přehledu všech identifikovaných rizik obsahuje hodnocení dopadu konkrétního rizika, hodnocení pravděpodobnosti, že riziko nastane, významnost rizika jako součin hodnot dopadu a pravděpodobnosti výskytu rizika a opatření ke snížení významnosti rizik a vlastníka rizika. Každé riziko je zařazeno do jedné z níže uvedených skupin:

1. finanční rizika (rizika spojená s finančními aktivitami, např. zadlužování, schopnosti kofinancování atd.),
2. organizační rizika (např. řízení projektů, komunikace se stakeholdery atd.),
3. právní rizika (související se změnami legislativních podmínek),
4. technická rizika (zahrnují např. technickou infrastrukturu, nemovitosti atd.),
5. věcná rizika (souvisí s rozvojem Jihlavské sídelní aglomerace).

Jak bylo uvedeno výše, významnost rizika vychází ze součinu hodnot očekávané pravděpodobnosti výskytu rizika a jeho dopadu na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) jsou hodnoceny na škále 1-5. Hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Obě hodnoty byly stanoveny expertním odhadem.

Výsledná hodnota ukazatele „významnost rizika“ je určující při stanovení přijatelnosti rizika. V rámci této analýzy jsou rozlišovány tyto kategorie přijatelnosti rizik uvedené v následující tabulce.

Tabulka 22 - Kategorie přijatelnosti rizika

Kategorie přijatelnosti rizika	Rozpětí bodové hodnota významnosti rizika
Riziko nepřijatelné	10 - 25
Riziko podmíněčně přijatelné	5 - 9
Riziko přijatelné	0 - 4

Přijatelné riziko představuje takovou míru rizika, kdy není potřeba přijímat žádná opatření. Podmínečně přijatelné riziko znamená, že je třeba v dlouhodobém horizontu naplánovat a realizovat ochranná opatření, která míru rizika sníží. Nepřijatelné riziko představuje takovou míru rizika, při níž musí být neprodleně učiněna patřičná opatření. Současně je třeba respektovat, že riziko s nejvyšším stupněm následků a nízkou pravděpodobností/frekvencí je chápáno jako důležitější, než riziko spojené s nižším stupněm následků a vyšší pravděpodobností/frekvencí.

Tabulka 23 - Registr rizik implementace IPRÚ JSA

Číslo	Skupina rizik	Riziko	P	D	V = P*D	Opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
1	Finanční rizika	Nedostatek finančních prostředků stakeholderů na kofinancování projektů realizovaných v rámci IPRÚ	4	5	20	Intenzivně komunikovat s partnery, dodržovat principy strategického a projektového řízení, zavést a sledovat principy zdravého finančního řízení, nepodceňovat udržitelnost projektů (zejména finanční)	Město Jihlava, partneři
2		Nedostatek prostředků města Jihlavy na kofinancování projektů realizovaných v rámci IPRÚ	3	5	15	Dodržovat principy strategického a projektového řízení, zavést a sledovat principy zdravého finančního řízení, nepodceňovat finanční udržitelnost projektů (zejména finanční)	Město Jihlava
3		Vrácení získaných dotací v rámci udržitelnosti projektů nebo neuznatelné výdaje projektů v realizaci	3	5	15	Zavést a dodržovat projektové řízení, pravidelně komunikovat s příslušným ŘO, prohlubovat vzdělávání příslušných pracovníků	Město Jihlava, příjemce dotace
4		Překročení ukazatele dluhové služby	2	3	6	Zavést a sledovat principy zdravého finančního řízení, nezvyšovat zadlužení města bez významných strategických důvodů	Město Jihlava
5	Organizační rizika	Špatné řízení a vzájemná koordinace při realizaci projektů IPRÚ	3	3	9	Zavést a dodržovat projektové řízení, nastavit komunikační kanály, zavést pravidelná setkávání s partnery	Město Jihlava
6		Nízká odborná způsobilost dodavatelů	2	3	6	Při výběru dodavatele klást důraz na kvalitativní hodnocení	Město Jihlava
7		Špatná spolupráce se stakeholdery	2	3	6	Nastavit komunikační kanály – město – partneři, zavést pravidelná setkávání s partnery	Město Jihlava, partneři
8		Přerušení kontinuity v přípravě na nové programové období v důsledku komunálních voleb	1	4	4	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava
9		Nedostatečná připravenost města Jihlavy na využití finančních prostředků z ESIF	1	3	3	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava

Číslo		Riziko	P	D	V = P*D	Opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
10		Vysoká fluktuace zaměstnanců na úřadu na klíčových postech	1	2	2	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava
11	Právní rizika	Změna podmínek upravující čerpání finančních prostředků z ESIF	3	5	15	Pravidelně a aktivně komunikovat s ŘO, připravit finanční rezervu, zavést a sledovat principy zdravého finančního řízení	Město Jihlava, příjemce dotace
12		Změna legislativy upravující rozpočtové určení daní	3	3	9	Zavést a sledovat principy zdravého finančního řízení	Město Jihlava, kraj, stát
13		Chyby v právních aktech na straně města Jihlavy	1	4	4	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava
14	Technická rizika	Špatný stav nemovitostí v majetku města	2	3	6	Provést přehodnocení nemovitého majetku města (tj. školská zařízení, sociální zařízení, byty, nebytové prostory, sportoviště, doprava, pozemky s vyhodnocením jejich nároků na údržbu a opravu) a vhodnou formou jej konsolidovat	Město Jihlava - OM
15		Špatný stav nemovitostí v majetku organizací zřizovaných městem	1	2	2	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava, příspěvkové organizace
16		Zastaralé technické vybavení města	1	2	2	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava - OI
17	Věcná rizika	Nadměrné zvyšování intenzity dopravy	3	4	12	Upřednostnit projekty zaměřené na vyřešení dopravní situace ve městě, prosazovat dopravní opatření na vyřešení situace na vyšších úrovních (kraj, stát)	Město Jihlava, kraj, stát
18		Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel oborově zaměřených v souladu s poptávkou na trhu práce	4	3	12	Realizovat cíle IPRÚ JSA, podporovat spolupráci firem, škol, kraje a města	Město Jihlava, kraj
19		Ekonomická situace na úrovni ČR	3	3	9	Realizovat cíle IPRÚ JSA, podporovat ekonomický rozvoj města	Město Jihlava, kraj, stát
20		Zvýšení nezaměstnanosti, především strukturální	2	4	8	Realizovat cíle IPRÚ JSA, podporovat spolupráci úřadu práce, škol a firem	Město Jihlava, kraj, stát

21		Ohrožení realizovaných investic vyšší mocí (přírodní katastrofy)	2	3	6	Zavést krizové řízení a podporovat investice do monitoringu	Město Jihlava
22		Demografické stárnutí obyvatelstva	2	2	4	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava
23		Zhoršující se stav životního prostředí	1	3	3	<i>riziko přijatelné</i>	Město Jihlava – OŽP + OD

7 Analýza zainteresovaných stran

Výstupem analýzy zainteresovaných stran je registr zainteresovaných stran. Jako zainteresovanou stranu (stakeholdera) označujeme každou organizaci, jež je projektem ovlivněn ať pozitivně, negativně, přímo, nepřímo, záměrně či nezáměrně. Řízení vztahu se zainteresovanými stranami je jednou ze základních podmínek naplnění cílů IPRÚ, neboť zájmy zainteresovaných stran zásadně ovlivňují nastavení i průběh realizace IPRÚ a na jejich hodnocení závisí úspěšnost strategie. Cílem analýzy zainteresovaných stran je uvědomit si skutečná očekávání organizací spojených s realizací IPRÚ a racionalizovat zapojení těchto aktérů do přípravy, resp. realizace integrované strategie IPRÚ.

7.1 Podrobná identifikace subjektů

Důkladná identifikace subjektů, které mohou být potenciálně aktivně zapojeny do přípravy a realizace Integrovaného plánu rozvoje území nebo mohou být jeho realizací významně ovlivněny, byla provedena na základě metodiky uvedené v manuálu pro zpracování integrovaných nástrojů. Jako zdroj pro specifikaci možných subjektů byly využity převážně veřejné databáze, veřejně přístupné zdroje, zpracované analytické materiály a další podkladové materiály poskytnuty ze strany magistrátu. Při identifikaci subjektů byly vybírány ty, jejichž sídlo a činnost se váže zejména k centru aglomerace.

Zmapována byla:

- Všechna města a obce v daném území;
- Další územní jednotky (kraje, Euroregiony, MAS apod.);
- Státní a další veřejné instituce (ČSÚ, Úřad práce, správa povodí apod.);
- Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací, jako je hospodářská komora, asociace neziskových organizací, profesní svazy apod.)
- Významné podniky;
- Vlastníci a správci důležité infrastruktury (dopravní, energetická, environmentální, telekomunikační, vodohospodářská apod.);
- Školská a vzdělávací zařízení - školy, školící poradny, akademická obec (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, vědeckotechnologické parky);
- Výzkumné instituce;
- Nadace a nadační fondy;
- Organizace zřízené či založené městem či krajem;
- Nevládní neziskové organizace;
- Církev;
- Zájmová a profesní sdružení.

Tabulka 24 - Podrobná identifikace možných subjektů

Všechna města a obce v daném území	Arnolec, Batelov, Bílý Kámen, Bítovčice, Boršov, Bransouze, Brtnice , Cejle, Cerekvička-Rosice, Čížov, Dlouhá Brtnice, Dobronín, Dobrouťov, Dolní Cerekev, Dudín, Dušejov, Dvorce, Hladov, Hodice, Hojkov, Hrutov, Hubenov, Hybrálec, Chlum, Jamné, Jankov, Jersín, Jezdovice, Ježená, JIHLAVA , Kalhov, Kamenice, Kamenná, Kněžice, Kostelec, Kozlov, Luka nad Jihlavou, Malý, Beranov, Měšín, Meziříčko, Milíčov, Mirošov, Nadějov, Opatov, Otín, Pavlov,
------------------------------------	---

	Plandry, Polná, Puklice, Rančířov, Rantířov, Rohozná, Růžená, Rybné, Smrčná, Stáj, Stonařov, Střítež, Suchá, Šimanov, Štoky, Třešť, Ústí, Velký Beranov, Větrný Jeníkov, Věžnice, Věžnička, Vílanec, Vyskytná nad Jihlavou, Vysoké Studnice, Záborná Zbilidy, Zbinohy, Zhoř, Ždírec
Další územní jednotky (kraje, Euroregiony, MAS apod.)	Kraj Vysočina, Svazek obcí ISNOV Mikroregiony: Sdružení Vrchovina, Svazek obcí mikroregionu Černé lesy, Svazek obcí mikroregionu Loucko, Mikroregion Dušejovsko, Mikroregion Telčsko, Mikroregion Polensko, Mikroregion Třeštsko MAS: MAS Třeštsko, MAS Loucko, MAS Českomoravské pomezí, MAS Telčsko
Státní a další veřejné instituce (ČSÚ, Úřad práce, správa povodí apod.)	Úřad práce Jihlava, České dráhy, Povodí Moravy, Lesy České republiky, Státní pozemkový úřad, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Státní veterinární ústav Jihlava, Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina
Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací, jako je hospodářská komora, asociace neziskových organizací, profesní svazy apod.)	Okresní hospodářská komora Jihlava, Agentura CzechInvest, Odborový svaz KOVO, OS Kovo ZO při Bosch Diesel Jihlava, Asociace slunce, solária, fotomedicína - Česká republika, Družstvo Lékáren, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), Jihlavská unie sportu
Významné podniky a zaměstnavatelé	Bosch Diesel, s.r.o., Automotive Lighting, s.r.o., PSJ, a.s., Kronospan CR, s.r.o., Kostecké uzeniny, a.s., JAS ČR, a.s., Kronospan OSB, s.r.o., Silva CZ, s.r.o., Agropodnik, a.s., Jihlava, Icom transport, a.s., Moravské kovárny, a.s., Motorpal, a.s., Nemocnice Jihlava, přísp.org., Moravia Lacto, a.s., Sapeli, a.s., Tönnies Fleisch CZ, s.r.o., Swoboda CZ, s.r.o., Vrtal, s.r.o., Gordic, s.r.o., Ammeraal Beltech, s.r.o., Masonite CZ, s.r.o., Swoboda - Stamping, s.r.o., ESO-Land, s.r.o., Tesla Jihlava, s.r.o., Agrokop CZ, a.s., Diton, s.r.o., Jipocar Logistic, s.r.o., Psychiatrická nemocnice Jihlava, Lapek, a.s., Služby Města Jihlavy, s.r.o., Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, přísp.org., Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, přísp.org., Kraj Vysočina, Statutární město Jihlava, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina, Katastrální úřad pro Vysočinu

Vlastníci a správci důležité infrastruktury (dopravní, energetická, environmentální, telekomunikační, vodohospodářská apod.)	Ředitelství silnic a dálnic, Správa železniční dopravní cesty, Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko, Jihomoravská energetika, a.s., Jihomoravská plynárenská a.s., Jihlavské kotelny, spol. s r. o., Český Telecom, a. s., Vodárenská akciová spol., a.s., Kraj Vysočina, Krajská správa a údržba silnic Vysočiny
Školská a vzdělávací zařízení - školy, školící poradny, akademická obec (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, vědeckotechnologické parky)	Mateřské a základní školy: Mateřská škola Mozaika Jihlava, Březinova 114, příspěvková organizace Mateřská škola a Speciálně pedagogické centrum Jihlava, Demlova 28, Základní škola a mateřská škola Cejle, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Batelov, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Brtnice, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Dlouhá Brtnice, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Dobronín, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Dolní Cerekev, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Dušejov, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Jamné, příspěvková organizace; Základní škola Jihlava, Demlova 32; Základní škola Otokara Březiny, Jihlava, Demlova 34; Základní škola Jihlava, E. Rošického 2; Základní škola Jihlava, Havlíčkova 71; Základní škola Jihlava, Kollárova 30; Základní škola Jihlava, Křížová 33; Základní škola Jihlava, Nad Plovárnou 5; Křesťanská základní škola Jihlava; Základní škola Jihlava, Seifertova 5; Základní škola T.G.Masaryka Jihlava, Žižkova 50; Základní škola a Mateřská škola Kamenice, okres Jihlava, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Kněžice; Základní škola a Mateřská škola Kostelec, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Luka nad Jihlavou, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Brzkov, příspěvková organizace; Základní škola Polná, okres Jihlava; Základní škola a mateřská škola Puklice, p.o; Základní škola a Mateřská škola Stonařov, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Pavlov, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Štoky, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Hodice, příspěvková organizace; Základní škola Třešť; Základní škola a Mateřská škola Růžená, příspěvková organizace; Základní škola a mateřská škola Velký Beranov, okres Jihlava, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Kozlov, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Větrný Jeníkov, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Věžnice; Základní škola a mateřská škola Vyskytná nad Jihlavou, příspěvková organizace; Základní škola a Mateřská škola Zhoř, okres Jihlava, příspěvková organizace

	Střední školy: Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava - Helenín, Hálkova 42; TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o.; Soukromé gymnázium AD FONTES, o. p. s.; Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava; Gymnázium Jihlava; Manažerská akademie - střední odborná škola, s. r. o.; Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava; Soukromá vyšší odborná škola grafická a Střední umělecká škola grafická, s. r. o.; Soukromá vyšší odborná škola sociální, o. p. s.; Škola ekonomiky a cestovního ruchu, soukromá střední odborná škola s. r. o.; Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava; FARMEKO - Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední odborná škola, s.r.o.; Střední škola stavební Jihlava; Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť Vysoká škola: Vysoká škola polytechnická Jihlava Vědeckotechnologický park: Vědeckotechnický park a Centrum transferu technologií Vysočina
Výzkumné instituce	Klaster obecného strojírenství, CZECH IT CLUSTER, Energoklaster CTT Vysočina, o.p.s, Klaster českých nábytkářů, Klaster výrobců obalů OMNIPACK
Nadace a nadační fondy	Bílý kruh bezpečí, o.s., Středisko křesťanské pomoci Jihlava, Středisko křesťanské pomoci - Naděje pro život Jihlava, Jihlavský nadační fond, Nadační fond Albert
Organizace zřízené či založené městem či krajem	Organizace zřízené městem: obchodní společnosti: Jihlavské vodovody a kanalizace a.s., Dopravní podnik města Jihlavy, a.s., Služby města Jihlavy s.r.o., Správa městských lesů Jihlava, s.r.o., Prádelna a čistírna Jihlava, s.r.o., HC Dukla Jihlava, s.r.o., Jihlavské kotelny, s.r.o. (pouze s majetkovou účastí města), Teniscentrum Jihlava, a.s. (pouze s majetkovou účastí města), FC Vysočina Jihlava, a.s. (pouze s majetkovou účastí města) Organizace zřízené městem: příspěvkové organizace: Denní a týdenní stacionář Jihlava, Domov pro seniory Jihlava – Lesnov, Dům dětí a mládeže Jihlava, Integrované centrum sociálních služeb Jihlava, Městská knihovna Jihlava, Zoologická zahrada Jihlava, Mateřské a základní školy (viz oddíl vzdělávací organizace)

	Organizace zřízené krajem: Vysočina Tourism, příspěvková organizace Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace, Horácké divadlo Jihlava, příspěvková organizace, Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Domov důchodců Ždírec, příspěvková organizace, Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, Domov mládeže a Školní jídelna Jihlava, Pedagogicko-psychologická poradna Jihlava, Vysočina Education, školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, příspěvková organizace, Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace, Dětské centrum Jihlava, Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, příspěvková organizace, střední školy (viz oddíl vzdělávací organizace)
Nevládní neziskové organizace	Životní prostředí: Ekoinfocentrum ZO ČSOP, Arnika Jihlava Věda a výzkum: Centrum multikulturního vzdělávání, o.s., Česká společnost pro povrchové úpravy, o.s. Vzdělání: Křesťanská základní škola Jihlava Sociální oblast: Hnutí Pro život ČR, o.s., Občanského sdružení pro podporu a péči o duševně nemocné VOR Jihlava, Preventis, Roska Jihlava, Středisko křesťanské pomoci (azylový dům pro muže v Jihlavě a Naděje pro život Jihlava), Tyflo Vysočina Jihlava, o.p.s., TyfloCentrum Jihlava, Tyfloservis, Život 90 – Jihlava, Diecézní charita Brno - Oblastní Charita Jihlava, Asociace pomáhající lidem s autismem - APLA - Vysočina, o.s., Občanská poradna Jihlava, Jihlavská unie neslyšících, Liga vozíčkářů, Klub seniorů Jihlava - Okružní, Občanské sdružení Horizont-Jihlava, Občanské sdružení Kamínek při Základní škole speciální Jihlava, Občanské sdružení Otevřená škola Sociální služby: Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, Krajská organizace Kraj Vysočina, o.s., Centrum pro rodinu Vysočina, o.s., Centrum pro rodinu a sociální péči Vysočina, Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, o.p.s., Domácí hospic Vysočina, o.p.s., Středisko rané péče SPRP Brno

	Zdraví: Calendula občanské sdružení, Česká rada nevidomých a slabozrakých, o.s. Kultura: Horácké folklorní sdružení, Horácký fotoklub Jihlava, Horácký soubor písní a tanců Vysočan, Jihlavský havířský průvod, o.s., Pěvecké sdružení Campanula Jihlava, Sokolská župa plukovníka Švece, Společnost přátel dělostřelby, Divadelní soubor NaKop TyJátr, De Facto Mimo, Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie Sport: Florbalová škola Jihlava, KČT Vysočina, Krajské sdružení ČSTV Vysočina, Krajský atletický svaz Vysočina, Krajský výbor českého svazu cyklistiky Vysočina, Kuželkářský klub PSJ Jihlava, Kynologický klub Jihlava, Malá kopaná Jihlava, Moravský rybářský svaz, o.s. MO Jihlava, Občanské sdružení "Atletika", Regionální sdružení ČSTV Jihlava, TJ Blesk Jihlava, Vodácký klub Jihlava, 27. Přední hlídka Royal Rangers v ČR, ATLETIKA JIHLAVA, Běžec Vysočiny, o.s., Czech Spitfire Club Volný čas: Javořice - klub přátel E.T. Setona, Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko Divočáci Jihlava, Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko "Zvon" Jihlava, Klub českých turistů Tesla Jihlava, Klub českých turistů Vysočina, o.s., Klub plastikových modelářů Jihlava, o.s., Krajská organizace Pionýra Kraje Vysočina, LETECKÝ MODELÁŘSKÝ KLUB Aeroklub Jihlava, Radioklub Jihlava, Pionýrská skupina T.O. Mešnice, Bratr Kálef, r.s., Elvis Jihlava, TJ Sokol Jihlava, Georgii agricola, ČSE Dukla Jihlava - mládež - Hifiklub Jihlava, o.s. Dobrovolnictví: Nadační fond Adygine Ostatní: Sdružení na podporu mezinárodního přátelství „SLUNCE“, ČMOS PŠ, Oblastní organizační jednotka Vysočina, KOUS Vysočina
Církev	Apoštolská církev, Sbor bez hranic Jihlava, Ekklesia Jihlava, Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Jihlavě, Sbor Církve adventistů sedmého dne Jihlava, Církev římskokatolická, Náboženská obec Církve československé husitské v Jihlavě, Řád premonstrátských řeholních kanovníků
Zájmová a profesní sdružení	Konfederace politických vězňů, Český svaz tělesné výchovy Jihlava, Okresní sdružení lékařů české lékařské komory, Oblastní spolek Českého červeného

	kříže Jihlava, Krajský fotbalový svaz Vysočina, Český svaz bojovníků za svobodu, Archaia Brno o.p.s., Svaz důchodců ČR – místní organizace Jihlava, Okresní a základní organizace svazu postižených civilizačními chorobami, Svaz tělesně postižených v ČR – místní organizace č. Jihlava, Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina, Českomoravská myslivecká jednota okresní myslivecký spolek Jihlava,
Dopravci	ICOM transport a.s., Veolia Transport Východní Čechy a.s., ZDAR a.s.

Poznámka: Jako zdroj dat pro vypracování analýzy posloužily předchozí kapitoly analytické části, informace na veřejně přístupných zdrojích (zejména webové stránky www.jihlava.cz, www.kr-vysocina.cz, www.risy.cz, atd.), diskuse se zadavatelem a připomínkový proces. Každý subjekt je v tabulce uveden pouze jednou.

7.2 Subjekty relevantní pro IPRÚ

Z identifikovaných subjektů byly vybrány ty subjekty, které jsou relevantní pro řešené území a se vztahem k řešeným tématům. Za účelem tohoto výběru byla zpracována tzv. matice vlivu a zájmu ve vztahu k přípravě a naplňování integrované strategie. Klíčoví stakeholdeři budou především ti, kteří patří do skupiny s vysokou úrovní vlivu i zájmu. Hodnocení vlivu bylo identifikováno na základě expertního posouzení vztahu zaměření a činnosti organizace k řešeným prioritním tématům, definovaným na základě výstupů z analytických podkladů, zejména socioekonomické analýzy a analýzy problémů. Hodnocení zájmu bylo provedeno na základě intenzity dosavadní spolupráce se Statutárním městem Jihlavou (elektronická a telefonická komunikace), spolupráce při přípravě podkladů pro jednotlivé pracovní skupiny, účasti na přípravných pracovních jednáních k integrované strategii a mapování průběžného zájmu.

		VLIV	
		Nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký		
	vysoký		

Pro každou ze 3 prioritních oblastí – Ekonomická síla aglomerace, Integrovaná a ekologická mobilita a Zdravé životní prostředí – byla zpracována samostatná matice vlivu a zájmu ve vztahu k přípravě a naplňování integrované strategie za daná témata. Ve zvýrazněném poli jsou označeni klíčoví hráči. Jedná se o stakeholdery, kteří patří do skupiny s vysokou úrovní vlivu i zájmu.

Prioritní oblast 1 Ekonomická síla aglomerace (trh práce, vzdělávání, podnikatelská infrastruktura)

		VLIV	
		nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký	MAS Třeštsko MAS Loucko MAS Českomoravské pomezí MAS Telčsko MAS Podhorácko Státní pozemkový úřad ČMOS PŠ, Oblastní organizační jednotka Vysočina	Bosch Diesel, s.r.o., Automotive Lighting, s.r.o., PSJ, a.s., Kronospan CR, s.r.o., Kostecké uzeniny, a.s., JAS ČR, a.s., Kronospan OSB, s.r.o., Silva CZ, s.r.o., Agropodnik, a.s., Jihlava, Icom transport, a.s., Moravské kovárny, a.s., Motorpal, a.s., Moravia Lacto, a.s., Sapeli, a.s., Tönnies Fleisch CZ, s.r.o., Swoboda CZ, s.r.o., Vrtal, s.r.o., Gordic, s.r.o., Ammeraal Beltech, s.r.o., Masonite CZ, s.r.o., Swoboda - Stamping, s.r.o., ESO-Land, s.r.o., Tesla Jihlava, s.r.o., Agrokop CZ, a.s., Diton, s.r.o., Jipocar Logistic, s.r.o., Lapek, a.s. Vědeckotechnický park Vysočina Kladr obecného strojírénství, Kladr přesného strojírénství, CZECH IT CLUSTER, Energokladr CTT Vysočina, o.p.s, Kladr českých nábytkářů, Kladr výrobců obalů OMNIPACK
	vysoký	Občanské sdružení Otevřená škola KOUS Vysočina	Statutární město Jihlava Kraj Vysočina Obce Jihlavské sídelní aglomerace Vysoká škola polytechnická Jihlava Úřad práce ČR – krajská pobočka v Jihlavě Okresní hospodářská komora Jihlava Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest - Regionální kancelář pro Kraj Vysočina Mateřské, základní a střední školy v JSA Vysočina Education, školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, příspěvková organizace

Prioritní oblast 2 Integrovaná a ekologická mobilita (regionální silniční sítě, integrovaná doprava, udržitelné formy dopravy, bezbariérovost)

		VLIV	
		nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký	MAS Třeštsko MAS Loucko MAS Českomoravské pomezí MAS Telčsko MAS Podhorácko Lesy České republiky Státní pozemkový úřad Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových Služby města Jihlavy, s.r.o. Správa městských lesů Jihlava, s.r.o.	Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina
	vysoký	Bosch Diesel, s.r.o., Automotive Lighting, s.r.o., PSJ, a.s., Kronospan CR, s.r.o., Kostecké uzeniny, a.s., JAS ČR, a.s., Kronospan OSB, s.r.o., Silva CZ, s.r.o., Agropodnik, a.s., Jihlava, Icom transport, a.s., Moravské kovárny, a.s., Motorpal, a.s., Moravia Lacto, a.s., Sapeli, a.s., Tönnies Fleisch CZ, s.r.o., Swoboda CZ, s.r.o., Vrtal, s.r.o., Ammeraal Beltech, s.r.o., Masonite CZ, s.r.o., Swoboda - Stamping, s.r.o., ESO-Land, s.r.o., Tesla Jihlava, s.r.o., Agrokop CZ, a.s., Diton, s.r.o., Jipocar Logistic, s.r.o., Lapek, a.s. Klub českých turistů Tesla Jihlava, Klub českých turistů Vysočina, o.s.	Statutární město Jihlava Kraj Vysočina Obce Jihlavské sídelní aglomerace Ředitelství silnic a dálnic Dopravní podnik města Jihlavy, a.s. Správa železniční dopravní cesty České dráhy Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, přísp.org. ICOM transport a.s., Veolia Transport Východní Čechy a.s., ZDAR a.s.

Prioritní oblast 3 Zdravé životní prostředí (ekologické zátěže, energetika, ochrana životního prostředí, odpady)

		VLIV	
		nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký	MAS Třeštsko MAS Loucko MAS Českomoravské pomezí MAS Telčsko MAS Podhorácko Lesy České republiky Státní pozemkový úřad Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových Správa městských lesů Jihlava, s.r.o.	Jihomoravská energetika, a.s., Jihomoravská plynárenská a.s., Jihlavské kotelny, spol. s r. o.
	vysoký	Arnika Jihlava Ekoinfocentrum ZO ČSOP KOUS Vysočina	Statutární město Jihlava Kraj Vysočina Obce Jihlavské sídelní aglomerace Povodí Moravy JVAK Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest - Regionální kancelář pro Kraj Vysočina Služby města Jihlavy, s.r.o. Správa městských lesů Jihlava Svazek obcí ISNOV Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko Jihlavské vodovody a kanalizace a.s. Vodárenská akciová spol., a.s.

8 Analýza potřeb

Analýza potřeb zpracovaná pro Jihlavskou sídelní aglomeraci vychází z identifikovaných problémů v analytické části IPRÚ. Cíle a posléze opatření v návrhové části strategie budou vycházet z identifikovaných rozdílů mezi aktuálním stavem tj. problémy Jihlavské sídelní aglomerace a doporučeným cílovým stavem. Do analýzy potřeb byly zahrnuty dle analýzy problémů tři oblasti, jejichž řešení se klíčovým způsobem dotýká rozvoje celé aglomerace. Jsou to podnikání, konkurenceschopnost a vzdělávání, dále doprava a poslední oblastí je životní prostředí.

Aktuální stav (identifikované problémy)	Doporučený cílový stav
Podnikání, konkurenceschopnost a vzdělávání	
Nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel	Podíl vysoce kvalifikované pracovní síly (především technicky vzdělaných vysokoškoláků) odpovídá poptávce ze strany soukromé i veřejné sféry.
Nízký podíl technicky a přírodovědně zaměřených SŠ a bakalářských oborů, nedostatečná vybavenost ZŠ a SŠ i VŠPJ pro výuku těchto oborů	Technicky a přírodovědně zaměřené střední školy působící na území JSA připravují dostatečný počet absolventů, kteří svými znalostmi a oborovým zaměřením reflektují požadavky zaměstnavatelů. Základní školství podporuje technické dovednosti žáků a vhodným způsobem motivuje (studentské stáže ve firmách atd.) ke studiu na technicky a přírodovědně zaměřených středních školách. V rámci JSA existuje efektivní komunikace a vzájemná spolupráce mezi klíčovými hráči (vzdělávací instituce, město Jihlava, Kraj Vysočina, Hospodářská komora a další), kteří mají vliv na ekonomický rozvoj regionu.
Převažující poptávka na trhu práce po odbornících v technických oborech nad nabídkou	
Doprava	
Chybějící parkovací plochy v centru města, sídlištích a v okrajových částech města	Doprava v klidu je ve vzájemném souladu s ostatní dopravou na území JSA a dostatečný počet vhodných ploch pro parkování nebrání ekonomickému rozvoji aglomerace.
Nedostatečné a nevhodné dopravní propojení v okolí krajského města	Mimo silniční infrastrukturu jsou na území aglomerace vybudované a propojené páteřní cyklotrasy a cyklostezky, které umožňují bezpečný pohyb cyklistů především do zaměstnání a škol.
Nedostatečné propojení železniční, autobusové a městské hromadné dopravy	Cestující se mohou svobodně rozhodnout pro výběr mezi různými druhy dopravy, přičemž hromadná doprava je rovnocennou alternativou k dopravě automobilové a nabízí vysoký komfort cestování jak z hlediska pohodlí, tak z hlediska času stráveného na cestě.
Životní prostředí	
Lokální znečištění ovzduší a zvýšená hladina hluku z dopravy	Znečištění ovzduší a hluková zátěž neovlivňuje negativním způsobem život v aglomeraci. Především opatření v oblasti dopravy jsou realizována s ohledem k zamezení negativním dopadům na životní prostředí aglomerace. Ke zlepšení ovzduší výrazným způsobem přispívají také vybudované pěší koridory spojující plochy veřejné zeleně.
Chátrající areály především bývalé vojenské a výrobní	U podvyužívaných průmyslových a vojenských areálů je využíván alespoň částečně jejich potenciál pro ekonomickou činnost.
Nedostatečná kapacita skládky odpadů v Jihlavě	Nakládání s odpady je řešeno ekologicky a ekonomicky - ekonomické zhodnocení odpadů přináší aglomeraci nové podnikatelské příležitosti.
Silně znečištěné některé úseky řek na území JSA, riziko povodní a erozí	Napojení obyvatel, stávajících a nových podnikatelských subjektů na vodovodní a kanalizační infrastrukturu nepředstavuje bariéru v dalším rozvoji aglomerace. Riziko povodní v povodí řek na území JSA je minimalizováno na akceptovatelnou míru a není překážkou pro novou výstavbu v rozvojových lokalitách JSA.

9 Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1 - Lokalizace Jihlavské sídelní aglomerace.....	7
Obrázek 2 - Index stárí obcí Jihlavské sídelní aglomerace.....	14
Obrázek 3 - Průměrný věk obyvatel obcí JSA v roce 2013	15
Obrázek 4 Míra podnikatelské aktivity na území JSA v roce 2013	22
Obrázek 5 - Počet velkých podniků na území JSA v roce 2013.....	23
Obrázek 6 - Střední a malé podniky na území JSA v roce 2013.....	24
Obrázek 7 - Průměrná nezaměstnanost v okresech Kraje Vysočina v roce 2013	30
Obrázek 8 - Míra registrované nezaměstnanosti v letech 2008 - 2011	31
Obrázek 9 - Nápad trestné činnosti přepočtený na 10 000 obyvatel v krajích v roce 2012.....	54
Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel Jihlavské sídelní aglomerace v letech 1869 - 2011	10
Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel v největších městech Česka a v Jihlavě, 1961-2012	13
Graf 3 - Podíl zařízení poskytujících sociální služby dle zřizovatele na území JSA.....	49
Tabulka 1 - Klíčové ukazatele pro vymezení Jihlavské sídelní aglomerace	5
Tabulka 2 - Vybrané charakteristiky Jihlavské sídelní aglomerace.....	7
Tabulka 3 - Velikostní kategorie Jihlavské sídelní aglomerace.....	8
Tabulka 4 - Hustota zalidnění Jihlavské sídelní aglomerace.....	9
Tabulka 5 - Přirozená měna a migrace v Jihlavské sídelní aglomeraci v roce 2011	11
Tabulka 6 - Přirozená měna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel v ORP Kraje Vysočina	11
Tabulka 7 - Migrační saldo přepočtené na 1000 obyvatel v ORP Kraje Vysočina	12
Tabulka 8 - Celková měna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel ve SO ORP Kraje Vysočina v roce 2011	12
Tabulka 9 Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let dle správních obvodů ORP Kraje Vysočina v %.....	16
Tabulka 10 - Přehled středních a vyšších odborných škol se sídlem v JSA k 1.7.2014	18
Tabulka 11 - Přehled oborů SŠ a VOŠ dle Klasifikace kmenových oborů vzdělání v JSA k 1.7.2014	19
Tabulka 12- Ekonomické subjekty na území JSA dle právní formy.....	25
Tabulka 13 - Podíl oborů na celkové ekonomické činnosti na území JSA	25
Tabulka 14 Odvětvová struktura ekonomických subjektů	26
Tabulka 15 - Významné ekonomické subjekty v aglomeraci.....	28
Tabulka 16 - Prioritní kontaminovaná místa - průzkum je nutný (kategorie priority P4)	45
Tabulka 17 - Počet zařízení poskytující dané sociální služby v ORP Jihlava.....	49
Tabulka 18 - Orientační odhad počtu příslušníků romské menšiny v kraji / z toho počtu sociálně vyloučených Romů	51

Tabulka 19 - Podíl domácností s příjmy pod hranicí životního minima v jednotlivých krajích v roce 2013.....	52
Tabulka 20 - Výdaje na dávky v hmotné nouzi v členění dle krajů za rok 2012 (v mil. Kč)	53
Tabulka 21 - Počet hospitalizovaných pacientů v nemocnicích na území Kraje Vysočina 2004 - 2013	55
Tabulka 22 - Kategorie přijatelnosti rizika.....	73
Tabulka 23 - Registr rizik implementace IPRÚ JSA	74
Tabulka 24 - Podrobná identifikace možných subjektů	77

Přehled zkratk

AIM - Automatizovaný informační systém

ČHMÚ - Český hydrometeorologický ústav

ČSÚ - Český statistický úřad

CHKO - Chráněná krajinná oblast

ISKOV - Informační systém kvality ovzduší Vysočina

IPRÚ – Integrovaný plán rozvoje území

JSA - Jihlavská sídelní aglomerace

MŽP - Ministerstvo životního prostředí

NP - Národní park

NPP - Národní přírodní památka

NPR - Národní přírodní rezervace

ORP - Obec s rozšířenou působností

ORP – Obec s rozšířenou působností

POH - Plán odpadového hospodářství

PP - Přírodní památka

PR - Přírodní rezervace

ÚSES - Územní systém ekologické stability

ÚV - Úpravna vody

ZCHÚ - Zvláště chráněné území

ZZS – Záchranná zdravotnická služba

10 Přílohy

Příloha č. 1 – Seznam obcí Jihlavské sídelní aglomerace

Příloha č. 2 – Mapa území Jihlavské sídelní aglomerace

Příloha č. 3 - Vzdělanostní struktura obyvatelstva obcí Jihlavské sídelní aglomeraci, 2011

Příloha č.4 – Seznam základních škol v aglomeraci (dle www.uiv.cz)

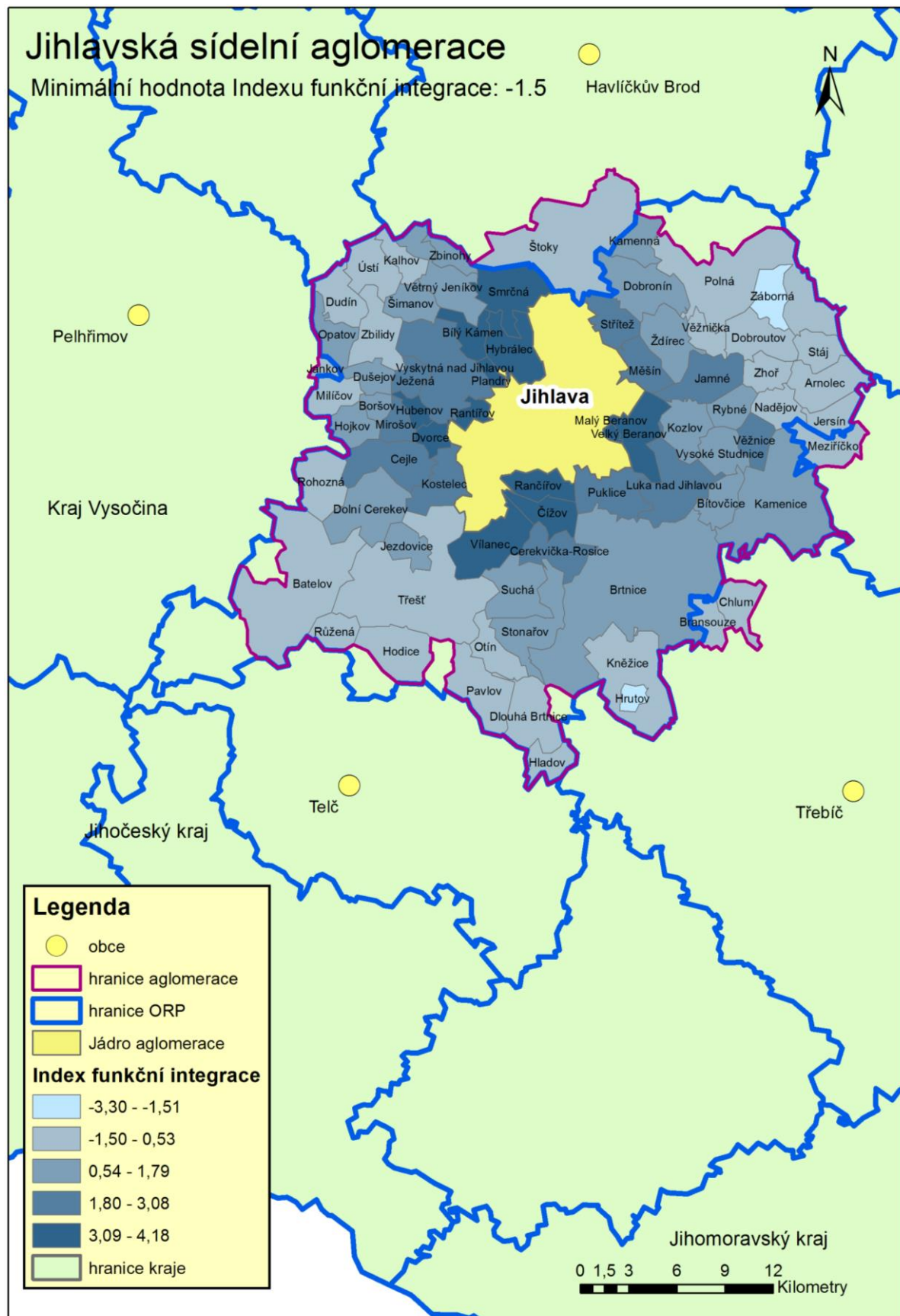
Příloha č. 1 – Seznam obcí Jihlavské sídelní aglomerace (bez jádrového města Jihlavy)

Pořadové číslo	Kód obce	Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2013	Příslušná ORP	index funkční integrace
1	506729	Dvorce	186	Jihlava	4,18
2	587176	Rančířov	390	Jihlava	4,16
3	587486	Malý Beranov	617	Jihlava	4,15
4	586889	Bílý Kámen	272	Jihlava	3,99
5	587788	Rantířov	460	Jihlava	3,97
6	588156	Vílanec	315	Jihlava	3,93
7	587117	Čížov	252	Jihlava	3,84
8	588113	Velký Beranov	1268	Jihlava	3,70
9	587702	Plandry	203	Jihlava	3,69
10	550281	Hybrálec	441	Jihlava	3,56
11	550299	Smrčná	366	Jihlava	3,29
12	587222	Hubenov	136	Jihlava	3,28
13	587958	Střítež	426	Jihlava	3,08
14	588172	Vyskytná nad Jihlavou	839	Jihlava	2,79
15	587401	Kostelec	915	Jihlava	2,65
16	587532	Mirošov	187	Jihlava	2,60
17	586986	Cerekvička-Rosice	148	Jihlava	2,59
18	586978	Cejle	492	Jihlava	2,55
19	587508	Měšín	235	Jihlava	2,49
20	588130	Věžnice	154	Jihlava	2,38
21	587281	Ježená	126	Jihlava	2,21
22	587745	Puklice	784	Jihlava	2,10
23	587478	Luka nad Jihlavou	2782	Jihlava	1,97
24	587249	Jamně	539	Jihlava	1,93
25	588181	Vysoké Studnice	410	Jihlava	1,79
26	587982	Suchá	261	Jihlava	1,66
27	588121	Větrný Jeníkov	634	Jihlava	1,63
28	586943	Brtnice	3709	Jihlava	1,62
29	587931	Stonařov	1062	Jihlava	1,48
30	587095	Dušejev	431	Jihlava	1,38
31	588008	Šímanov	206	Jihlava	1,36
32	588229	Zbinohy	82	Jihlava	1,35
33	587621	Opatov	187	Jihlava	1,34

Pořadové číslo	Kód obce	Název obce	Počet obyvatel k 31. 12. 2013	Příslušná ORP	index funkční integrace
34	587150	Hojkov	159	Jihlava	1,32
35	588288	Ždírec	443	Jihlava	1,26
36	586927	Boršov	154	Jihlava	1,25
37	586897	Bítovčice	451	Jihlava	1,24
38	587427	Kozlov	454	Jihlava	1,21
39	587044	Dolní Cerekev	1296	Jihlava	1,14
40	587346	Kamenice	1921	Jihlava	1,09
41	587362	Kamenná	186	Jihlava	0,97
42	587273	Jezdovice	262	Jihlava	0,94
43	587826	Rybné	129	Jihlava	0,81
44	587028	Dobronín	1889	Jihlava	0,70
45	588253	Zhoř	454	Jihlava	0,53
46	588211	Zbilidy	191	Jihlava	0,53
47	587320	Kalhov	119	Jihlava	0,50
48	569593	Štoky	1816	Havlíčkův Brod	0,42
49	587575	Nadějov	188	Jihlava	0,38
50	587087	Dudín	194	Jihlava	0,37
51	587125	Hladov	159	Jihlava	0,36
52	588032	Třešť	5812	Jihlava	0,27
53	587010	Dlouhá Brtnice	384	Jihlava	0,23
54	588148	Věžnička	131	Jihlava	0,16
55	587524	Milíčov	128	Jihlava	0,16
56	588075	Ústí	229	Jihlava	0,13
57	587681	Pavlov	420	Jihlava	-0,14
58	587711	Polná	5116	Jihlava	-0,23
59	587648	Otín	79	Jihlava	-0,25
60	587796	Rohozná	391	Jihlava	-0,32
61	587915	Stáj	169	Jihlava	-0,37
62	587036	Dobrouť	280	Jihlava	-0,42
63	587265	Jersín	192	Jihlava	-0,50
64	587516	Meziříčko	186	Velké Meziříčí	-0,52
65	586854	Arnolec	159	Jihlava	-0,67
66	586862	Batelov	2340	Jihlava	-0,71
67	590843	Kněžice	1380	Jihlava	-0,73
68	590711	Chlum	154	Třebíč	-0,99

Pořadové číslo	Kód obce	Název obce	Počet obyvatel k 31. 12. 2013	Příslušná ORP	index funkční integrace
69	590363	Bransouze	247	Třebíč	-1,13
70	561461	Jankov	38	Pelhřimov	-1,17
71	587141	Hodice	766	Jihlava	-1,18
72	587818	Růžená	351	Jihlava	-1,49
73	588202	Záborná	238	Jihlava	-1,73
74	590681	Hrutov	88	Jihlava	-3,30

Příloha č. 2 – Mapa území Jihlavské sídelní aglomerace

Příloha č.3 - Vzdělanostní struktura obyvatelstva obcí Jihlavské sídelní aglomeraci, 2011

* BV – bez vzdělání, Z – základní vč. neukončeného, S - střední vč. vyučení (bez maturity), ÚS - úplné střední (s maturitou), NS – nástavbové studium, VO – vyšší odborné vzdělání, VŠ - vysokoškolské
 Zdroj: ČSÚ SLDB 2011

	BV	Z	S	ÚS	NS	VO	VŠ
Arnolec	-	21	53,6	16,7	0,7	0,7	6,5
Batelov	0,3	19,1	43,3	24,9	2,4	1,2	6,5
Bílý Kámen	-	14,4	30,3	31,8	2,5	1,5	17,9
Bítovčice	0,3	19,8	45,3	23,2	3,1	1,4	3,9
Boršov	-	14,5	40,3	29	3,2	2,4	8,9
Brtnice	0,2	19,8	42,3	25,1	1,9	0,8	7,2
Cejle	0,3	16	42,3	25,5	1,8	1,8	9,5
Cerekvička-Rosice	0,9	27,4	39,8	17,7	1,8	-	6,2
Čížov	-	20,8	33,2	29,2	2	1,5	10,4
Dlouhá Brtnice	0,3	19,5	46,5	22	1,3	0,6	6,3
Dobronín	0,6	19,9	44,4	22,9	1,9	0,7	5,7
Dobrouť	0,5	22,4	51,7	16,9	1	1	5
Dolní Cerekev	0,3	16,5	43,8	24,5	2,4	0,9	9,2
Dudín	2,1	24,5	38,5	20,3	2,8	1,4	8,4
Dušejov	-	14,4	39,4	32,3	2,5	1,7	6,5
Dvorce	0,6	21,3	45	21,3	3,8	1,3	5,6
Hladov	1,5	18	48,9	23,3	1,5	0,8	4,5
Hodice	0,5	17,5	45,1	23,8	2,2	0,8	7,1
Hojkov	-	25,2	25,9	35,3	2,9	0,7	10,1
Hrutov	-	26,1	44,9	21,7	1,4	-	5,8
Hubenov	1,6	18,7	39	24,4	3,3	2,4	10,6
Hybrálec	0,3	14,1	42,4	26,5	3,2	2,3	7,2
Jamně	0,2	22,9	40	22,9	1,2	0,7	9
Jersín	0,6	17	50,3	20,1	1,3	0,6	3,8
Jezdovice	-	22,6	47,6	21,7	2,4	1,4	2,8
Ježená	-	22,3	35,7	27,7	0,9	-	3,6
Jihlava	0,4	15,8	32,3	30,1	3,1	1,5	12,7
Kalhov	0,9	20,8	45,3	25,5	0,9	0,9	3,8
Kamenice	0,5	19,2	46,1	22,7	1,6	1,2	5,9
Kamenná	0,6	24,5	43,2	25,2	1,3	2,6	1,3
Kněžice	0,2	21	46,7	21,4	1,5	0,7	6,2
Kostelec	0,4	17,7	43,6	20,4	1,6	1,7	7,5
Kozlov	0,5	18	44,5	21,9	2,3	1,6	9,4
Luka nad Jihlavou	0,3	17,8	40	27,6	2,2	0,8	8,3
Malý Beranov	-	14,6	35,7	33,9	2	1,8	11
Měšín	-	24,5	38,3	20,2	1,1	-	3,7
Milíčov	0,9	23,2	38,4	22,3	3,6	1,8	5,4
Mirošov	1,2	23,5	47,6	14,5	1,8	0,6	8,4

Nadějov	0,6	21,8	51,5	20	1,2	1,8	2,4
Opatov	-	13,8	45,9	25,2	3,8	3,1	5,7
Otín	-	33,3	49,3	7,2	-	1,4	7,2
Pavlov	-	23,2	43,1	23,8	1,7	2	4,8
Plandry	1,4	19,2	37	30,1	1,4	0,7	8,2
Polná	0,4	19,7	42	25,7	2	1,1	6,4
Puklice	0,2	18,6	42,6	25,9	0,6	1,1	7,1
Rančířov	0,3	16,6	29,7	29,7	3,1	0,7	14,8
Rantířov	0,3	15,5	37,6	29,6	3	1,4	11
Rohozná	-	19,6	46,5	23,7	2,6	0,3	4,8
Růžená	0,4	20	46,8	24,9	1,1	1,1	3,8
Rybné	-	22,7	46,6	14,8	-	1,1	12,5
Smrčná	0,3	19	41,2	24,5	2,3	1,3	6,9
Stáj	-	21,6	42,5	22,2	2	-	11,1
Stonařov	0,1	22,5	42,3	21,5	1,8	2,1	7
Střítež	0,3	18	44,9	22,9	3,1	0,9	5,3
Suchá	-	26,4	42,3	19,1	1,2	0,8	4,1
Šimanov	-	19,8	44,8	22,7	0,6	1,7	8,1
Třešť	0,3	17,5	40,5	26,2	3	1,5	8
Ústí	0,5	20,9	41,9	23	0,5	1	9,9
Velký Beranov	0,3	14,3	38,6	29,4	3,2	1,4	10,5
Větrný Jeníkov	0,6	15,3	39,3	28,5	2,3	1,2	9,7
Věžnice	-	17,8	51,2	24,8	1,6	1,6	3,1
Věžnička	1,9	28,7	31,5	25	1,9	1,9	7,4
Vílanec	-	21,9	31,6	27,9	3,2	1,2	10,5
Vyskytná nad Jihlavou	-	18,1	39,1	28,6	2,2	0,6	8,6
Vysoké Studnice	0,3	18,6	46,3	24,5	1,6	0,9	5,6
Záborná	-	23,2	39,5	26,8	1,6	-	6,3
Zbilidy	-	14,7	42,7	31,3	2	1,3	6,7
Zbinohy	-	15	60	16,7	1,7	-	3,3
Zhoř	-	14,1	37,9	28,9	2,1	1,3	13,3
Ždírec	0,7	22,6	42,9	26,8	0,7	0,3	4,5
Štoky	0,5	16,4	41,9	27,2	2,4	0,9	7,8
Bransouze	0,5	19,9	42,1	25,5	1,4	0,9	6,9
Chlum	0,0	25,0	37,5	25,0	0,8	1,6	5,5
Jankov	0,0	24,2	45,5	15,2	6,1	0,0	6,1
Meziříčko	0,7	28,9	42,3	18,8	0,7	0,0	1,3

Příloha č.4 – Seznam základních škol v aglomeraci k 1. 1. 2014 (dle www.uiv.cz)

Pořadí	Název	Sídlo	Zřizovatel
1.	Základní škola a mateřská škola Cejle, příspěvková organizace	Batelov, Cejle 116	obec
2.	Základní škola a mateřská škola Batelov, příspěvková organizace	Batelov, Školní 373	obec
3.	Základní škola a mateřská škola Brtnice, příspěvková organizace	Brtnice, Školní 725	obec
4.	Základní škola a mateřská škola Dlouhá Brtnice, příspěvková organizace	Dlouhá Brtnice 84,	obec
5.	Základní škola a mateřská škola Dobronín, příspěvková organizace	Dobronín 162,	obec
6.	Základní škola a mateřská škola Dolní Cerekev, příspěvková organizace	Dolní Cerekev 26,	obec
7.	Základní škola a Mateřská škola Dušejov, příspěvková organizace	Dušejov 86,	obec
8.	Základní škola a mateřská škola Jamné, příspěvková organizace	Jamně u Jihlavy, Jamné 66	obec
9.	Základní škola Jihlava, Demlova 32	Jihlava, Demlova 32	obec
10.	Základní škola Otokara Březiny, Jihlava, Demlova 34	Jihlava, Demlova 34	obec
11.	Základní škola Jihlava, E. Rošického 2	Jihlava, E. Rošického 2	obec
12.	Základní škola Jihlava, Havlíčkova 71	Jihlava, Havlíčkova 71	obec
13.	ZŠ Jihlava, Jungmanova 6	Jungmanova 6	obec
14.	ZŠ speciální Jihlava, Březinova 31	Březinova 31	obec
15.	Základní škola Jihlava, Kollárova 30	Jihlava, Kollárova 30	obec
16.	Základní škola Jihlava, Křížová 33	Jihlava, Křížová 33	obec
17.	Základní škola Jihlava, Nad Plovárnou 5	Jihlava, Nad Plovárnou 5	obec
18.	Křesťanská základní škola Jihlava	Jihlava, nám. Svobody 1369/3	církev
19.	Základní škola Jihlava, Seifertova 5	Jihlava, Seifertova 5/1426	obec
20.	Základní škola T.G.Masaryka Jihlava, Žižkova 50	Jihlava, Žižkova 50	obec
21.	Základní škola a Mateřská škola Kamenice, okres Jihlava, příspěvková organizace	Kamenice 402,	obec
22.	Základní škola a mateřská škola Kněžice	Kněžice 215,	obec
23.	Základní škola a Mateřská škola Kostelec, příspěvková organizace	Kostelec u Jihlavy, Kostelec 87	obec
24.	Základní škola a Mateřská škola Luka nad Jihlavou, příspěvková organizace	Luka nad Jihlavou, Školní 177	obec
25.	ZŠ a MŠ Opatov	Opatov 68	obec
26.	Základní škola Polná, okres Jihlava	Polná, Poděbradova 79	obec
27.	Základní škola a mateřská škola Puklice, p.o	Puklice 167,	obec
28.	Základní škola a Mateřská škola Stonařov, příspěvková organizace	Stonařov 242,	obec

Pořadí	Název	Sídlo	Zřizovatel
29.	Základní škola a mateřská škola Pavlov, příspěvková organizace	Stonařov, Pavlov 100	obec
30.	Základní škola a mateřská škola Štoky, příspěvková organizace	Štoky, Štoky 220	obec
31.	Základní škola a Mateřská škola Hodice, příspěvková organizace	Třešť, Hodice 86	obec
32.	Základní škola Třešť	Třešť, J. Hory 1050	obec
33.	Základní škola a Mateřská škola Růžená, příspěvková organizace	Třešť, Růžená 48	obec
34.	Základní škola a mateřská škola Velký Beranov, okres Jihlava, příspěvková organizace	Velký Beranov 331,	obec
35.	Základní škola a Mateřská škola Kozlov, příspěvková organizace	Velký Beranov, Kozlov 55	obec
36.	Základní škola a Mateřská škola Větrný Jeníkov, příspěvková organizace	Větrný Jeníkov 171,	obec
37.	Základní škola a Mateřská škola Věžnice	Věžnice 85,	obec
38.	Základní škola a mateřská škola Vyskytná nad Jihlavou, příspěvková organizace	Vyskytná nad Jihlavou 94,	obec
39.	Základní škola a Mateřská škola Zhoř, okres Jihlava, příspěvková organizace	Zhoř u Jihlavy 102,	obec